

Een Vlaamse (witloof)-teelt ter ziele? Lees blz. 12-13

Nú zondag Limburgse VU-mandatarissen te Bilzen Lees blz. 19

Komaan, Swaelen, het is tijd!

Met grote behendigheid en onder verloochening van al zijn vroegere principes, is Martens er maanden in geslaagd een unitair regime te voeren dat hautain voorbijkeek aan de Waals-Vlaamse tegenstellingen. De schijnvrede werd te allen prijze gehandhaafd. En telkens wanneer de illusie verstoord dreigde te worden door de Waalse geldhonger, aarzelde de eerste-minister niet om de prijs te betalen.

De omvang van deze prijs kennen we. PSC-voorzitter Deprez maakte zopas bekend dat de regering dit jaar niet minder dan 17 miljard naar Cockerill-Sambre heeft doen vloeien.

Het resultaat kennen we eveneens. Cockerill-Sambre is morsdood; de weigering om de overlijdensakte op te stellen, verandert daar niets aan. Voor gelijk welk ander bedrijf zou de rechtbank al lang een faling hebben uitgesproken. Cockerill-Sambre betaalt geen bedrijfsvoorheffing, geen bijdragen voor de sociale zekerheid meer. De onbetaalde facturen van de spoorwegen, van de Limburgse mijnen en de particuliere toeleverars stapelen zich op. In normale omstandigheden zouden de bedrijfsverantwoordelijken al lang voor de rechtbank gedaagd zijn. Maar Vanderstrick bestaat het om nog eens tien-dertien miljard vers geld te vragen.

Hij wordt zowaar bijgetreden door een kampioen van de liberale orthodoxie: vice-premier Gol wil dat er onmiddellijk 1,25 miljard op tafel komt voor de *nationalisering* van Frère-Bourgeois en nadien nog enkele miljarden voor het zoveelste saneringsplan van Cockerill-Sambre. Hij staat niet alleen, deze PRLW'er; hij wordt bijgetreden door de PSC'er Maystadt en de PS'er Spitaels. De heren beginnen warempel, over de koalitiegrenzen heen, hardop te dromen van een nieuw *front Wallon*.

Waar blijft inmiddels het Vlaams front?

Waarom zou Gol niet ten derde male proberen, wat hem reeds twee keer geluk is? Hij heeft Martens en de Vlaamse regeringsleden eerst kunnen bewegen tot de omzetting in kapitaal van de schulden op lange termijn. Een tweede keer kreeg hij hen over de brug met de staatsgarantie op de bankkredieten.

De Van Rompuy's en de Verhofstadt's, die elektorale nattigheid beginnen te voelen, hebben gezegd dat het ditmaal *niet* zal zijn. We zouden ons over deze krachtadigheid verheugen, ware ze niet zo laattijdig. Het jaar 1982 is voorbijgetikt zonder dat de heren repten. De 17 miljard, waarop PSC-voorzitter Deprez pochte, zijn eens en voor goed verzonden.

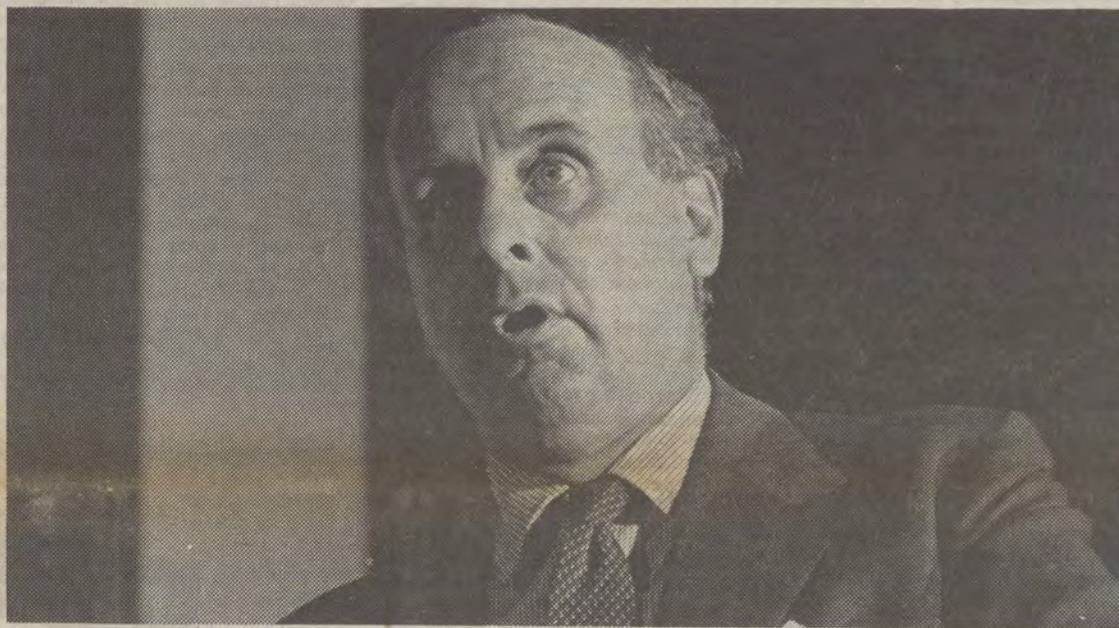
Inmiddels heeft de crisis ook in Vlaanderen hard toegeslagen. Belangrijke bedrijven, oude en vertrouwde namen gingen over de kop. Andere bedrijven wisten het nipt te rooien, omdat de arbeiders en bedienden er inleveren in een mate, die aan de oevers van Sambre en Maas onmiddellijk tot staking en relletjes zou leiden. De Vlaamse regering beschikt voor heel haar economisch en industrieel beleid over een som, die nauwelijks groter is dan wat Cockerill-Sambre in één enkele maand over de balk gooit.

Verder uitstel is thans niet meer mogelijk. De schijnvrede, die Martens zo dierbaar was, is definitief verstoord. In de allereerste dagen moet er beslist worden. De regering is verdeeld. De Vlaamse ministers, behoorlijk onder druk gezet door de Volksunie, durven niet openlijk ten derde male over Gol's brug. Op de geheime trefplaatsen waar — zoals in een slecht detektiveromannetje — de staalministers mekaar ontmoeten, wordt koortsachtig gezocht naar een uitweg.

De allerlaatste partij in Vlaanderen die nog altijd niet gezegd heeft wat ze wil, wat ze durft, wat ze kan of niet kan, is de CVP.

Komaan, Swaelen, het spelletje is uit! De Volksunie zal u dwingen, in Vlaanderen rekenschap te geven voor iedere frank die naar Cockerill-Sambre gaat. (tvo)

Foto van de week

(Foto studio Dann)

— Al te lang is er een eenogige kijk geweest op het industrieel beleid dat de Belgische regering meent te moeten volhouden... ondanks de miljardenputten die hierdoor meteen werden gedolven. EG-kommissaris Steve Davignon zal misschien ook nu alweer als brandblusser te hulp geroepen worden, niet om Cockerill-Sambre tot drastische saneringen op rekeningen van de Waalse gemeenschap te verplichten, maar allicht vooral om de CVP-ministers te overhalen weer zus en zoveel „vers geld" over de balk te gooien.

Efficiënt Vlaams beheer?

De uitspraak van de Raad van State betreffende het beroep van gemeenschapsminister Hugo Schiltz tegen de splitsing van de bevoegdheden over begroting en financiën van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap heeft vanzelfsprekend een ruime echo gekregen.

Waar aanvankelijk het auditoraat de tesis van minister Schiltz bijtrad, en stelde dat het de *duidelijke wil van de wetgever was om het Vlaams gewest en de Vlaamse gemeenschap niet kunstmatig een gescheiden leven te laten lijden*, heeft de Raad van State uiteindelijk verkozen alleen een strikt-letterlijke lektuur van de wetteksten als valabel te weerhouden. Toch wordt in het arrest vermeld dat „vanuit het oogpunt van de bestuurlijke efficiëntie de toewijzing van zowel gewest- als gemeenschapsfinanciën aan één lid van de Vlaamse regering wenselijk of opportuun is."

Uiteindelijk heeft de Raad van State er dus voor geopteerd om in het steekspel tussen Hugo Schiltz en Gaston Geens geen echte verliezer of winnaar aan te wijzen. Er werd sybillijns vastgesteld dat de stemming in de Vlaamse regering betreffende de verdeling van de bevoegdheden over begroting en financiën niet in strijd met de letter van de wet

op de staats hervorming kan afgeschreven worden.

In zijn tesis stipte de auditeur evenwel ook nog aan dat het omstreden wetsartikel *blijkt geeft van een slordige redaktie*. Een en ander, aldus nog de auditeur, kan worden verklaard door de haast waarmee de wetten van 8 en 9 augustus '80 werden behandeld.

Hij stelde bovenop nog zeer precies dat bij de wetsbehandeling „*pertinente amendementen werden verworpen of ingetrokken nadat de minister van Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen had verklaard dat de opsomming van de taken in dit wetsartikel slechts bijkomstig was*", en de minister bijkomend ook nog „*de hoop uitdrukte, die later voorbarig bleek te zijn, dat van dat artikel nooit gebruik zou moeten worden gemaakt*." De auditeur van de Raad van State was duidelijk niet mals voor de parlementaire ja-stemmers bij de jongste staats hervorming.

Maar uiteindelijk heeft de Raad van State in zijn arrest uitsluitend de letter van de wetteksten als basis voor een gerechtvaardigd verdikt weerhouden.

Evenwel kon de Raad van State er zich toch uiteindelijk ook niet helemaal van weerhouden om er op te wijzen dat uiteindelijk best slechts één Vlaams minister de Financiën

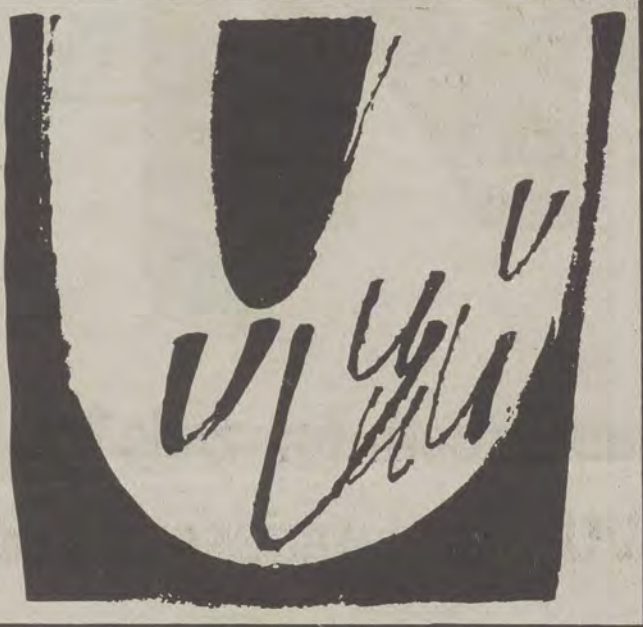
en Begroting van Vlaams Gewest en Gemeenschap zou beheren vanuit het oogpunt van bestuurlijke efficiëntie. Is dat laatste nu uiteindelijk ook de bekommernis van de meerderheid binnen de Vlaamse regering?

Het is ook en vooral een *politieke vraag*. Vrij spoedig zal nu inderdaad moeten blijken of het onder meer voorzitter Gaston Geens erom te doen is te duwen aan de kar van de tweeledige dan wel de drieledige opsplitsing van de Belgische staat.

En ook of de Vlaamse regering nu eensgezind de handschoen wil opperen die economie minister Eyskens in de TV-konfrontatie heeft toegeworpen. Mark Eyskens daagde onder meer de Vlaamse regering uit zelf werk te maken van de regionalisering van de vijf resterende nationaal-beheerde industriële sectoren. De Vlaamse regering kan zich bezwaarlijk laten misleiden om de enkele slechtbeheerde schroothopen te erven. Wél komt het er nu op aan aanzienlijk ruimer financiële middelen te verwerven om een vernieuwd industrieel beleid binnen de Vlaamse gemeenschap mogelijk te maken. Maar willen de leden van de Vlaamse regering en de voorzitter dit nu echt wel afdwingen bij de centrale regering?

(hds)

BURGERTROUW

Met belangstelling las ik het artikel „Zijn wetten dan toch vodjes papier?“ (HDS) in „Wij“ van 18 november II. Het is al lang een publiek geheim dat er hier in dit land vele zaken op een rotboel zijn gaan gelijken. Dat de pot de ketel verwijt dat hij zwart ziet zijn wij ook al lang gewoon. Dat de wetten voor kapitaalcrachten of lobby's, anders geïnterpreteerd worden dan voor de man met de pet is niet nieuw. Waar volgens de grondwet iedere Belg gelijk zou moeten zijn voor de wet is jammer genoeg de wet niet gelijk voor iedere Belg. De arbeiders van de Hobokense scheepswerf Cockerill-Yards wilden niet inleveren met het gevolg dat het kot dicht ging. De Walen van Luik en Charleroi (Cockerill-Sambre) kwamen met de nodige durf wat rammelen in de omgeving van de Wetstraat met het gevolg dat er voor hen geen sprake meer was van inleveren. Beter zelfs: zij kregen een kar miljarden om hun verlieslatende en ten dode opgeschreven bedrijven, op kosten van de ganse gemeenschap open te houden tot de volgende trekking. Geen haar op iemands hoofd uit de Wetstraat zou er durven aan denken een oven te doven. Anderen uit de bevoorrechte klassen kunnen rekenen op de man met de lange arm of zijn bevriend met de doofpot. Daartegenover is er een grote meerderheid zonder partijkaart die alleen maar belangrijk is bij de verkiezingen, daarmee moeten zij zich maar wenden bij de partij. „Help U zelf“ en zich dan maar blut betalen voor de onkunde en de stommiteiten van de zogezegde managers. Dat er regelmatig slechtruikende zaken aan het licht komen waar iedereen uit machteloosheid zijn schouders voor ophaalt, wordt meer en meer aangezien als een normale zaak. Naar mijn mening wordt

het meer dan tijd dat het ganse staatsapparaat terug op gezonde poten wordt gezet. Welke gekozenen van het volk durft eens werk maken door b.v. wetten in te dienen (en tegenstemmers met naam te noemen) die strenge maatregelen voorzien voor al wie verantwoordelijk is voor het hem/haar toevertrouwde beleid? Wie zware beleidsfouten pleegt, faalt op gebied van burgertrouw en moet dus aangezien worden als een burgerontrouw! Aan de gekozenen van het Volk om ongezonde zaken via folders, dagbladen en andere spreekbuizen aan het land kenbaar te maken, en aan te klagen. Zin voor recht en moraal kunnen aanwezig of zoek zijn, het eerste brengt ons dicht bij een menselijk bestaan, het tweede leidt naar anarchie, revolutie en despotisme.

J.V., Gistel

PANTER EN PROOI

Na de gebeurtenissen van de jongste weken te Brugge zou men ellenlange brieven en artikels kunnen schrijven over het hoe en waarom van bepaalde politieke manoeuvres, het gebrek aan politiek inzicht en het niet of verkeerd kennen van de eigen mensen. Doch zoveel mensen, zoveel versies en meningen. Als VU-vrouw van Brugge ben ik van mening dat vrouwen héél vaak de dupe zijn van het politieke steekspel tussen heren; dat zij voor de politiek dikwijls te oprecht en te eerlijk zijn en niet gewiekst genoeg om als een panter op zijn prooi te loeren, af te wachten en toe te happen... zoals de mannen dat doen!

A.D.H., Brugge.

MISVERSTAND

In het jargon van vooral jonge socialistische kringen wordt aan het woord „flamingant“ onmiddellijk een pejoratieve betekenis gegeven. Een Vlaamsnationalist is een linksenhater, is niet vies van fascistische gedachten, neemt het op voor diktatoriale regimes, verwerpt het feminisme, spuwt op gastarbeiders, discrimineert homoseksuelen en zet bovendien het land op stelten door overal te betogen en met de leeuwenvlag te zwaaien. Maar wat is een nationalist in de eerste plaats? Toch iemand die streeft naar de erkenning en zelfstandigheid van ieder verdrukt volk? Als we dan de eis van de socialistie bekijken i.v.m. de Palestijnen dan zien we „We eisen op zijn minst zelfbestuur voor het Palestijnse volk.“ Een standpunt dat toch overeenkomt met dat van de nationalist? Zijn wij flaminganten dan werkelijk fascistie als we — konsekwent blijvend met onze houding t.o.v. Palestijnen — op een democratische wijze pogen zelfbestuur te verkrijgen voor Vlaanderen dat zelf in zijn vrijheid beknod wordt? De VU is gelukkig niet voor niets een pluralistische partij, waarvan de pluraliteit bovendien op dynamische wijze bevorderd wordt door onze voorzitter. In de VU is er dus plaats voor alle levensbeschouwingen. We hebben dus ook b.v. feministische leden, leden die voor en leden die tegen gastarbeiders zijn, die al of niet abortus verwerpen... Het is bijgevolg duidelijk dat socialistie

een verkeerde handelwijze gebruiken door ons een etiket op te plakken en ons in de (extrem) rechtse hoek te duwen. Helaas doen wij ook soms aan etiketterij door vaak alle socialistie over dezelfde kam scheren. Hier ligt dus weer een taak open (de zoveelste!) voor de flamingant: de socialistische kiezer zonder vooroordelen te benaderen en hem Vlaamsvoelendheid aan te leren, niet zozeer om stemmen te winnen voor de VU. Het gaat wel om attitudevorming: hun laten inzien dat Vlaamsgezindheid geen „fascistische“ gedachte is maar wel een tegemoetkoming aan een aloude eis van de democratie: nl. het zelfbeschikkingsrecht voor ieder volk.

K.D., Brugge (St-Kruis)

WATERDRAGER...

In „Wij“ van 25 november II. titelt de redactie: „Vlaamse regering zit hopeloos in de rode cijfers“. Hoe moet dat nu aan de Vlaamse „Honoré in zijn blootje“ uitgelegd worden? We zitten met het buikvel tegen onze rug geplakt van het danig „riemspannen“, we zijn allemaal scheel van het „inleveren“; en niemand heeft de centen in handen, want nu krijgen we te horen dat ook de Vlaamse regering „in de rode cijfers zit“. Maar bijna tegelijkertijd lezen we in de pers dat we binnenkort met een „kapitaaldeel“ in Sabena zullen bedacht worden (met welke centen?) Als we nu weten dat dit een bedrijf is waar de Vlamingen „sinds altijd“ als verstotelingen behandeld werden en nog steeds worden! Vandaag nog worden er in Sabena dagelijks en aan de lopende band wetsovertredingen begaan ten nadele van Vlamingen in het bijzonder en de Vlaamse gemeenschap in het algemeen. Hoe is het in godsnaam mogelijk dat er ook maar één rechtgeaarde Vlaming aan zoiets zou kunnen of willen meewerken? Het wéér en wéér en méér en méér laten verdwijnen van Vlaamse belasting-miljarden via de geruisloze Franse geldpomp Sabena (of wat dacht u wel?) is deze moegetergde en gedwongen Sabena-waterdrager van zijn Franse „brood-herren“ meer dan beu!

Naam en adres bij de redactie bekend

WAT NA HAPPART?

Als Baudouin I zijn koninklijke handtekening zou zetten onder de benoeming van Happart als frankofoon en Vlaamshatend burgemeester in Voeeren, zou dat geen aanleiding kunnen

zijn voor een nieuwe koningskwesitie? Boven op de sociale onrust, de Waalse economische ellende, de kommunautaire heksenketel, dus nog een herhaling van de onzalige pre-revolutionaire straatoorlog rond Leopold III? Deze laatste eindigde nog met een score van 57 % bij de volksraadpleging. Zou zijn opvolger nog de helft van dit cijfer behalen? Sommigen achten dit twijfelachtig, afgaande op de reacties van de Vlamingen. Is het echter dat, wat men wil? Of vinden weer anderen elk middel goed om een omwenteling voor te bereiden? Welke omwenteling? Een rechtse militaire diktatuur naar Zuidamerikaans model? Of een ultra-linkse republiek zoals Polen? Wij bedanken feestelijk voor beide. Om het even: Vlaanderen moet zeer waakzaam blijven. Laten we ons niet vangen aan een eventuele Belgische doodstrijd. Alleen de toekomst van Vlaanderen telt. Het moet mogelijk zijn alle Vlaamse krachten eendrachtig samen te brengen voor hetzelfde doel: Vlaamse macht en Vlaams welzijn in een Vlaamse Staat, waar geen plaats is voor Happartheid.

J.G., Maasmechelen

BRIEVEN

Wij ontvangen graag brieven van onze lezers, als ze ondertekend zijn. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaad-brieven. De andere publiceren wij, naargelang er plaats beschikbaar is. Wij behouden ons dan ook het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk de onze.

De redactie

Deze week in

knack

MAGAZINE

POPPOLL

Politici zouden in deze krisistijd niet bijster populair zijn. Verwachten de mensen nu heil van andere politici? Of houden ze het toch nog bij de oude vertrouwde namen? In Knack treft u van dit nummer af vier weken lang bonnen aan waarmee u kan helpen een antwoord op deze vragen te vinden. U kan zelf Knack's politicus van het jaar kiezen. En bovendien nog een mooie prijs winnen!

De magie van Steven Spielberg

De ster van het tot nog toe grootste filmsukses aller tijden is een op het oog afzichtelijk, eenzaam en buitenaards wezentje dat toevallig op aarde belandt: ET. Het is de zoveelste hit van filmmagiër Steven Spielberg. Deze week in Knack het verhaal van ET en een gesprek met regisseur Spielberg.

Coens onder vuur

Dat de eerste katholieke minister van Onderwijs sinds meer dan twintig jaar kritisch zou worden gevolgd, was vooraf bekend. Maar Daniël Coens ligt nu echt onder vuur. Ook Knack had wat vragen voor hem in petto.

De andere vrede

Leden van het Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens waren onlangs in de DDR, waar ze contacten hadden met de Oostduitse vredesbeweging. Hoe ging dat? En bestaat er in het Oostblok een echte vredesbeweging, precies zoals bij ons?

Bovendien

Vrouwen aan de universiteit, een dokument. Jan Vanriet in De Nieuwe Boekenkrant. Plantgenetics, een Belgisch-Amerikaanse primeur in de bio-technologie en... Jobmagazine.

BON ter kennismaking

Noteer mij voor een kennismakingsabonnement van 3 maanden KNACK (13 nummers) voor 490 fr. i.p.v. 625 fr. Ik betaal na ontvangst van uw bericht.

Naam: _____

Adres: _____

Postnr.: _____

Woonplaats: _____

Inullen en opsturen naar Knack, Dienst Abonnementen, Meiboomlaan 33, 8800 Roeselare

Wij

Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Opstel en samenstelling: het komitee van redakteurs (H. De Schuyteneer, Johan Artois, Pol Van Den Driessche, M. Van Liedekerke en Toon van Overstraeten).

Alle stortingen voor abonnementen, publiciteit en redactie op perk 000-0171139-31 van „Wij“, Barrakadenplein 12, 1000 Brussel. (Tel. 02-219.49.30).

Jaarabonnement	750 fr.
Halfjaarlijks	400 fr.
Driemaandelijks	225 fr.
Losse nummers	22 fr.

Verantw. uitgever:

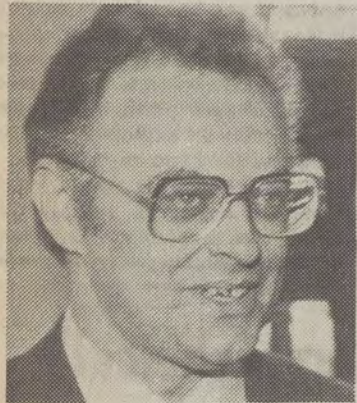
Vic Anciaux, Houba de Strooperlaan 142, 1020 Brussel.

Publiciteitschef: de h. Karel Severs, tel. 02-219.49.30, toestel 25 ('s voormiddags) of privé: Alsebergsesteenweg 41b, 1512 Dworp. Tel. 02-356.78.44.

Flaterende Coens

De „Brugse Aktiegroep Rijksonderwijs” gaf als Sinterklaasgeschenk aan onderwijsminister Daniël Coens een heuse „flater-teller”. Dit apparaatje registreert

elke flater die Coens maakt en kan, dank zij het ingebouwde geheugen, op elk ogenblik het totaal aantal flaters, door Coens begaan, aanduiden. Telkens wanneer de minister er weer eens naast slaat, brandt immers het rode lampje en slaakt het toestel een indringende kreet uit.

De jongste dagen zal dit apparaatje waarschijnlijk „tilt” geslagen hebben, bij de vele stomiteiten die Coens bijeen-scharrelde. Met veel tamtam verkondigde hij dat er 2.000 deeltijdse jobs bijgekomen waren sinds het jongste schooljaar... en stilletjes werd eraan toegevoegd dat er 3.000 (voltijdse) arbeidsplaatsen verloren zijn gegaan. Dank zij... het flaterende beleid van de Westvlaming. Om dan nog te zwijgen van zijn „duivenvoorstel”: minder leraars gekompenseerd door meer duiventillen! Het lichtje flikkert konstant rood, meneer de minister.

de gemeentefinanciën kan bezwaarlijk op rekening van de ambtenaren worden geschreven. Tot overmaat van ramp blijkt dat precies de centrale regering haar verplichtingen niet nakomt en daardoor de gemeenten verplicht te gaan lenen (en dus zware interestlasten doet betalen). Komt daarbij nog dat de Vlaamse gemeenten onrechtvaardig worden bejegend door de oneerlijke verdeling van het nationaal gemeentefonds. Vlaanderen ontvangt hier liefst 5.000 miljoen te weinig! Nothomb voert dus een laffe politiek: de gemeenten, en vooral de

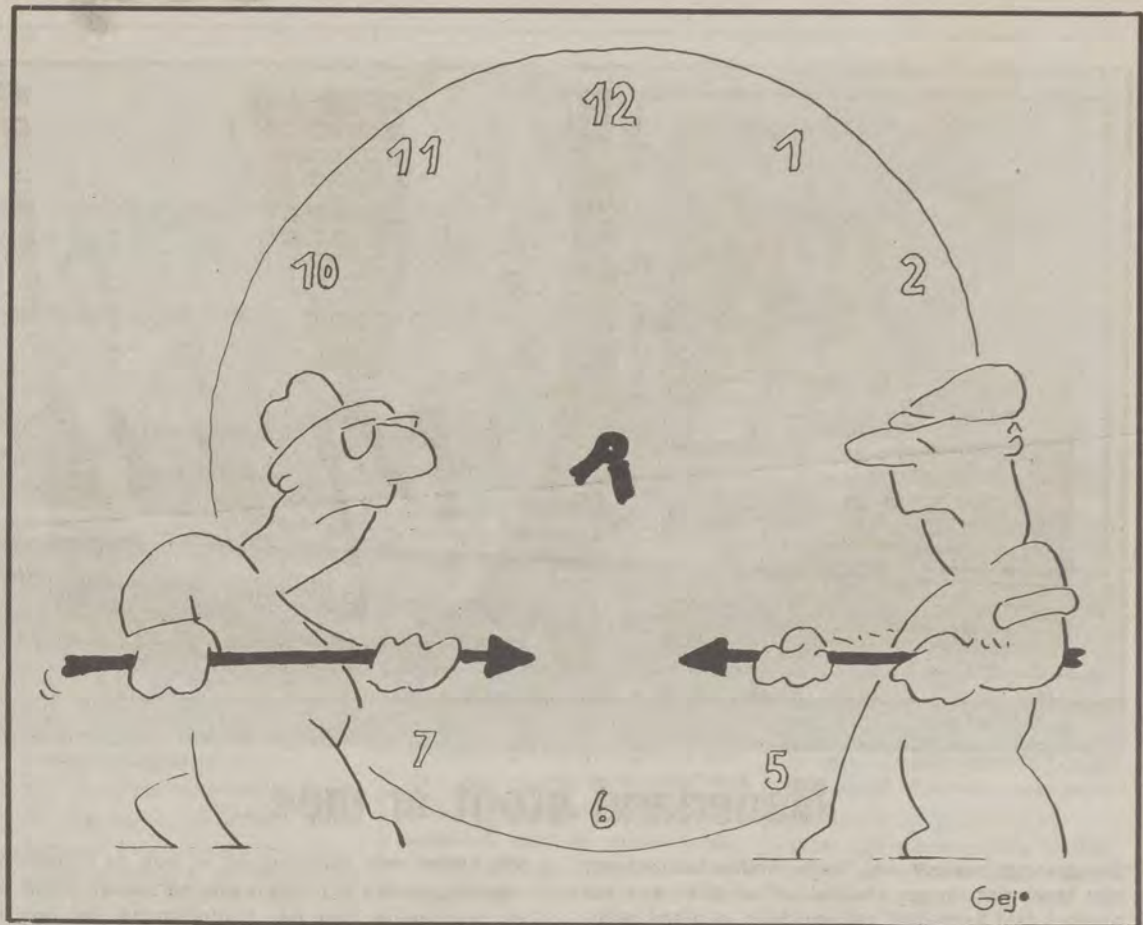
Nothomb versus gemeenten

Charles Ferdinand Nothomb, minister van Binnenlandse Zaken, heeft als oplossing voor het wegwerken van de gemeentelijke deficits voorgesteld de wedden van het gemeentepersoneel te verminderen. Dit veroorzaakte de jongste dagen een golf van protest. En terecht!

Vooreerst overschrijdt Nothomb hiermee verregaand zijn bevoegdheden. En bovendien is het heel goed te begrijpen dat het Vlaamse gemeentepersoneel in opstand komt. De ellendige toestand van

Vlaamse gemeenteambtenaren, laten opdraaien voor het failliet van de centrale staat. En dit op een ogenblik dat men duizenden miljoenen blijft storten in de bodemloze Waalse staalput!

MENSEN IN HET NIEUWS

Van Rompuy eruit?

In het weekblad „Spectator” heeft Erik Van Rompuy, nationaal voorzitter CVP-jongeren, vorige week een verrassend stukje gepleegd. Daarin maakt dit Europees parlements-lid kipkap van zijn eigen partij. Hij verwijt zijn politieke

groep immers een grove nalatigheid in verband met het staaldossier.

„...geheel de Cockerill-Sambre was van bij de aanvang een zelfmoordpoging. (...) De politieke vraag, die men zich in Vlaanderen stelt, is dat deze éénrichtingssolidariteit nog kan worden verdergezet voor een onderneming zonder toekomst. (...) Onze generatie is niet bereid om tientallen miljarden te investeren in een sektor zonder perspectief terwijl geld ontbreekt om in ons gewest de uitdaging van de derde industriële revolutie te beantwoorden”, aldus Van Rompuy. Indien wij deze vos niet beter kennen, dan zou men haast kunnen vermoeden dat Van Rompuy de CVP verlaat... en naar de VU overstapt! Want, of zijn (terechte) opmerkingen zullen leiden tot een echt Vlaamse aanpak door zijn eigen CVP is hoogst onzeker. Het zal we weer bij geblaas zonder daden blijven... En ondertussen heeft men het vaandeltje weer, eventjes, buiten gehangen. Voor 't oog van de mensen.

Swaelen en de buis

Afgelopen zaterdag hield de CVP een „open partijdag” (sic) omtrent het mediabeleid in Vlaanderen. Tot groot ongenoegen van een aantal rijke ondernemers, verklaarde CVP-voorzitter Swaelen dat er geen Vlaamse RTL mag komen, tenzij de BRT verdergaat met haar valse berichtgeving en „volhardt in een schrijnend gebrek aan objectiviteit. Zowel binnen als buiten de BRT wordt geoordeeld dat met die objectiviteit een loopje wordt genomen. Zowel in nieuwsuitzendingen als in algemeen informatieve programma's doen sommigen aan stelselmatige desinformatie”, aldus de CVP-president.

Nochtans komen de dames en heren CVP-politici heel geregeld op de buis en wordt onze televisie haast wekelijks geteisterd door een regeringsmededeling... Of klaagt Swaelen misschien over de subjektiviteit van programma's zoals „Arnold” en „Dallas”? Dan heeft hij gelijk...

Prins Philippe naar de top?

In heel wat dagbladen kon men vorige week een foto bewonderen van prins Philippe, zoon van prins Albert en prinses Paola, die bijna de top van een heuvel had bereikt. Een beetje wankel op de handen steunend en vragend kijkend, met op de achtergrond een platte-landskerkje. Dit idyllische beeld wordt nog sterker (?) indien men erbij bedenkt dat er een goede kans bestaat dat deze kroonprins in het voorjaar de job van Boudewijn overneemt.

Het zou evenwel in dat geval interessant zijn de betrokkene niet enkel te examineren op zijn valschermkunde, maar op zijn kennis van de taal die door de meerderheid in dit land wordt gesproken. Boze tongen beweren dat hij daar zou voor zakken... en nog bozere stellen dat hij overigens niet zo snugger is. Of hoeft dat niet voor een vorst?

Deze week dit...

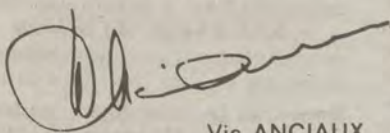
Ik weet best dat de doorsnee Vlaming en zelfs de Volksunie-militant niet wakker liggen over het alomgekende(?) „probleem Brussel”. Er zijn vandaag andere zorgen. De dreigende werkloosheid, de economische aftakeling, de ingrijpende verarming, de onzinnige bewapening in de wereld... trekken terecht de volle aandacht. Zij kwellen veel meer. De miljardenstroom naar het Waalse staal en daartegenover de onmacht van de Vlaamse regering, houden ons volop bezig. Hoelang kan de lont nog branden, eer de stalen bom het unitair Belgisch gebouw in de lucht doet vliegen? Wat blijft er in Vlaanderen nog rechtstaan na de ontploffing? Hoe pakken we eindelijk de wederopbouw aan? Dit zijn de vragen waarop we koortsig het juiste antwoord zoeken.

Brussel? „Och ja”, zegt men in Vlaanderen. „We zullen er later wel eens over spreken”. Sommigen voegen er zelfs bij: „eventueel snijden we dit blok aan ons been vlug af”. Daarop wil ik deze week krachtig reageren. Ik ben geen

„onnozelaar die zich met bijkomstigheden bezighoudt. Evenmin een kleinzielige vitter die spijkers op laag water zoekt. Een Vlaams-nationalist trekt zich de toekomst van heel het volk aan. De grootheid van een volk kan gemeten worden aan de mate waarop de meest bedreigden en verdrukten verdedigd worden. De Vlaamse Brusselaars zijn niet allemaal sociaal- of cultureel zwakkeren. Toch zijn veruit de meesten heel simpele mensen. Zonder steun zijn ze hopeloos verloren.

Deze week kon ik ervaren hoezeer de Brusselse Vlamingen zich verlaten voelen. Ze zien het niet meer zitten. Zij ondergaan al de rampzalige gevolgen van de crisis en de inleveringspolitiek van de regering. Maar op de koop toe hebben de raadsverkiezingen hen in de meeste gemeenten zwaar ontgoocheld. Zij tellen weinig of niet mee. Van de 350.000 Brusselse Vlamingen zijn er amper 10.000 bewust van hun eigenheid. De rest moet gemotiveerd worden. De traditionele partijen hebben te

Brussel een misdadige fout gemaakt door te beweren dat het leven met de Franstaligen al koek en ei was. Geen vuiltje meer aan de lucht. Ze hebben een sfeer geschapen die geen enkel motief bood om duidelijk Vlaams te stemmen. Het Brussels unitarisme van de Vlaamse kleurpartijen heeft als gevolg dat de Vlaamse gemeenschap in Brussel grotendeels is uitgeschakeld. Bij de Volksunie is er geen malaise. Integendeel een nieuwe start is duidelijk merkbaar. Wellicht zijn wij het meest gehard. Gewoon vóór hete vuren te staan. Toch behoeven ook onze afdelingen de steun uit heel Vlaanderen. Geen „och Here, och arme”. Wel een duidelijk hart onder de riem. Waarop wachten de sterke afdelingen uit Vlaanderen? Allerhande initiatieven zijn mogelijk. Bij voorbaat bedankt.

Vic ANCIAUX

Nederland stopt er mee...

Eergisteren besliste het Nederlandse kabinet dat zijn land niet langer radioactief afval in zee zal storten. Het kernafval zal voortaan in diepe mijnschachten worden opgeborgen. Eindelijk zet de Nederlandse regering aldus een punt achter het waanzinnige storten van kernafval in de oceaan. Zo is nog maar eens bewezen dat, door aanhoudend protest van milieugroeperingen en de gerechtvaardigde akties van politieke partijen, veel kan worden bereikt.

Wij kijken met spanning uit of ook de Belgische regering straks zo'n beslissing zal nemen. Want, na de beslissing van het Nederlandse kabinet, is België nog een van de laatste drie landen van de hele wereld die radioactief afval in zee blijven dumpen. Zal het blijvend aktievoeren, onder meer gesteund door de Volksunie, straks ook resulteren in een definitieve stopzetting van deze onverantwoorde daden?

Lang verwacht

Eindelijk wordt er vooruitgang geboekt in de bijzondere werkgroep van de Vlaamse Raad die een inventaris zal opmaken van de nog hangende sociale en menselijke gevolgen van de jongste wereldoorlogen. Deze werkgroep werd opgericht in de schoot van de Vlaamse Raad, naar aanleiding van de beleidsverklaring van de Vlaamse regering in januari '82. De bijzondere commissie moet dringend werk maken van een voorstel tot wegwerken van de sociale gevolgen van de epuratie en repressie. Zelfs indien de nationale regering zou dwarsliggen, moeten de Vlaamse gekozenen eindelijk de spons van amnestie hanteren.

... en nu oplossen

Namens de VU zetelen kamerlid

Joos Somers (effektief) en kamerlid Frans Baert (plaatsvervangend) in deze werkgroep. Aan hen zal het niet gelegen zijn indien een spoedige oplossing uitblijft! Volgende week komen wij er uitgebreid op terug. Want, het heeft nu veel te lang geduurd. Waarop wachten de Vlaamse ministers in de nationale regering om hun collega's te dwingen tot radikale oplossingen? Of blijft het weer eens bij woorden?

Immers, Staatssecretaris Paul De Keersmaker (CVP) zegt in een vraaggesprek met Spectator: „Ik betreur het dat onze Belgische toestand nog altijd zo is, dat bepaalde zaken uit die tijd nog steeds niet konden worden geregeld”. Komaan, Paul, wij wachten op daden!

Waarschuwingen

„Geen cent meer aan verlieslatende bedrijven vanwege de nationale regering.” Mark Eyskens herhaalt die stoere uitlating van vóór een paar maanden momenteel onverpoosd, maar telkens met ietwat minder klemtonen. Morgen zal hij terzake zeker nog voorzichtiger uitspraken doen. Hij zal ook wel gelezen hebben dat in de ACV-krant editorialist Maurits Standaert vorige dinsdag stelde: „De regering heeft aan Cockerill-Sambre meer steun toegezegd dan aan welke andere onderneming ook en de Vlamingen hebben geen enkele schuld aan de katastrofale financiële toestand van de Waalse staalmaatschappij.” Waarbij Het Volk waarschuwend aan het adres van de Vlaamse ministers in de huidige centrale regering opmerkte: „Men kan in ons land geen nationale regering vormen, van welke samenstelling ook, zonder de steun van Luikse parlementsleden...”

Zwartberg granaten

De rijkswacht wordt straks weer uitgerust met traangasgranaten die een kracht hebben die tweetot driemaal hoger ligt dan deze die thans worden gebruikt. Dit is althans de wens van minister van Landsverdediging Freddy Vreven, tevens verantwoordelijk voor de rijkswacht. Verder zullen de ordehandhavers uitgerust worden met 2.000 speciale schilden en 2.000 „lange, matrakken. Deze verderreikende granaten werden verboden nadat een

Vlaamse betoger in Zwartberg erdoor werd gedood, tijdens de rellen van 1966. Dit verbod werd overigens herbevestigd in '79 op vraag van VU-volksvertegenwoordiger Willy Kuijpers. Het gevaar dat straks bij botsingen met de rijkswacht doden vallen is dus niet langer denkbeeldig...

Schandelijke vaandelvlucht

De regering-Martens V slaagt er meesterlijk in tal van hete hangijzers door anderen uit het vuur te laten halen of gewoonweg explosieve dossiers allesbehalve te ontminnen. Zoals het probleem van de gastarbeiders in ons land, hun integratie in onze (stedelijke) samenleving, het al dan niet verlenen van stemrecht aan deze Belgische inwoners...

Na de incidenten van vorige zaterdag in Antwerpen (toen VMO-betogers, die van hun recht op vrije meningsuiting gebruik maakten om te manifesteren tegen het verlenen van stemrecht

aan gastarbeiders, slaags geraakten met tegenbetogers van het Anti-fascistisch Front) blijft er de bittere ervaring dat, sinds gewezen staatssecretaris Vic Anceaux voor de regeerraad een ontwerp van beleidsnota opstelde inzake de integratie van inwelingen in onze gemeenschap, geen enkele minister van geen enkele andere partij het aangedurfd heeft dit explosief dossier opnieuw ter hand te nemen. Rijkswachtescortes krijgen dan maar het bevel, de verhitte gemeederen te bedaren. Ook wat dit betreft pleegt Martens V een schandelijke vaandelvlucht.

Een Vlaams onderwijsbeleid?

Daniël Coens, CVP-minister van Onderwijs, hield te Antwerpen n.a.v. de academische zitting die een halve eeuw vernederlandsing van het hoger economisch rijksonderwijs vierde een opgemerkt pleidooi voor de communautarisering van het onderwijs. De minister bracht zelfs hulde

aan allen die voor de vernederlandsing van het hoger onderwijs in Vlaanderen hadden gestreden — waarbij hij niet vermeldde dat vooral kristelijke voorgangers (waaronder nogal wat kerkelijke leiders) deze vernederlandsing van het universitair onderwijs decennia lang hebben geboycot...

„Even wachten...”

Ook wees hij erop dat de 50/50-verhouding in de verdeling van de universitaire kredieten door hem verbeterd werd tot een 55/45-verhouding, in het voordeel van Vlaanderen. Goed, maar ook dit blijft nog oneerlijk: het zou moeten 60/40 zijn! Daarenboven vergist Coens zich wel eventjes, wanneer hij beweert dat hij het was die de oproep lanceerde om te gaan praten met de overige Vlaamse partijen over de federalisering

van het onderwijs. Het was VU-voorzitter Vic Anceaux die dit initiatief nam. Ere wie ere toekomt!

En tot slot stelde hij dat wij moeten afwachten tot er een grondwetsherziening mogelijk is. Dit is slechts ten dele juist. Reeds nu kunnen heel wat onderwijsbevoegdheden, zonder grondwetswijziging, naar de gemeenschappen worden overgeheveld. Enkel de politieke wil is hiervoor nodig. Waarop gewacht?

Het monument Gol

Als het van Gol afhangt, gaat de miljardensmijterij gewoon door. Verleden zondag heeft hij, via het RTBF-scherm, de eis gesteld „dat er in 1983 versgeld, veel versgeld nodig is voor Cockerill-Sambre”.

Hij heeft er trouwens reeds in 1982 voor gezorgd dat er flink wat versgeld over de tafel geschoven werd. Einde '81 praalde hij, op het PRL-kongres dat over de regeringsdeelname moest beslissen, met de miljarden die hij ten bate van Wallonië had losgekregen. Hij voorspelde dat Martens-V de zogenaamde long lead items zou bestellen en dat de voortgezette produktie van legervliegtuigen daardoor in Wallonië zou gewaarborgd blijven. Zijn voorspelling is inmiddels juist gebleken. Hij kondigde aan dat de staat voor 35 miljard fr. langetermijnschulden van Cockerill-Sambre zou overnemen. Ook deze aankondiging werd braafjes door de regering-Martens uitgevoerd.

Gol overdrijft dan ook allerminst wanneer hij voor zich de eer opeist, in het Guinness-jaarboek opgenomen te worden als rekordhouder in de niet-olympische discipline van geldbinnenrijverij ten voordele van Wallonië. „De regering waartoe ik thans behoor, heeft meer gedaan voor Cockerill-Sambre dan degene waartoe de heer Spitaels behoorde.” De man heeft volkomen gelijk. Martens en De Clercq hebben tot nog toe de vrede op hun Waalse regeringsflank afgekocht met een stroom geld. De schijnvrede was Waals, een „pax Wallonica”, op snee verguld ten koste van de Vlamingen.

En als het dus van Gol afhangt, zal het zo verder gaan. Gol is een sluw, behendig en tegelijkertijd keihard tegenspeler van de Vlaamse belangen. Hij is dat waarschijnlijk niet eens uit overtuiging; iedere affektieve band met Vlaanderen — zij het desnoods haat in plaats van liefde of haat-liefde — is hem vreemd. Hij is in de allereerste plaats een politicus uit Luik, grenzeloos ambitieus, liever de eerste bij hem thuis dan de tweede te Brussel. Door Luik te verdedigen, verdedigt hij de sokkel waarop hij z'n bloedeigen politiek standbeeld wil zien prijken.

Bij de dingen die voor hemzelf en voor zijn

mateloze ambitie essentieel zijn, laat hij zich niet afleiden door beginselen of opvattingen. Hij heeft in zijn niet eens zo lange politieke bestaan reeds alle watertjes doorzwoomen, van uiterst links tot uiterst rechts. Moeiteloos verloochenend wat hij zopas nog voorhiel. Vandaag predikt hij, die gisteren nog de kampioen speelde van het onvervalste blauwselblauwe liberalisme, de onteigening en de nationalisering van Frère-Bourgeois. Eergisteren sloot hij een kortstondig monsterverbond met vakbondsleder Gillion die een honderdkaraats politieke tegenvoeter van hem is.

Als er één vaste lijn in de politieke opvattingen van Gol zou zijn, dan is het precies deze absolute lijnloosheid. In zijn studentenjaren was hij boegbeeld van het trotskisme. Vlak daarop bestormde hij, in het kielzog van wijlen André Renard, het Guillemin-station. Via het MPW belandde hij in de socialistische partij die hij, samen met zijn meester en mentor Perin, even later ruilde voor het RW. In '76 — nog maar een half dozijn jaartjes geleden — trok hij er uit, weeral met Perin die echter meteen de politiek verliet. Gol bleef nog een tijdje op de publieke markt staan, te koop voor de meestbiedende. Alhoewel ook de PSC een profijtig bod had gedaan, was het uiteindelijk de PRL die hem binnenhaalde. In nauwelijks vijftien jaar tijd was Gol door een viertal partijen gewandeld, van Trotski naar het voorzitterschap van de Waalse liberalen.

— Als het dus van hem afhangt, betalen we ons verder krom voor de sokkel van zijn monument.

dio
Genes

Zwaar geschut wordt gereed gezet...

Schroothoop ruimen zonder middelen?

We hebben leren leven met vervaldata. Tien december is er alweer zo-een: de regering heeft aangekondigd na die datum zelf te zullen ingrijpen in die sectoren waarin geen paritair akkoord over de werktijdverkorting is bereikt. Het zal er wel niet zo drastisch aan toe gaan als in de forse taal werd gesteld. Maar het is wel zo dat Martens V zijn laatste volmachten-weken aan het gebruiken is met de voorbereiding van nieuwe diktaten op sociaal-ekonomisch gebied. En dan wel nu — naar het heet — met de bedoeling de vooropgestelde 75.000 bijkomende jobs te verwezenlijken. Het patronaat heeft reeds laten weten dat zulks een lachertje is. Een oude vriend van Martens, Fabrimetal-baas Jacques De Staercke, heeft alvast gechargeerd en uiting gegeven aan zijn grootste misnoegdheid omdat „deze

regering hem van de ene verbazing in de andere doet vallen, en vandaag het moeizaam herstelde concurrentievermogen van de ondernemingen alweer geleidelijk wordt tenietgedaan.”

Anderzijds wordt er momenteel bijzonder geheimzinnig gedaan over die andere vervaldatum: de beëindiging van de volmachtenperiode op nieuwjaarsnacht. Martens zelf heeft al menig proefballonnetje opgelaten en laten weten dat het zijn bedoeling is nieuwe volmachten van het parlement af te dwingen. Het zwaar geschut wordt daarvoor momenteel in gereedheid gebracht.

Waar financiënminister Willy De Clercq vorige zondag in een TV-konfrontatie zichzelf nog met bloempjes mocht bedenken omwille van het gepresteerde werk, en met brio verklaarde dat de regering erin

geslaagd is de stijging van de werkloosheid af te remmen, zal eerstdaags zeer zeker weer andere stoere taal weerklinken. Dan zullen die werklozen weer gebruikt worden als doorslaggevend element om ook nog na nieuwjaar nieuwe volmachten-treinen op de sporen te zetten.

Gapende wonden

Het dient toegegeven te worden dat de sociaal-ekonomische crisis grensoverschrijdende ravages aanricht. Het werkloosheidspeil is katastrofaal gestegen. Vorige week nam ook de Europese Raad van regeringsleiders in Kopenhagen kennis van het feit dat West-Duitsland nu onderhand meer dan 2 miljoen werklozen telt. In Engeland zijn er meer dan 3 miljoen mensen zonder werk! In Nederland is de werkloosheid tot boven de 600.000 opgelopen. Daarbij vergeleken is ons land in absolute cijfers geen koploper met minder dan een half miljoen werklozen. Evenwel, uiteindelijk moet blijken dat ons land precies wél

koploper is inzake werkloosheid! Inderdaad, terwijl men voor de Europese gemeenschap een gemiddelde werkloosheid van 9,4 t.h. van de beroepsbevolking noteert, prijkt ons land met een triest rekordcijfer van haast 14 procent. Men houdt er in de Europese raad rekening mee dat in ons land volgend jaar de werkloosheid naar 15 procent zou stijgen.

Martens, De Clercq en Co mogen dan al beweren dat zij, zuiver statistisch bekeken, de snelheid van de stijging van werkloosheid lichtjes hebben afgeremd, hun krisistreinen hebben in niets kunnen verhinderen dat de werkplaatsvernietigende krachten gapende wonden in onze gemeenschap blijven slaan.

Naar de 40 procent werklozen, jonger dan 25 jaar..!

In Kopenhagen werd als een vaststaand gegeven koel geacteerd dat de Europese Gemeenschap volgend jaar nog dieper in de sociale crisis zal wegzinken.

We kunnen spoedig weer een prettig nieuwjaar wensen, maar niemand zal daar durven in geloven.

Voor al niet omdat de regering Martens V schromelijk verwaarloost het land een gedegen perspectief te geven. Aanvankelijk werd de eis gesteld voor drastische loonmatiging; iets wat vandaag al in duidelijker en eerlijker termen wordt omschreven als reële loonvermindering.

Een inkomenspolitiek is het uiteindelijk geworden die één van de sleutelementen is in een verfoeide deflatiepolitiek.

Er werd ingezien dat het zo niet verder kon, dat de golden sixties reeds ver achter de rug liggen, en de bevolking een drastische „matiging” — zeg maar inlevering — dient op te brengen om op het einde van dit decennium weer hoopgevende perspectieven te verwerven.

Maar inlevering op zichzelf, om de bedrijven weer zuurstof in te pompen zoals het mooi werd omschreven én om de overheid nog hogere inkomsten te bezorgen, dat is geen krisisremedie als dusdanig. Immers, bijvoorbeeld de koopkrachtvermindering doet immers ook meteen de inkomsten van producenten dalen, doet de produktie verminderen en meteen ook komt er een daling van de werkgelegenheid én van de staatsinkomsten.

Het is de inktvisgreep waar we nu van langsom vaster in gekneld geraakt zijn. Precies door niet tijdig in te grijpen geraakt de overheid zelf ook in de knel. Want, on-

danks de afroming van de gezinsinkomens, blijft de werkloosheid toenemen, stijgen de uitgaven voor werkloosheid en zijn er minder-inkomsten voor de sociale zekerheid.

Lenen in het buitenland betekent uiteindelijk een nog diepere put graven om een andere te vullen.

En, omdat er hoe dan ook toch extra geld dient bijeengescharreld, worden direkte en indirecte taksen andermaal de hoogte ingejaagd. Wat dan weer werkplaatsvernietigend werkt.

Willy De Clercq, Guy Verhofstadt en andere veelbelovende troef van de belastingvermindering. Wat later heette het dat de belastingen niet zouden verhoogd worden, en vandaag is er de vaststelling dat zij dit uiteindelijk wél en dan nog zeer drastisch hebben gedaan. Vandaag moet men ons dan ook niets meer wijs maken en trachten te paaien met de zoveelste mooie belofte van het genre: „volgehouden inlevering om later, maar we weten niet hoe of wanneer de werkloosheid weer te kunnen drukken.”

Die belofte 75.000 nieuwe jobs komen er niet; dat hebben de patroons al zeer duidelijk geantwoord. Er worden nog wel wat onderhandelingsrondjes afgelopen met hoogdravende documenten onder de arm over een vernieuwd industrieel beleid. Precies datgene waar we behoefte aan hebben om het tij te doen keren.

In de centrale regering zijn het Mark Eyskens en Maystadt (beiden bevriezers van het Fonds voor Industriële Vernieuwing!) die wat nota's uitgewisseld hebben, en ze aan gesprekspartners laten lezen en herlezen. De eerste concrete vernieuwende beleidsingreep blijft evenwel nog immer zoek. En vooral wordt alles in het werk gesteld om de Vlaamse regering, die wel enkele gedurfde projecten in de mappen heeft steken, een pad in de korf te leggen.

De regering Martens V heeft nu zelfs openlijk het faillissement van haar beleid erkend door te stellen dat stilaan kan gedacht worden aan de regionalisering van de vijf resterende nationale industriële sectoren.

Maar, of de gewesten ook de nodige financiële middelen zullen toegewezen krijgen om die schroothoop te ruimen wordt alweer wijselijk in het vage gelaten.

Ondanks al deze nare tijdingen is er toch één groot lichtpunt: de nationale ministers bewijzen hun onmacht, hun onkunde en onwil vooral, maar tekenen toch meteen ook het testament van het unitair beleid. (hds)

— VOB-boss Janssen (onverwacht gekiekt) tot gewezen nationaal arbeidsminister Roger De Wulf en momenteel lid van de Vlaamse regering: Jullie hebben lef een DIR.V-revolutie op gang te brengen zonder centen op zak... (Foto Dann)

Zoveelste

Ah ja, de regering-Martens zou geen concrete ideeën hebben in verband met een vernieuwd industrieel beleid dat dit land dringend behoeft? Laat Geens maar publicitaire triomf oogsten met zijn DIRV-project waar hij toch geen centen voor heeft om het te verwezenlijken... Wilfried Martens heeft ook een lijvig industrieel rapport bij de hand! Vorige week donderdag heeft het sociaal-ekonomisch kernka-

binet een nota inzake het industrieel beleid goedgekeurd. Deze nota is een compilatie van kabinetsteksten die de medewerkers van economie-minister Eyskens en begrotingsminister Maystadt zonder overleg in hun cenakels aan het geduldig papier toevertrouwd.

Komitee

Onder meer wordt voorgesteld een komitee op te richten „voor de

analyse en evaluatie van het industrieel beleid”. Alvast werd door beide ministers niet gewacht op de bevindingen van dit zoveelste innoverend komitee om de geldmiddelen van het Fonds voor Industriële Vernieuwing te bevriezen. En zo zal dat komitee misschien midden volgend jaar de unieke opdracht toebedeeld krijgen, uit te vinden hoe men levenskansen kan geven aan een nieuw bedrijf dat net zo spitstechnologisch gaat presteren als het op dat ogenblik (hopelijk niet) ter ziele gegane Nobels-Peelman...

Jef en Piet

WAT EEN
VOLK!

DE WERKLOOSHEID
DRUKT DUIDELIJK
HAAR STEMPEL OP
DE BEVOLKING.

Triest rekord

Op 30 november telde België, volgens de officiële RVA-cijfers, 473.663 werklozen: dit betekent dat 11,4% van de actieve bevolking werkzoekend is. Vlaanderen scoort het hoogst met 267.211 mensen die zonder werk zitten; Wallonië en Brussel tellen er respectievelijk 155.793 en 50.659. Bijna 1/3de is jonger dan 25 jaar. De stijging van de volle-

dige werkloosheid is vooral merkbaar in de textiel- en bouwsektor. Precies typische Vlaamse bedrijfstakken! En de nationale regering ziet lankmoedig toe: geen sprake van enige vorm van werkloosheidsbegeleiding, geen echt tewerkstellingsplan... en het steeds verder leegmelken van Vlaanderen. Dat zijn geld zo dringend nodig heeft om een nieuwe industriële politiek te gaan voeren en aldus het spook van de werkloosheid te bestrijden.

Vlaanderen wordt door deze crisis dubbel gestraft: én door de wereldomvattende economische malaise én door de Belgische, oneerlijke maatregelen!

Taalvaardigheid

VU-senator Bob Maes kreeg vorige week antwoord op een zomerse vraag omtrent het ter ziele gegane programma „Hier spreekt

men Nederlands" van wijlen professor Florquin. „Door de verderfelijke verfransingspolitiek is het Nederlands in Vlaanderen overwoerd door gallicismen en andere insluipsels. Een ander gevolg van deze politiek is de onvoldoende taalvaardigheid van de Vlamingen, spijs verheugende vooruitgang”, aldus Bob Maes. Hij vroeg aan minister Poma of het niet mogelijk is een nieuw, aantrekkelijk programma met taalwinken te brengen op de BRT.

Poma zegt hierop dat er eigenlijk geen geschikte medewerkers werden gevonden. „Er behoort n.l. voldoende tijd en energie uitgetrokken te worden om zo een zaak professioneel aan te vatten”, meent Poma. Dit is uiteraard een loos argument, gezien Joos Florquin nu toch al een tijdje overleden is... en er een pak germanisten werkzoekend zijn. Of wacht Poma op een andere sprekende hond?

Pantserkontraakt

Een relatief kleine firma (ASCO), met een zeer beperkt kapitaal, kon sinds het aantreden van Vanden Boeynants als minister van landverdediging een toenemend aantal (waaronder zeer veel belangrijke) bestellingen voor defensie in de wacht slepen. De afgevaardigd-beheerder van dit bedrijf is een persoonlijke vriend van VdB. Vandaar dat er nogal wat twijfels bestaan over de „zuiverheid” van die aankopen door de Belgische staat. Onlangs werden door het parket huiszoekingen gedaan in het raam van een gerechtelijk onderzoek naar fiscale fraude. Maar, dit zou niets te maken hebben met het lopende onderzoek naar de „praktijken” van de ex-minister VdB. Trouwens, het kontraakt voor pantserwagens werd door zijn opvolger pas ondertekend, zo wordt gezegd. Die opvolger was Desmets, een partijgenoot van VdB... Wij kijken overigens met spanning uit naar de afhandeling van die andere dossiers die tegen VdB zijn opgesteld.

„Proficiat”

Onder deze klinkende felicitatie stond een foto afgedrukt in een „progressief dagblad voor Vlaanderen”. Op de afbeelding zag men de prins van Wales en toekomstige vorst van het Verenigd Koninkrijk Charles, een medaille overhandigen aan een Falklandstrijder. Deze soldaat werd, onder meer, in het gezicht zwaar toegetakeld door brandwonden... en wordt dus nu bedankt met een kadootje voor „de bewezen diensten aan het vaderland”. Want, a propos, waartoe heeft deze mensenleven- en miljardenverspillende oorlog tussen Groot-Brittannië en Argentinië gediend? Behalve om het prestige van de Queen en premier Thatcher (schijnbaar) hoog te houden, ook om de aandacht van de zware binnenlandse problemen af te wenden. Voor de rest was deze bloedige historie, net als elke oorlog, zinloos. De gekregen medaille ligt in de kast.

500 miljoen frank fraude!

Een collega-journalist van „Gazet van Antwerpen” bracht vóór enkele dagen een geval van zware fraude aan het licht... door de Waalse gewestregering! Het betreft „dubbele” posten: 488,8 miljoen frank die in feite thuisloos op de Waalse gewestbegroting, werd „overgeheveld” naar de nationale begroting, die niets te maken heeft met deze uitgavenpost. Dit betekent, noch min noch meer, dat ook de Vlamingen (en wel voor 60%) deze zaak meebetalen! Dit heet politieke fraude... en daar staat gevangenisstraf op. Maar hebt u al één Vlaamse minister uit de nationale regering hierover horen kraaien? Alles wordt toegedekt met de mantel der onwetendheid... En de Walen lachen zich een buik: veel uitgeven en de Vlamingen zullen 't wel betalen.

Neen aan de raketten...

Wie nog gelooft in een positief resultaat van de onderhandelingen van Genève is een hopeloos optimist”, zo verklaarde de Nederlandse premier Dries Van Agt tijdens een reis in Egypte, begin augustus van dit jaar. Hij besloot daaruit, samen met tal van andere Westerse leiders, dat dan ook niets meer belet dat het Westen overgaat tot de installatie van Cruise- en Pershingraketten in West-Europa. Naarmate 1983 nadert — het jaar waarin de voorgenomen installatie van de eerste „kruisraketten” een aanvang zou moeten nemen — groeit de kloof tussen de politici aan de top en de publieke opinie.

Aan de ene kant gaan de heren van de NAVO rustig en schijnbaar onverstoord verder met het uitwerken van het besluit van december '79: voorbereidingswerken op het terrein te Comiso (Sicilië), Greenham Common (Groot-Brittannië), in Duitsland, Nederland, in België... Overall worden de regeringsformaties die de zaak politiek moeten verwezenlijken in stelling gebracht. In West-Duitsland hebben de liberalen, de FDP, er zelfs een politieke zelfmoord voor over: nu ze in Hessen van de kaart zijn geveegd hoeven ze slechts de verkiezingen van maart volgend jaar af te wachten om helemaal weggeveegd te worden.

De onderhandelingen in Genève zitten in een dichte mist gehuld, waar ze de eerste jaren wel niet zullen uitkomen. Aan de andere kant

groeit het verzet en de grondige twijfel aan de goede bedoelingen van de politieke en militaire „heren” met de dag: wat voeren ze eigenlijk in het schied? Wat willen ze met die onderhandelingen bereiken of niet bereiken? En als die mislukken, aan wie zal het dan wel liggen? Wijzelf hebben weinig of niets verwacht van de Geneefse onderhandelingen: wat betreft de opzet, structuur en verloop lijken ze te veel op vroegere onderhandelingen die geen ontwapening brachten maar hoogstens een vorm van wapenbeheersing.

Met de jongst verkregen informatie zijn we een paar illusies armer over de besprekingen in Genève en over de fameuze Tweede Bijzondere Zitting van de Verenigde Naties over Ontwapening. Hoe dan ook, voor ons staat het vast dat de ontwapening anders moet worden aangepakt.

Het pleidooi voor een andere strategie dient kracht bijgezet te worden: namelijk de strategie van eenzijdige en onafhankelijke stappen die min of meer gelijktijdig aan „beide zijden” kunnen ondernomen worden en die logistiek een totaal ander soort onderhandelingen kunnen schragen. Een prachtvoorbeeld gaf ons deze week Denemarken.

Zo bijvoorbeeld een Europese ontwapeningskonferentie waar — naast de twee grootmachten — ook alle Europese landen bij betrokken zijn. Wij beseffen het maar al te goed: de idee

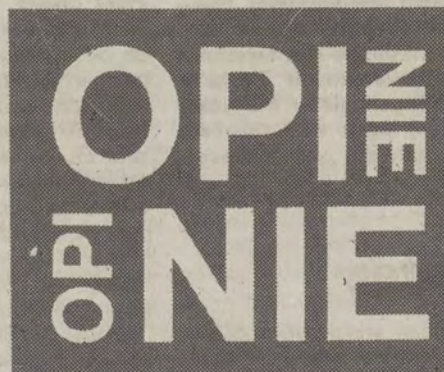
van „eenzijdige ontwapening” is ook bij ons in heel wat kringen niet populair. Daarom is het wellicht niet overbodig éven de puntjes op de i te zetten.

Als wij vragen aan de regering over te gaan tot een eenzijdige of onafhankelijke beslissing — geen kruisraketten op Belgisch grondgebied — dan betekent dit, ten eerste, geen ontwapening maar een bewapeningsstop, en ten tweede geen inbreuk op haar trouw aan het NAVO-lidmaatschap aangezien elk lid binnen de Alliantie soeverein moet blijven. Het is niet van vandaag dat bijvoorbeeld NAVO-lid Denemarken zulks deed door bij voorbaat elke plaatsing van atoomraketten op zijn grondgebied af te wijzen.

Wij pleiten met aandrang voor zo 'n onafhankelijke stap van België om verschillende redenen:

- Eerst en vooral omdat wij ervan overtuigd zijn dat het plaatsen van raketten in West-Europa zonder meer levensgevaarlijk is.
- Ook omdat wij, zoals reeds benadrukt, van oordeel zijn dat er geen andere weg is om te beletten dat de raketten geïnstalleerd worden in België en Europa.
- Ten slotte omdat wij ervan overtuigd zijn (cfr. de grootse vredesmanifestatie) dat de meerderheid van onze bevolking deze raketten niet wil geïnstalleerd zien. Dat laatste argument ligt ons na aan het hart: de NAVO heeft immers al drie jaar de tijd gehad om de Europeanen van haar gelijk te overtuigen en is daar niet in geslaagd; overduidelijk omdat er geen enkel zinnig argument vóór de raketten bestaat. Het is toch geraden dat een democratisch aangeduide regering gehoor geeft aan het nog steeds groeiende verzet van haar bevolking en uiteindelijk de enige beslissing neemt die ze dient te nemen: de raketten komen er niet, in België niet, en voor zover het van ons afhangt, ook niet elders in West-Europa.

A. Bogaert,
Vlaams Aktiekomitee tegen
Atoomwapens (VAKA)

F. Van der Elst en H. De Bruyne:

„De VU en de wereldwijde problemen”

Enige weken geleden schreven we hier al met lof over het Kamerdebat met betrekking tot het buitenlands beleid. De inbreng van de VU-woordvoerders Jan Caudron en Willy Kuijpers was daarbij niet gering. We gewaagden toen zelfs van een hoopvolle gedachtenwisseling. Niet dat deze in 1982 nog in eniger mate het beleid zou kunnen beïnvloeden, wel dat ze richtinggevend zou zijn voor 1983.

De senatoren hebben blijkbaar niet willen onderdoen voor hun „jongere” kollega's. Met een twaalfal ontvouwen zij de gehele wereldkaart. Weinige staten waar iet of wat beweging is, ontsnapten aan hun aandacht. Haast alle instellingen met enige internationale allure werden onder de loupe genomen. Oost tegenover west, noord tegenover zuid, ...het kwam allemaal ruimschoots aan bod.

De inzichten van de VU-fractie werden zorgvuldig verwoord door Frans Van der Elst en Hektor de Bruyne. Vanuit zijn ministeriële ervaring ging deze laatste vooral in op de voorbije GATT-konferentie. Zijn vrees dat het spook van het protektionisme opnieuw zou op-

doemen, werd helaas bewaarheid. En dan is er onze Zaire-politiek. Zonder de onvervangbare rol van België in dit gebied te willen onderschatten, wel integendeel, pleitte de VU-senator er toch voor dat „met meer krachtadigheid aan Zaire verplichtingen zouden op-

gelegd worden die deze staat en uiteindelijk ook de bevolking ten goede komen. Het welzijn van de bevolking ligt toch aan de basis van onze filosofie inzake ontwikkelingsamenwerking”.

Zijn kollega ging nader in op de oost-westverhoudingen en de situatie in het Midden-Oosten. In beide gevallen belichtte hij de rol die een klein landje als het onze en de Europese Gemeenschap kunnen spelen om deze internationale nieuwsmakers tot beter nieuws te brengen.

Centraal in het betoog van de stichter-voorzitter stond de Raad van Europa. Een vergeten instelling, die zelden krantekoppen haalt. Behalve dan wanneer een vereniging of een persoon er mede dreigt naar het Europese Hof van Justitie voor de Rechten van de Mens te gaan. Maar ook dan is niet steeds geweten waar dit Hof nu juist moet ondergebracht worden.

Niet ten onrechte dus bracht Frans Van der Elst deze stille organisatie te berde op het parlementaire forum. Het doel van de Raad van Europa is „de vreedzame samenwerking tussen Europese landen te bevorderen met name op cultureel, economisch en sociaal vlak”. Aan de wieg ervan stond het streven van de Europese volkeren om tot een grote solidariteit en samenspraak te komen. Opgericht in 1949 wordt de Raad al te dikwijls verward met de Europese Gemeenschap. Nochtans zijn er hemelsbrede verschillen. Aldus heeft de

Raad van Europa geen boven-nationale bevoegdheid. De Vergadering die bestaat uit afgevaardigden van de parlementen van de 20 lidstaten, heeft slechts een adviserende bevoegdheid. Hoofddoorgaans is het Komitee van Ministers, dat beslissingen treft onder de vorm van konventies. Deze moeten dan ter goedkeuring voorgelegd worden aan de nationale parlementen.

Meer dan 100 konventies zijn reeds tot stand gekomen, vooral dan op sociaal en cultureel vlak.

De meest bekende is deze over de Rechten van de Mens, een domein dat de Raad van Europa als voornaamste opdracht beschouwt.

Waarom Frans Van der Elst nu plots deze instelling ter sprake bracht? Voorzitter van het Komitee van Ministers is momenteel België, in de persoon dus van Leo Tindemans. In dat opzicht pleitte de VU-senator dan ook voor enige bijsturingen, onder impuls van de Belgische minister. Meer aandacht bij voorbeeld vanwege de nationale parlementen voor het vele uitstekende werk van de Raad van Europa. Alle steun vanwege de regering aan de conferentie die volgend jaar georganiseerd wordt en waaraan alle landen deelnemen die de parlementaire democratie in ere houden. En tot slot, een Nederlandstalige uitgave van het tijdschrift van de Raad. Dat zou ongetwijfeld de verspreiding van de ideeën van de Raad in Vlaanderen en in Nederland ten goede komen.

Definitief voorlopig

Voor de vierde maal dit jaar moest de regering vorige week op bedeltocht voor voorlopige kredieten.

In de maand maart kreeg de jonge ploeg Martens deze rijkelijke aalmoes nog vol begrip en medelij. In juli en oktober kon ze enkel bij vriend en partijgenoot terecht. Maar het zou de laatste keer zijn... „Een vierde maal werd afgedaan als onmogelijk en belachelijk”. Maar eind november was het weer zover.

Een beschamend schouwspel. Nog steeds zijn niet al de begrotingen voor 1982 ingediend. Bijna ontstaken de senatoren het vreugdevuur op het ogenblik dat vernomen werd dat de onderwijsbegrotingen in druk zijn... Het kerstreces staat voor de deur.

Een machteloze Hektor De Bruyne: „Valt er nog iets te bedenken dat ik zou kunnen toevoegen aan hetgeen ik vroeger over dit thema aanbracht?” Dat de regering, daarin zwijgzaam en laf gesteund door de meerderheidspartijen, een loopje neemt met de parlementaire democratie? Dat de bijzondere machten enerzijds en de voorlopige kredieten anderzijds elke controle uitsluiten? Dat het begrotingsbeleid en de sociaal-economische opties mijlenver uit mekaar groeien? Dat in 1983, welke mooie beloftevolle nieuwjaarsbrieven ook, net hetzelfde scenario zal opgevoerd worden? Want ook die begrotingen laten op zich wachten. Dus alleszins: voorlopige kredieten tot en met maart.

De weekendliteratuur van de Antwerpse VU-senator — het werk van de gebroeders Goncourt over Lodewijk XV en zijn maitresses — zette hem aan het denken over het tijdverdrijf van de hovelingen tijdens het Ancien Régime. Maar ook: wat zullen latere historici schrijven over de bezigheden van de huidige parlementairen, op een ogenblik dat Kamer en Senaat de meest essentiële functies niet meer vervullen?

En dan kan voorzitter Leemans vrolijk replikerken dat de „hovelingen” van vandaag zeker hun tijd niet doden met maitresses... Nauwelijks tien minuten later werd het vereiste kworum niet bereikt bij de eindstemming over de voorlopige kredieten. Nauwelijks een uurtje later werd de begroting van Volksgezondheid „besproken” in aanwezigheid van negen leden, waaronder Nelly Maes en Walter Luyten.

Daags nadien lezen we in het dagblad Het Volk dat 12 senatoren op studiereis zijn in Spanje... Ondertussen maken Martens en De Clercq al het voorlopige tot definitief!

P-Sprokkels

● Onder voorzitterschap van de liberaal J. Pede vergaderde vorige week de bijzondere werkgroep van de Vlaamse Raad die een inventaris moet opmaken van de nog hangende sociale en menselijke gevolgen van de oorlog. Meer bepaald wordt nagegaan welke aspecten in verband met de sociale gevolgen van epuratie en repressie tot de Vlaamse bevoegdheid behoren en welke voorstellen kunnen geformuleerd worden.

Voor de Volksunie maken Joos Somers als effectief lid en Frans Baert als plaatsvervanger deel uit van de werkgroep.

● De NMBS heeft bij de fiskus nog een schuld van 8,6 miljard, achterstallige bedrijfsvoorheffing die ingehouden is op de lonen van het personeel. Dat bleek tijdens het Senaatsdebat over een wetsontwerp dat de NMBS toelaat om onder staatswaarborg leningen uit te schrijven ten belope van 9,5 miljard.

Volgens Oswald Van Ooteghem moet deze lening dienen om de bedrijfsvoorheffing te betalen. „Een privé-werkgever die zich aan dergelijke praktijk zou bezondigen, zat reeds lang in de gevangenis onder beschuldiging van loondiefstal,” aldus de VU-senator.

● De PTT-begroting van 1982 bedraagt slechts 12 miljard, 4 miljard minder dan vorig jaar. VU-woordvoerder Bob Maes noemde dat slechts schijn en het gevolg van enkele kunstgrepen, zoals het maneuver waardoor een provisie van bijna 3 miljard voor achterstallige verlof- en rustdagen aangewend wordt voor het dekken van personeelsuitgaven.

● Zijn kollega Oswald Van Ooteghem maakte melding van een

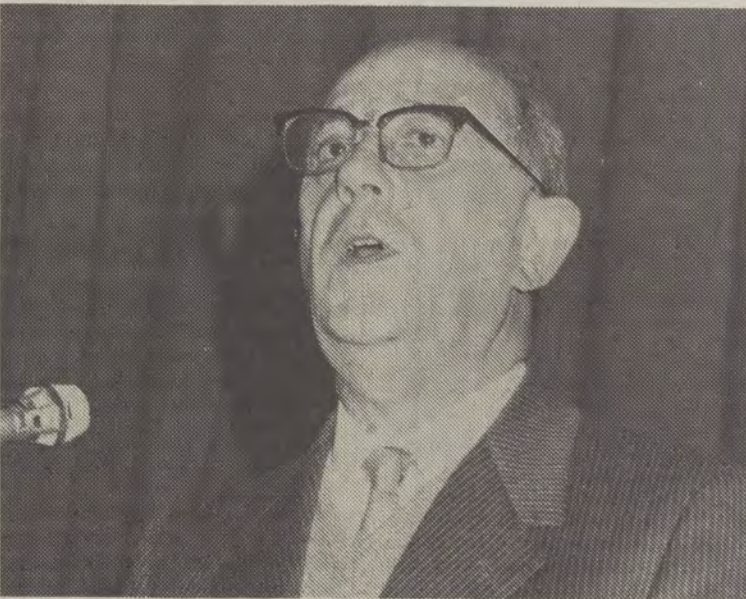
incident tijdens de commissiebesprekingen. Hij was van oordeel dat dit moet toegeschreven worden aan de onduidelijke bevoegdheidsverdeling tussen de heer De Croo, minister van Verkeerswezen en PTT en mevrouw D'Hondt, staatssecretaris voor PTT.

● Daar de begroting van de Rijkswacht voor 80 th. uit personeelskosten bestaat, wordt deze volgens Bob Maes zwaarder getroffen door de algemene bezuinigingsmaatregelen. Wegens gebrek aan kredieten nemen opsporingsactiviteiten en preventieve controles dan ook af, maar anderzijds laat de rijkswacht zich al te dikwijls in met „onnozele bezigheden” zoals controle van Vlaamse activiteiten aan de IJzer of in de Voerstreek.

● Bij de begroting van Volksgezondheid en Gezin verweet Nelly Maes aan de regering een onafhankelijk gezinsbeleid. De verwarrende bevoegdheidsverdeling tussen centraal en Vlaams niveau is daar een oorzaak van, maar ook de gebrekkige coördinatie op centraal vlak zelf met bijvoorbeeld bevoegdheden inzake fiscaliteit en kinderbijslag.

● Rik Vandekerckhove van zijn kant noemde de lineaire inkrimping van het aantal verpleegdagen onrechtvaardig. Voor Brussel met een overcapaciteit van 63 th. zouden veel strengere maatregelen moeten getroffen worden, terwijl in andere regio's nog steeds een ondercapaciteit bestaat en de inkrimping dus zeer hard aankomt.

● Tot slot handelde senator Mathieu Lewis over de nefaste gevolgen van de besparingen voor kinesisten en minder begoede zorgontvangers. Beter ware geweest de controle op de kwaliteit te verhogen door betere opleidingsnormen en een degelijke stage.

Frans Van der Elst: „Het is mijn wens dat, ingevolge de machtsoverdracht in de Sovjetunie, de verstarring die was ingetreden in het buitenlands beleid van dit land zal doorbroken worden en dat de onderhandelingen in Genève zullen slagen en de weg effenen voor het succes van de andere onderhandelingen. Ons land moet er bij de Europese partners op hameren om tucht en discipline aan de dag te leggen teneinde een mislukking in Genève te voorkomen.”

NAVO brengt iedereen in gelid tegen Sovjetunie

De traditionele najaars-ministerraad van de NAVO (9 en 10 december) kon deze week in een sfeer van voelbare opluchting beginnen. De geschillen die de afgelopen maanden voor zoveel spanningen tussen de Verenigde Staten en West-Europa zorgden (Reagans sancties tegen Europese deelname aan de Siberische aardgaspijpleiding, het staalkonflikt) zijn bijgelegd. Het bondgenootschap reilt en zeilt weer op zijn normale kruissnelheid, aldus tevreden hoge diplomaten in Evere.

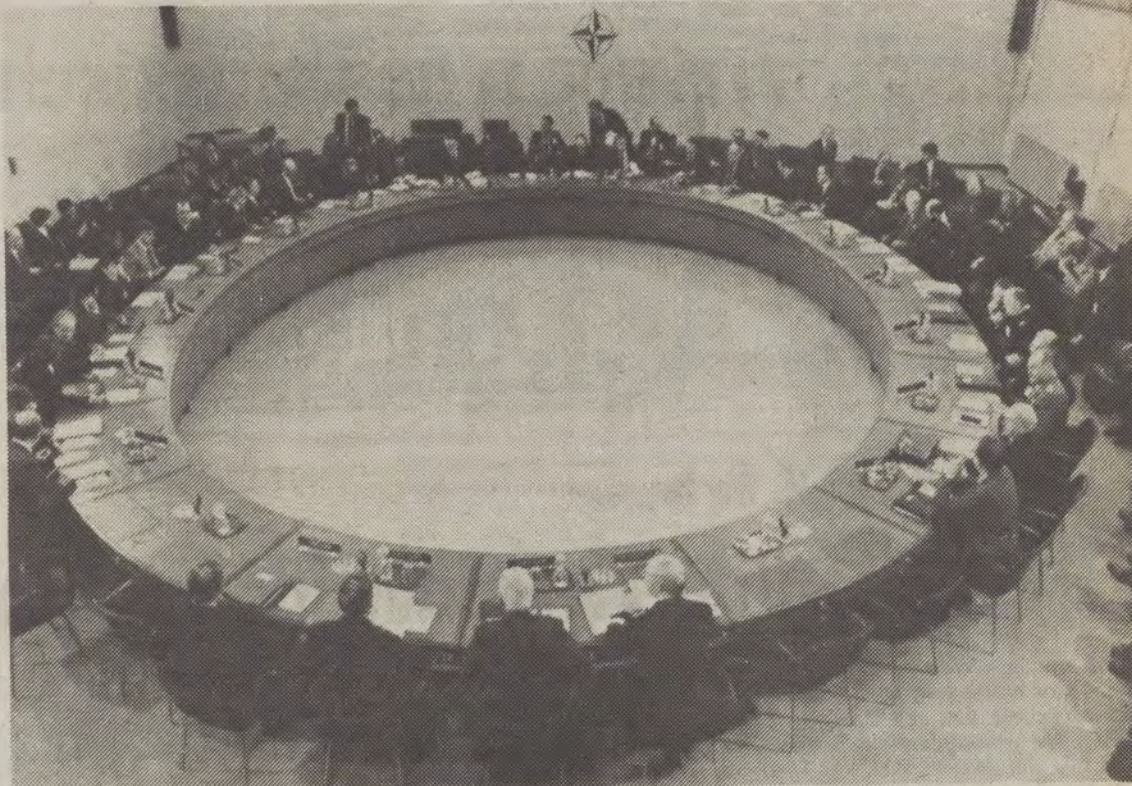
Dat betekent niet dat er geen vuiltje meer aan de lucht is. De Amerikanen willen nog steeds alle bondgenoten in het gelid brengen in eenzelfde, zeer restriktieve houding inzake hun handel en commerciële relaties met de Sovjetunie.

Nu gebleken is dat harde, eenzijdige en wettelijk zeer aanvechtbare maatregelen zoals Reagans sancties tegen reeds ondertekende contracten voor de Siberische pijpleiding een averechts effect hadden, en meer verdeeldheid tussen de NAVO-landen verwekten dan ze de Sovjetunie last bezorgden, probeert Washington het op een diplomatiekere manier. Maar het doel blijft hetzelfde: geen westerse kredieten meer ter financiering van Sovjetrussische industriële projecten of handels-transakties, geen levering van materiaal aan de Sovjetunie dat ook maar in de verste verte bruikbaar zou kunnen zijn voor militaire doeleinden of verbetering van het Sovjet-militaire potentieel.

Uiteraard zijn de Westeuropese NAVO-landen er evenmin op uit de Sovjetunie militair te versterken, en de kredietkraan is in deze tijd van recessie sowieso al behoorlijk dichtgedraaid. Maar omdat hun handelsbetrekkingen met

de Sovjetunie van een heel andere aard zijn dan die van Amerika ligt de kwestie voor hen veel gevoeliger en moeilijker.

De Verenigde Staten leveren vooral landbouwprodukten aan de Sovjetunie, en dus kan Reagan rustig verklaren dat die leveringen geen enkele militaire weerslag hebben, zijn eigen boeren een plezier doen en de Sovjetleiders uit de nood helpen door een forse verhoging van de Amerikaanse

graanleveringen aan de Sovjetunie toe te staan.

De West-Europeanen daarentegen, en in de eerste plaats de Bondsrepubliek, zijn veel meer betrokken in langlopende industriële projecten waar onvermijdelijk hoogwaardige technologie bij te pas komt. En hoewel ze zelf daarmee voorzichtig zijn (en er bestaat trouwens in Parijs al een NAVO-organisme, de CoCom, dat de eventuele militaire bruikbaarheid van aan de Sovjetunie geleverd materiaal controleert) willen ze nu ook niet dat de controles worden aangewend om hun handel met de Sovjetunie geheel te verstikken. In deze tijd van crisis zijn afzetmarkten en goede betalende schaaers. En dat laatste is de Sovjetunie nog altijd, ondanks haar grote economische problemen. Haar schuld bij de westerse industrielanden bedraagt maar een fractie van die van een aantal Latijns-Amerikaanse landen. Mexico voorop, en daartegenover staat een dergelijke rijkdom aan delfstoffen en een industriële infrastructuur dat niet moet gevreesd worden dat die schuld niet zal worden ingelost. Alleen al in West-Duitsland staat de handel met de Sovjetunie in voor meer dan honderdduizend werkplaatsen, en men heeft daar dus geen enkele zin om een dergelijke markt af te stoten met het risico er een concurrent zoals Japan te zien opspringen.

Principieel zijn de Westeuropese NAVO-landen het dus wel eens met Washington, maar in de toepassing van een strakker handelsbeleid zullen ze veel voorzichtiger zijn om niet nodeloos in het eigen vlees te snijden.

Ook in de globale Oost-West-verhoudingen blijven de meeste Europese NAVO-landen, ondanks de nieuwe sfeer van welbehagen binnen het westers bondgenootschap, andere aksenten leggen dan de Reagan-regering. Ze verwachten weinig heil van een louter negatieve anti-kommunistische kruistocht en vinden dat vrede en veiligheid in Europa beter gediend zijn met het nastreven van een zo goed mogelijke modus vivendi met de Sovjetunie en haar bondgenoten. En daartoe behoort het nastreven van bewapeningsakkoorden die de bewapeningswedloop afremmen, liever dan die aan te wakkeren.

Nul-optie

Nadat de Reagan-regering al op aandringen van haar bondgenoten

in Genève met de Russen ging onderhandelen over een beperking van de raketten met middellange reikwijdte in Europa, de zgn. euroraketten, gaf ze vorige week blijk van enige bereidheid tot soepelheid in die onderhandelingen. De basis waarop de Amerikaanse delegatie onderhandelt is de „nul-optie“: de NAVO zal geen van de voorziene 572 raketten die de Sovjetunie kunnen treffen in West-Europa opstellen als de Sovjetunie van haar kant al haar middellange raketten (de nieuwe driekopsraket SS-20 en de oude SS-4 en SS-5) weghaalt. Iets wat voor de Russen niet aanvaardbaar is, o.m. omdat een deel van die raketten in het Verre Oosten staan opgesteld en zij vinden dat men rekening moet houden met hun veiligheidsbehoeften in Azië. Na de diverse bijeenkomsten van de NAVO-ministers van Defensie vorige week, in het kader van de Eurogroep, de Nucleaire Plangroep en het Komitee voor de Defensieplannen, lieten de Amerikaanse minister Weinberger en sekretaris-generaal Luns verstaan dat er wel enige speling in het Amerikaans uitgangspunt kon zitten. „De nul-optie blijft de beste formule maar de Verenigde Staten hebben nooit gezegd de nul-optie of niets“, zo verklaarde Luns op een perskonferentie. Wat kon worden opgevat als een teken aan de nieuwe Sovjet-leiding dat er ruimte tot manoeuvreren is als zij van haar kant tot de nodige toegevingen bereid is. Tenzij die mededeling eerder bedoeld was voor de Westeuropese publieke opinie, om te tonen dat de Amerikanen in Genève in goede trouw onderhandelen, en niet gewoon proberen de boot af te houden tot de opstelling van de nieuwe NAVO-raketten, die volgens plan eind volgend jaar moet beginnen, onvermijdelijk is geworden.

België

De Belgische regering houdt inzake de euroraketten nog altijd vast aan haar standpunt dat ze principieel achter het NAVO-dubbelbesluit staat, maar concreet over de installatie van 48 Cruise-raketten (of desgevallend minder) op eigen bodem maar zal beslissen in functie van de resultaten van de onderhandelingen in Genève. Om de zes maanden evalueert de regering die resultaten. Dat betekent echter niet dat ze de voorbereidingswerken voor de installatie van de Cruises eveneens daarvan laat afhangen. Integendeel, zo ver-

klaarde minister Vreven blijkens de dagbladders na de bijeenkomst van de defensie-ministers, die voorbereiding gaat automatisch door en zal maar, desnoods in de allerlaatste fase, stopgezet worden als de onderhandelingsresultaten in Genève dat toelaten. Voor het ogenblik verkeert de voorbereiding in de studiefase waarbij uit vier mogelijke lanceerbasisen het meest geschikte terrein wordt gekozen. Als dat gebeurd is, en het is vrijwel zeker, zal worden nagegaan of het uitgeko-

Pech voor Ronald Reagan!

Ondanks telefonische en andere campagnes om partijgenoten en tegenstanders te overtuigen, zegde een meerderheid in het Huis van Afgevaardigden nee aan de 100 MX en de 26 miljard dollar!

zen terrein inderdaad aan alle vereisten beantwoordt. Daarna volgen de aanpassingswerken, toe te wijzen bij openbare aanbesteding, de onteigeningen voor administratieve en sociale infrastructuur (650 huizen, scholen, een hospitaal), en uiteindelijk de bouw daarvan zelf.

Dat belet niet, aldus de regering, dat wij op het allerlaatste moment nog altijd kunnen beslissen de 48 Cruises niet te installeren als wij vinden dat het onderhandelingsresultaat in Genève zo iets billijkt. Maar het is de vraag hoeveel bewegingsruimte de Belgische regering nog zal hebben als al die kosten en moeite voor de opstelling van de nieuwe raketten al zullen gemaakt zijn. H.O.

LEPRA

damiaanaktie

28-30 JANUARI

In de tijd van Pater Damiaan was melaatsheid een groot probleem. Lepra genas niet.

Nu geneest lepra wel!
Maar niet vanzelf.
Personeel, geneesmiddelen en voertuigen zijn nodig om de dienst te verzekeren.

Wilt gij ons daarbij helpen?
Stort uw bijdrage op rekening 000-0046250-78 DAMIAAN-AKTIE. Elke gift van 1.000 fr. of meer is fiscaal aftrekbaar. Tel. (02) 230 66 05.

Dank U.

Estnisch verweer tegen Russische beer

Wij TUSSEN VOLKEN EN STATEN 44

Half september laatstleden moet het gebeurd zijn, al wisten onze kranten, en niet eens alle, het pas begin oktober te berichten. Het ging dan ook om iets wat ver van hier voorgevallen is, ver van onze wereld: in de Sovjetunie. Wel niet zo ver als Wladiwostok of Yakoetsk; in zekere zin bij de deur: in het vroegere Estland. Het is slechts door een zeeboezem van Finland gescheiden. Maar berichten, die de overheid niet welgevallig zijn sijpelen uit de Sovjetunie moeilijk door. Wat gebeurd was, vond ook die Vlaamse krant niet belangrijk genoeg om er meer dan een hoekje op de vierde bladzijde aan te besteden: een betoging. Toch was het een ongewone betoging: ongeveer vijfduizend mensen liepen er in, allemaal jonge mensen, allemaal studenten.

Misschien had de krant uit het oog verloren dat in een totalitair land alleen die betogingen worden toegelaten die stroken met de opvattingen van de heersende overheid. Meer nog, dat het gevaarlijk, vaak levensgevaarlijk — en dus nieuws — is, in optochten te lopen die tegen zulke overheid gericht zijn. De meeste onvertogen betogingsopgingen worden er in de kiem gesmoord. Er moet dus wel iets ernstigs aan de hand zijn, voordat vijfduizend dwarse jongelui er hun studie, hun loopbaan en wat hen rest aan persoonlijke vrijheid op het spel hebben durven voor zetten.

Wat hebben we toch tegen de Russen?

De betogers hadden echter het ongeluk op te komen tegen de toenemende „russifikatie” van hun land. De aanhangstekens zijn van de krant. Zij kunnen wijzen op het ongewone van het woord. Zij kunnen ook twijfel of relativering uitdrukken tegenover het verrussingsproces waarover die balsturige Esten zich beklagen. Het betreft inderdaad een aangelegenheid die moeilijk past in de links-rechts-polarisatie, waartoe de media alle op onze aardbol voorkomende conflicten trachten te herleiden.

De onbloedige volkerenmoord, die er in bestaat, de overleving van een volk in het gedrang te brengen, door het van zijn taal te beroven en het met ongewenste inwijking op te zadelen, schijnt volgens velen niet te vallen onder de tegenwoordig vaak ingeroepen „mensenrechten”. Om te begrijpen waarom de Esten aan zo iets zwaar tillen, dienen we enkele gegevens in herinnering te brengen. Vooreerst de ligging van het land: tussen de Baltische zee en het Peipusmeer, en deel uitmakend van de Sovjetunie als socialistische Sovjetrepubliek.

Dan de omvang van volk en land: 1.356.000 inwoners (telling 1970), van wie 925.000 Esten, op 45.100 km² (bijna 1/3 groter dan België). Tenslotte de geschiedenis.

Om ons tot de recente te beperken: na eeuwen verknecding door tsaristische Russen en Duitsers, na doelbewuste verrussingsmaatregelen sedert 1721, nog verder doorgedreven van 1881 af (verduitsingsgevaar bestond er niet), worden de met de Finnen verwante Oegrische Esten in 1918, voor het eerst in hun lange geschiedenis, officieel onafhankelijk. Dit gaat niet zonder gevechten tegen Russen en Duitsers tot 1920. Door het Molotow — von Ribbentrop — pakt (1939) geven de Duitsers de Russen de handen vrij in het Balticum.

In 1940 rukken Rode Leger-eenheden Estland binnen en wordt dit ingelijfd bij de Sovjet-Unie. In 1941 bezetten de Duitsers het land. In 1944 nemen de Russen hun plaats in. Zij zijn er nog steeds.

Verrussen kan op vele manieren

Waarin bestaat nu de „russifikatie”?

1. Vooreerst in het uitdunnen van de oorspronkelijke, Estnische bevolking:

● Tijdens het eerste jaar van het kommunistisch schrikbewind werden ongeveer vijf ten honderd van de bevolking terechtgesteld of weggevoerd. (De Duitsers vermoordden er nadien nog zesduizend).

● Uit angst voor de terugkerende Russen sloegen in 1944 bijna 80.000 Esten op de vlucht.

● Tijdens de eerste jaren van de tweede kommunistisch-Russische overheersing verdwenen ongeveer 140.000 Esten door wegvoering of uitroeiing (als reactie ontstond een guerrilla die aansloopte tot rond 1950). Weliswaar kwamen na Stalins dood een derde van de weggevoerden (de overlevenden) uit de kampen terug.

● edert 1956 worden vele jonge Balten (onder wie dus ook Esten, maar hun juiste aantal is niet gekend) als zgn. vrijwilligers naar Siberië gestuurd voor pionierswerk.

● Tot op heden komen willekeurige gevangenneming en wegvoering om politieke redenen, ver in het grote Sovjetrijk, niet zelden voor.

2. In het afnemen van grondgebied. Na de tweede wereldoorlog werd 5% van het Estische (taal)gebied door de Sovjetunie overgeheveld van de SSR Estland naar de SSR Rusland. Het ging om oostelijke landstroken waar reeds vroeger Russen ingeplant werden.

3. In het toevertrouwen van sleutelposten in de Estnische maatschappij aan Russen.

Minder dan 60% van de leden der „Kommunistische Partij van Estland” (dus niet „Estnische”; inderdaad richt de partij zich ook tot niet-Esten), zijn Esten. De meeste anderen zijn Russen. In het politburo en in de zgn. deelregering van Estland zitten Russen, en niet op de geringste plaatsen. Dat de Esten hun kortstondige politieke onafhankelijkheid kwijt zijn, is natuurlijk het grootste kwaad. Het hele machtsapparaat is in handen van Russen en russischgezinden. En in een diktatuur is aan zo'n toestand alleen door een opstand iets te veranderen.

4. In een politiek van Russische inwijking

Op het huidige grondgebied van Estland leefden in 1934 41.700 Russen, in 1970 335.000. Door moordpartijen enerzijds, gering geboortecijfer anderzijds daalde het volstrekte aantal Esten van 977.000 in 1934 tot 925.000 in 1970. De inwijking van Russen dient een driedubbel doel: 1. het tekort aan arbeidskrachten in Estland aanvullen; 2. het land snel industrialiseren; 3. het te verrussen. De Russische zgn. gespecialiseerde arbeidskrachten genieten op grond van deze titel voorrang bij het toewijzen van sociale woningen (1). Terwijl in 1945 slechts 3% der bevolking uit anderen dan Esten bestond, is dit aandeel in 1980 tot nagenoeg 40% gestegen. Als dit zo verder gaat, zullen de Esten tegen het jaar 2000 in hun eigen stamland een minderheid uitmaken.

5. In het verdringen van de Estnische taal en cultuur.

Tot aan Stalins dood kregen slechts een handvol (uiteraard lijnvaste) schrijvers toelating om boeken in het Estnisch uit te geven. Aan letterkunde betekende dit een doorsnede van drie boeken per jaar. Later is dit gebeterd: in 1969 bedroeg het aantal Estnische boeken 1300 op een totaal van 1.700. Weliswaar waren de meeste vakboeken, vertaald uit het Russisch. Inhoudelijk mag er natuurlijk geen sprake zijn van enig Estnisch nationalisme. Op school wordt Estnisch geleerd tot in het 10de (voorlaatste) jaar. In de laatste klas moet een vak Estnische letterkunde volstaan.

Een derde van de scholen is Russisch (in de hoofdstad Tallinn 26 op de 49). Daar is de leergang Estnisch van het derde jaar af vrij. In de Estnische scholen daarentegen begint men met Russisch in het tweede jaar (4 tot 5 uren per week). Om aan de universiteit te geraken moeten studenten een schriftelijke proef afleggen in Russische taal en letterkunde. Pas sedert 1957 mag geschiedenis en aardrijkskunde van Estland als vak aangeleerd worden, uiteraard in ideologische lijn van het ogenblik. Zo zal van „het geheugen van het volk” niet veel overblijven.

6. In een aantal frustrerende maatregelen, die een dubbele vervreemding tot gevolg hebben.

Zo bv. de omstandigheid dat de Esten (zoals alle niet Russen steeds in hun stamland militaire dienst moeten verrichten en zo ook Russen (weer eens zij) in Estland).

Er is dus echt geen reden om te twifelen aan de rust van een voortschrijdende verrussing van Estland en van de Esten. Evenmin als aan de grote spanning die deze oproept en waarvan een gevaarlijk verboden betoging een machteloos maar duidelijk teken is. En het is niet verwonderlijk dat ter gelegenheid van de herdenking van 350 jaren universiteit te Tartu (Dorpat) Estnische studenten een Sovjetvlag neerhalen en die vervangen door het vaandje van de vroegere onafhankelijke republiek Eesti Vabariik. Zoals het niet verwonderlijk is dat hun betoging na enige tijd „door leger en politie beëindigd werd”; wat dit laatste ook moge inhouden.

Karel Jansegers

(1) Zoals de Italianen in Zuid-Tirol

Streeft Andropov eind Afghaanse oorlog na?

Onder de nieuwe Sovjet-leider Yoeri Andropov beginnen zich stilaan al enige veranderingen af te tekenen. En een wijziging die een grote weerslag op internationaal vlak zou kunnen hebben is Andropovs, duidelijk geworden streven om een eind te maken aan de Sovjet-interventie in Afghanistan. Toen die invasie, bijna drie jaar geleden, begon verluide toen al dat Andropov, op dat moment leider van de geheime dienst KGB en plaatsvervangend lid van het politburo, tegen die operatie gekant was. Nu gebleken is dat de zowat honderdduizend Sovjet-mansschappen, ondanks hun superieur materieel, niet in staat zijn in moeilijk toegankelijke berggebieden een guerrilla, de moeilijkste van alle oorlogen, te winnen tegen vastberaden moslim-rebellen, dat die invasie de Sovjetunie sancties vanwege het Westen en een groot gezichtsverlies bij de Derde Wereld gekost heeft, heeft Andropov meer reden dan ooit om te proberen een eind te maken aan dat onzalig avontuur.

En dat des te meer daar het er naar uitziet dat de Sovjetunie niet in Afghanistan zit als gevolg van een of ander duivels „masterplan” dat haar via Afghanistan dichterbij de „warme wateren” van de Indische Oceaan en de oliebronnen van de Perzische Golf moest brengen, al zou zo iets natuurlijk meegenomen zijn. Maar

vooral ten gevolge van een reeks verrassingen en misrekeningen. Waarbij de eerste was dat Moskou er eigenlijk niet op gerekend had dat in 1978 president Daeed, die de Sovjetunie nooit een haarbreed in de weg had gelegd, zou worden afgezet door een kommunistische, Moskou-gezinde groep officieren. Maar toen dat regime er eenmaal was, en in last kwam wegens uitgebreid intern verzet, ging de Sovjet-leiding ervan uit dat zij het zich niet kon veroorloven een „broeder-regime” in een buurland te laten vallen.

Een eerste aanwijzing dat Andropov op een koerswijziging in Afghanistan uit is kwam toen hij op de begrafenis van Leonid Brezjnev de Pakistaanse leider generaal Zia Ul Haq, die deze week de VS bezoekt, opvallend vriendelijk en lang te woord stond. Zia speelt een sleutelrol als president van Afghanistans meest „anti-Sovjetgezinde” buurland dat ondanks verleent aan alle Afghaanse verzetsorganisaties, aan honderdduizenden Afghaanse vluchtelingen, en als transitgebied dient voor wapenleveringen aan de Afghaanse rebellen. Kort daarna zei de Sovjet-expert voor Amerikaanse en westerse aangelegenheden Arbatov in een vraaggesprek met het Amerikaanse weekblad „Time” dat Moskou een politieke oplossing wil zoeken voor het conflict in Afghanistan.

Een dergelijke oplossing zal niet gemakkelijk te vinden zijn. Moskou denkt uiteraard niet aan een overhaaste terugtocht van het Rode Leger die als gevolg zou hebben dat in Kaboel een moslim-regime aan het bewind komt dat de Sovjetunie vijandig gezind is. Dat Moskou in Kaboel geen vijandige regering kan dulden is iets wat al vele jaren stilzwijgend door het Westen erkend is.

Maar de ontwikkelingen onder Andropov bieden een straalje hoop dat

er een eind in het gezicht komt van het bloedig conflict in Afghanistan. Via medewerking van de landen in de regio, en van het Westen dat samen met enkele moslim-landen als geldschieter, en wapenleverancier van het Afghaanse verzet optreedt, zou op termijn een bevredigende regeling kunnen worden gevonden. Het is een kans die, omwille van Afghanistan en van de stabiliteit in een toch al explosieve regio, het best zo snel mogelijk zou worden aangegrepen.

H.O.

Zet Andropov punt achter dit bloedig conflict?

PERSpektief

De Raad van State heeft dus arrest geveld in het conflict tussen de Vlaamse ministers Schiltz en Geens. Lijk het een goede oude Belgisch-unitaire instelling past heeft de Raad van State rekening gehouden met de letter van de wet op de staatsvorming en niet met de geest ervan. Dat die interpretatie de neo-unitaristen en de Walen goed uitkwam, is bovendien louter toeval. Want in feite heeft de Raad van State gezegd dat de door Vlaanderen verfoede gewestvorming met drie nog altijd kan. Dat is de essentie van de zaak.

OOK Hugo Camps in Het Belang van Limburg ziet het zo: "Belangrijker dan de juridische haarklieverij en de personen kwestie die ook wel aan de grondslag van het bevoegdheidsconflict lag, is de politieke spankracht die het arrest overschaduwt. Zeker is dat de Raad van State de politieke wil van Vlaanderen duidelijk miskent. Reeds tijdens de grondwetsherziening waren alle Vlaamse partijen en het erover eens dat het Vlaams gewest en de Vlaamse gemeenschap een gemeenschappelijke instelling zouden vormen. Op die

manier werden de Vlaamse Brusselselaars uit de kou gehaald. De Franstaligen daarentegen bleven vasthouden aan het onderscheid tussen gewest en gemeenschap en lieten dit ook consequent doorwegen in de instellingen en executieven. Door het arrest van de Raad van State is er nu weer nieuw leven geblazen in het fameuze grondwetsartikel 107quater waarin sprake is van een gewestvorming met drie. Het was precies om aan deze driedigheids te ontsnappen dat de Vlamingen eisten gewest en gemeenschap te

laten samenvloeien. Deze asymmetrie werd door de Grondwetgever in augustus 1980 bekrachtigd. Maar na de perikelen van Hugo Schiltz kunnen de Brusselselaars weer voluit gaan dromen over een eigen derde gewest met analoge instellingen naar Vlaanderen en Wallonië. Of het oude draaiorgeltje dat weer van stal kan gehaald worden".

VLAANDEREN moet dus danig op zijn tellen passen, en er kordaat voor ijveren om elke vorm van driedigheids van de hand te wijzen. Ook *Gazet van Antwerpen* wijst erop dat het arrest van de Raad van State voor Vlaanderen erg nadelig is.

"Als de Raad van State thans stelt dat de scheiding tussen gewest en gemeenschap ook voor Vlaanderen de regel is, dan wordt deze dubbelzinnigheid nog versterkt. Vandaar ook dat de Vlaamse re-

gering en de Vlaamse politieke partijen een duidelijk antwoord moeten formuleren op een dergelijk standpunt, dat meer dan tien jaar Vlaamse strijd op de helling dreigt te zetten en dat een karikatuur maakt van de politieke wil in Vlaanderen.

Een scheiding tussen het Vlaamse gewest en de Vlaamse gemeenschap betekent immers dat er een wig gedreven wordt tussen Vlaanderen en Brussel, dat Vlaanderen de Vlamingen uit Brussel aan hun lot overlaat.

Tien jaar geleden al heeft Vlaanderen een dergelijke weg radikaal verworpen en het zegt nu hetzelfde. De Vlaamse regering moet hieruit de konklusies trekken. Doet zij dat niet dan zal de Vlaamse kiezer dat doen. Temeer daar er thans geen Waalse oekazes bestaan waarachter Vlaamse politici zich kunnen verschuilen".

De Vlaamse pers is trouwens unaniem in haar oordeel over het arrest van de Raad van State. Minister Schiltz is, ondanks de juridische tegenslag, toch duidelijk de morele overwinnaar. En dan te bedenken dat de CVP'er Geens de Raad van State een aanleiding gaf om een anti-Vlaams arrest te vellen... Weer een staaltje van de CVP-dubbelzinnigheid.

NOCHTANS is zelfs de liberale *Het Laatste Nieuws* ervan overtuigd dat Schiltz naar de geest van de wet gelijk heeft. En Piet van Brabant laat onomwonden verstaan dat de federalisering moet worden doorgetrokken: "Hugo Schiltz heeft vorige week met ontslag gedreigd, omdat de voorziene en beloofde kredieten voor de werking van de Vlaamse regering achterwege blijven. Zijn misnoegdheid is begrijpelijk. Deze financiële afhankelijkheid is wellicht nog de zwaarste handicap en tast de geloofwaardigheid van de gewestvorming aan. Inmiddels overwegen de politieke partijen een reeks nieuwe stappen op de weg van de regionalisering en de kommunautarisering: het onderwijs, de vijf grote economische sectoren en alles wat rechtstreeks of onrechtstreeks in de middelpuntvliedende beweging zal meegesleurd worden.

De trend lijkt onomkeerbaar. Meer en meer bevoegdheden zullen in de eerstvolgende jaren naar de gewesten overgeheveld worden. Er rust derhalve een groeiende verantwoordelijkheid op de Vlaamse gemeenschapsminister. Mogen zij het beseffen".

Het is een verheugende commentaar van de liberale krant. Laten we alleen hopen dat alle PVV'ers er ook zo over denken. De test van het Waalse staal zal het uitwijzen!

IN elk geval is het duidelijk dat een frontale botsing tussen Vlaanderen en Wallonië niet langer te vermijden is. Dat zegt ook *De Standaard*: "Zoals ieder regeringslid in dergelijke omstandigheden pleegt te doen, heeft Schiltz met ontslag gedreigd. Het is een ernstige waarschuwing. De dreiging moet vooral worden gezien in het kader van de toenemende verslechtering, die de betrekkingen tussen Vlaanderen en Wallonië kenmerkt. De taal die sommige

Waalse politici nu spreken in het debat over het staaldossier, staat stijf van anti-Vlaamse wrok. Het zet de Vlaamse parlementsleden niet aan tot de zoveelste tegemoetkoming. Zij weten trouwens dat ook met nieuwe financiële insputtingen Cockerill-Sambre niet te redden valt. Men beleeft thans een nachtmerrie, maar niet het huidige kabinet of de Vlamingen dragen daarvoor schuld. De agressiviteit van bepaalde Waalse politici mist elke grond en biedt geen uitzicht op een geldige oplossing.

Aan Vlaamse kant beseft men de ernst van de toestand zeer goed. Men voelt het onwer naderen. Vandaar ook de steeds radikaler uitspraken van partijleiders als Anciaux en Schiltz, maar ook van het SP-bureau en van de meeste Vlaamse kristen-demokraten. Een kortsluiting dreigt. Zorgt een ontslag van Schiltz uit de Vlaamse regering voor het incident? Of loopt het geschil tussen Vlamingen en Walen uit op een slaande ruzie?"

AFWACHTEN nu maar wat voor de CVP het zwaarste weegt: de macht of het Vlaamse belang. Het verleden van de CVP terzake voorspelt weinig goeds...

GEVAFAX X31.

elke 2 seconden
een perfecte kopie

AGFA-GEVAERT

Afd. 2395, Septestraat 27, 2510 Mortsel, tel.: (031) 40.59.00 tst. 132.

EN ALS MARTENS IV
NU MET ZO'N GROTE
SCHULD ZIT, DAN
IS DAT...

DE SCHULD VAN
MARTENS IV

Zó hoort het

Een metalen kantoorinrichting is inderdaad bijzonder mooi als kwaliteit, vormgeving en kleurschakeringen tot en met bestudeerd zijn. Dat alles kunnen wij U garanderen.

En vooral uitgebreid tonen.

In onze 3.500 m² toonzalen te Edegem (in Brussel staat een kleinere toonzaal te uwer beschikking) bent U van harte welkom.

En mocht U, spijtig genoeg, verhinderd zijn om ons te bezoeken, vraag dan schriftelijk onze catalogus aan bij ons hoofdhuis.

Wij sturen U dan meer dan 100 blz. ideeën en mogelijkheden en meteen een overzicht van ons uitgebreid gamma houten meubilair

en zitcomfort. Zonder de minste verplichting. Wel even naam en functie vermelden. Alleszins dank voor uw belangstelling.

P.S. Ons gamma rolluikkasten alleen al is uw bezoek overwaard. Tot kijk.

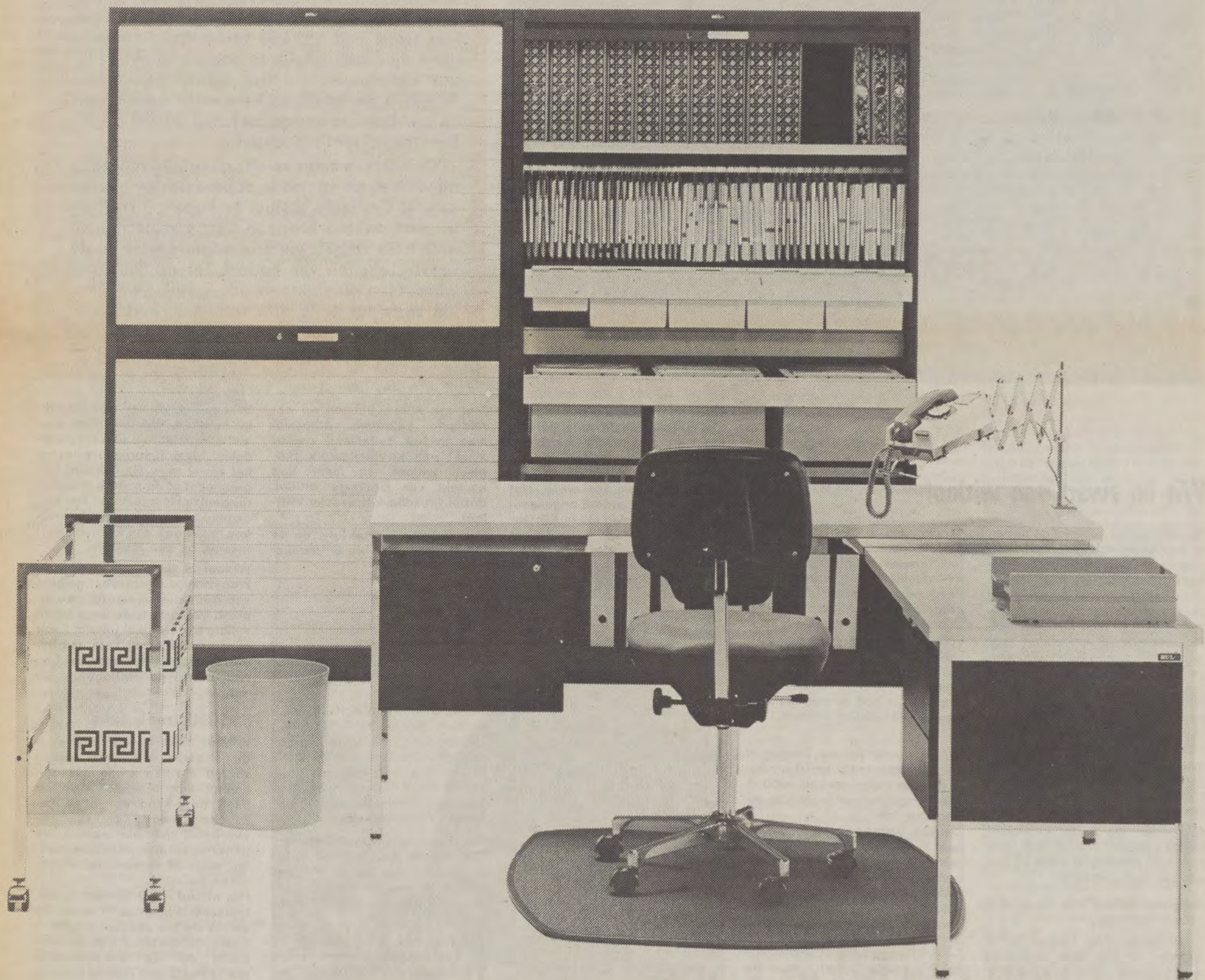
Hoofdhuis:

Mechelsesteenweg 186 B - 2520 Edegem
Tel. 03-455.75.51 (10 l.) - Telex 35.061 B

Bijhuis:

Montoyerstraat 10, 1040 BRUSSEL
Tel. 02-512.99.18 (4 lijnen)

Toonzalen open dagelijks van 9 tot 18 uur (in Edegem ook op zaterdag).

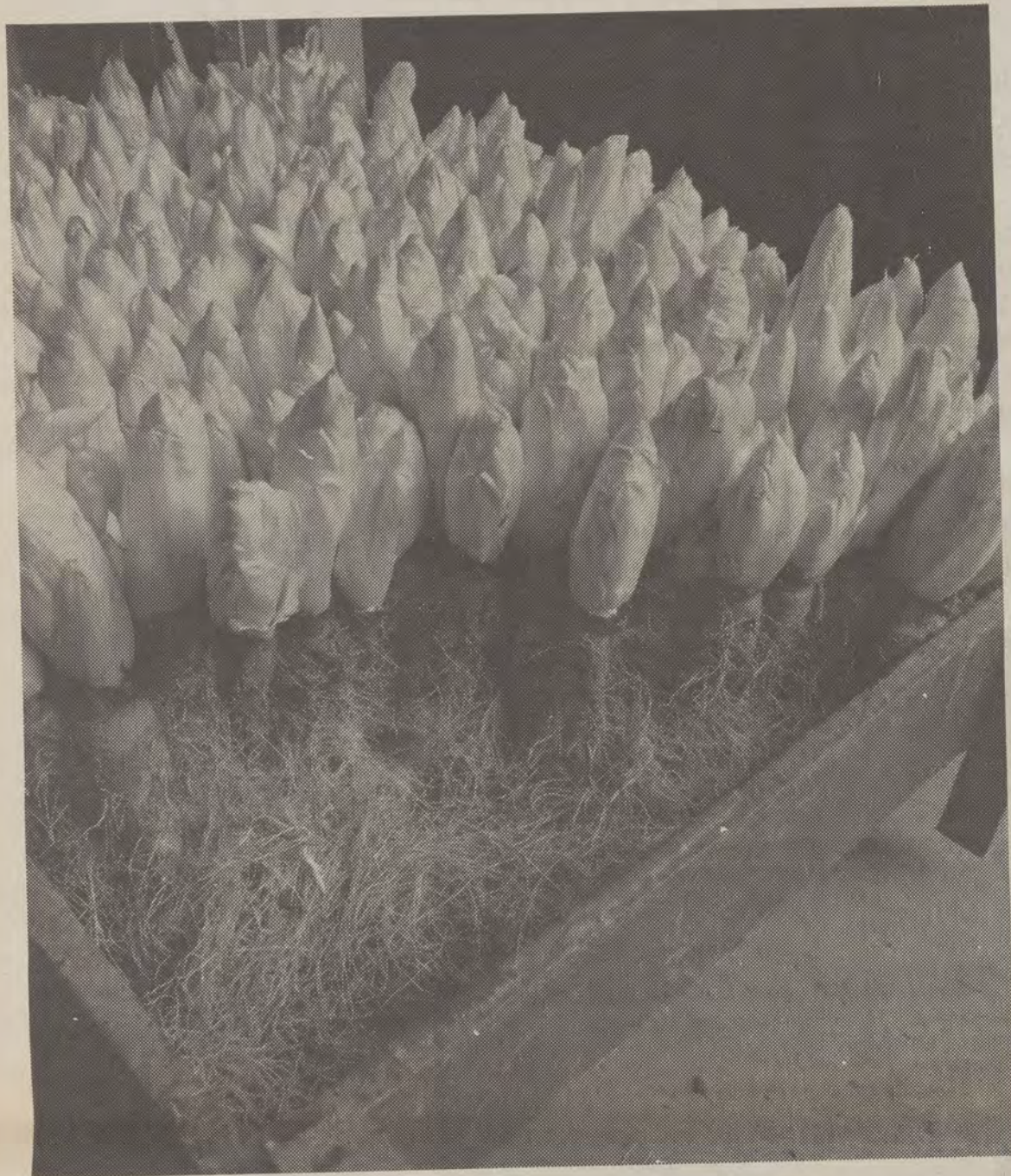

BULO
KANTOORMEUBELN N.V.

uw specialist-
kantoorinrichter
3.500 m² toonzalen

Witlooftelers

VOSSEM — De witlooftelers boeren fameus achteruit. Eén van de zware redenen daarvoor is alvast het feit dat witloofteelt voor een belangrijk gedeelte zwartwerk is. En dat de fiskus dat beter als geen ander weet. Met als gevolg dat vorig jaar in en om de gouden witloofdriehoek Brussel-Leuven-Mechelen elke hektare witloofuitzaaiing forfaitair belast werd met 585.000 frank. Dat kan zelfs geen rijke witloofteler in lengte van jaren blijven opbrengen. En dat terwijl konkurrent Frankrijk de telers én behoorlijk subsidieert en per hektare belast met zo'n 30.000 frank... Een tekeningetje maken?

Och, het is zelfs zo ver gekomen dat ge in de winkel, en vooral in supermarkten, meent sappig Brabants witloof te kopen, terwijl ge in feite enkele kroppen Frans witloof mee naar huis krijgt!... Na drie dagen merkt ge de eerste tekenen van bederf. Terwijl Brabants witloof (én Westvlaams ook, jawel) gemakkelijk twee tot zelfs drie weken bewaard kan worden.

Wit en zwart van witloof

● Eén van de publieke geheimen in tuinbouwerskringen, maar nog weinig geweten bij de gretige witloofkanten blijft (in toenemende mate) deze zwarte praktijk met witloof: al naargelang de concurrerende marktprijzen het uitgekien-de handeltje bij momenten zeer verleidelijk maken laden witloofexporteurs (die in Frankrijk een Belgische witloof-afzet afleverden) bij terugkeer hun vrachtwagens vol met Frans loof dat in ons land in een nieuwe verpakking wordt gestopt en dan weer — met behoorlijke winst — naar het buitenland (vooral Frankrijk) wordt getransporteerd en aan de man gebracht als Belgisch witloof...!

Bovendien wordt dat kwalitatief minderwaardig witloof ook met hetzelfde misleidend etiket bij ons aan de man gebracht!

Belgisch witloof dus, ingevoerd vanuit Frankrijk...

Landbouwminister Lavens gaf in februari '81 toe deze praktijken wel te kennen, maar hij antwoordde sibillijns aan kamerlid Kuipers: „Men mag Frans witloof in Belgische verpakkingen stoppen, als de nodige herkomstaanduidingen worden aangebracht. De kontroledienst van de NDALTP heeft echter geen controlegegevens om misbruiken op te sporen...”

● De jongste jaren verdwijnen er — telkenjare — uit de land- en tuinbouwsektor 272 voltijdse en 444 deeltijdse werkkrachten. (In de nijverheid betekent dit een héél groot bedrijf!) Op tien jaar tijd doofden 2.000 witlooftelers hun vuurtjes en verdwenen ook zo'n vierduizend hulpkrachten uit de forcerie-bedrijvigheid. Staatssekretaris De Keersmaeker vindt dat er nog te veel mensen aan de witloofteelt werken...

● De zware fiskale honger is niet de enige maar veruit de belangrijkste reden waarom witlooftelers aan een vergrijzende afgang toe zijn.

De van vader-op-zoon bedrijvigheid is voor de jonge generaties niet meer lonend, ondanks de nog behoorlijk dure prijzen die de winkelklant neertelt voor een zakje witloof.

Drie cijfers, op een rijtje gezet, spreken voor zichzelf:

— In '79 werd één hektare witloof door de staat belast tussen de 15.000 en 33.600 frank.

— Eveneens in '79 werd één hektare witloof-uitbating in ons land belast met gemiddeld 385.000 frank.

— Vorig jaar moesten de witlooftelers in ons land rekening houden met zo'n 585.000 frank taksen per hektare witloofuitzaaiing.

Onze telers zelf, die zijn nog wel niet meteen aan de bedelstaf toe. Maar als ge voor 100 frank witloof in de winkel neertelt, dan ziet de witloofboer daarvan nog geen derde aan hem toekomen. Het maakt dat ons witloof ongeneeslijk aan vergrijzing toe is. Elk jaar doven tientallen witlooftelers hun forcerievuurtjes...

Met ons witloof hebben we wereldfaam gekregen. Alhoewel men in het buitenland gewag maakt van kwaliteitssterk Belgisch witloof, en meer nog spreekt van Brussels witloof, Witlof Bruxellois, Brüsseler Witloof...

Het Vlaamse witloof (vier op de vijf telers vinden we in Vlaams-

Brabant) is ook van merkwaa-dige kwaliteit. Wie de smaak niet lust kan natuurlijk niet mee oordelen. Maar fijnproevers lusten het zowel rauw als gekookt, gratineerd of op andere fantasierijke wijze klaargemaakt. Het kan dagelijkse kost zijn voor sommigen, maar ook een culinaire verrassing op een feestdis.

Witloof is een spitstoelopende kropvormige groente, geteeld van een variëteit van de cikorei-plant. Vóór de witte krop in de veiling of de winkel terecht komt is er maandenlang zorg aan besteed: eerst in het open veld en nadien in de witloofhof, de schuur...

585.000 frank taks

Witloof heeft een geringe voedingswaarde. Het bevat weinig vet en eiwitten en is dus een dieetprodukt bij uitstek. Maar het heeft bovendien een hoge gezondheidswaarde én kan bijvoorbeeld gebruikt worden als genezingsmiddel voor leverziekten, zoals de meeste cikoreiderivaten trouwens.

Het witloof is van oorsprong een typische Brabantse groente. De eerste teelten zouden in 1846 in Evere gepresteerd zijn en verkocht op de Schaarbeekse markt. Het is een Vlaams produkt bij uitstek, wereldvermaard. Hoewel bijvoorbeeld Duitsers de benaming Treibzichorié kennen, wordt toch doorgaans Wittloof gebruikt...

Door toenemende urbanisatie in Vlaams-Brabant (de uitbreiding van de olievlek, de kanker van de sjeke villawijken, de uitbreiding van de luchthaven, de aanleg van de E5, de E-10 de Brusselse grote ring... werden de witlooftelers almaar verder naar Leuven,

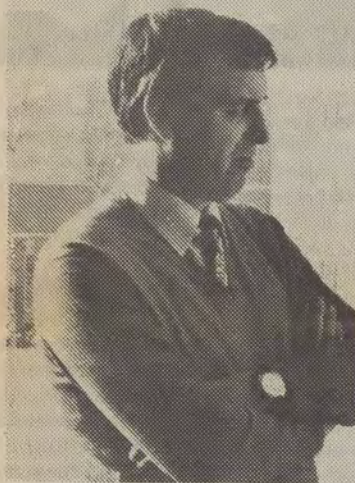

boeren achteruit

Mechelen en zelfs verderop naar Aarschot en Tienen toe gejaagd. Jonge telers zochten ook heil in de streek tussen Vilvoorde en Asse. Meer en meer is er de grote uitwijking naar de verre uithoek van West-Vlaanderen. En vooral is de witloofteelt aan vergrijzing toe. Terwijl we voor kort nog één derde van de wereldproductie leverden (en die blijft toenemen) werd vorig jaar bij ons nog slechts 85.000 ton witloof gekweekt.

Momenteel kan nog gewag gemaakt worden van een 5.000 teler, maar elk jaar verdwijnen er 700 werkkrachten (dat zijn er voltijdse, maar ook veel zwartwerkers).

De van vader-op-zoon bedrijvigheid gaat ter ziele.

Fons Trappeniers (uit Vossem bij Tervuren, VU-schepen): „Ach, ik ben er voor goed mee gestopt. Mét spijt, dat wel. Het is een moeilijke teelt, maar die ook grote voldoening schenkt. Terloops, ge zult geen Vossem witloof op een veiling vinden; we willen de beloning voor ons kwaliteitsproduct niet aan derden overlaten!“ — Waarom wilt ge geen witloof meer?

Trappeniers: „De belastingkontrolle is hier in Vlaams-Brabant zeer scherp. In West-Vlaanderen daarentegen hebben de controleurs minder traditie. Zwartwerk is onvermijdelijk bij witloofteelt. Een tuinder met zijn vrouw alleen krijgen de klus niet voor mekaar. Sociale lasten betalen voor alle helpers die in de hof, de schuur of het kot komen zou betekenen dat ge uzelf de strot afbijt. Dus: veel zwartwerk. Maar dan zijn er de dreigingen van de controleurs. Weet ge, vorig jaar was een forfaitaire belasting van 585.000 frank het gemiddelde tarief. Blijf dat maar eens opbrengen. En, omdat er meestal zwartwerkers bij zijn kunt ge de vergoedingen die ge hun betaalt weer niet van uw belastbaar inkomen aftrekken! Nee, het spijt me dat ik statistisch meehelp om het witloof te laten vergrijzen en achteruitboeren. Maar ik ga geen maanden lang meer labeuren voor altijd maar minder verdienen.“

Een kort bezoekje in de streek bij drie telers levert dezelfde oorzaken op. Daniël Van Lancker, Lode Aerts, Frans Puttemans: ze telen nog wel een poos witloof. Maar voor hoelang nog.

„Vooral die zware belastingen meneer! Ja, als we op rust gaan dan zijn er weer zoveel witloofbedrijven minder. Da's zeker. Zelfs met de grote werkloosheid van vandaag is het voor jonge mensen haast niet meer te doen om met witloofteelt te beginnen. Zeker niet hier in Brabant.“

Fameus voorstel

Een stukje Vlaams patrimonium is aan het wegvlijnen. Uit een interpellatie die kamerlid Willy Kuijpers in februari vorig jaar richtte tot landbouwminister Lavens onthouden we dat de minister van veel geen weet had: „De statistische gegevens die de interpellant voorlegde, konden nog niet door de administratie worden onderzocht en kunnen dus nog geen commentaar uitlokken“. Zijn opvolger Paul De Keersmaecker weet — als bier-boer — wél beter. Maar hij verandert niks aan de moordende taksatie, de oneerlijke concurrentie vanuit Frankrijk of aan het scheefgegroeide verkoopstelsel (de grote winst blijft plakken aan de vingers van opkopers, vervoerders en verkopers...)

Staatssecretaris De Keersmaecker heeft één fameus voorstel: laat ons de kwaliteit van het Brabants witloof verminderen. Dan is er ook minder arbeid mee gemoeid en komen de telers uit hun kosten!.

Dat is alvast knap gevonden. En dan is meteen ook een ander probleem opgelost: dan zullen we hoegenaamd niet meer merken of we nu wel Brabants dan uit Frankrijk ingevoerd maar in „Belgische“ verpakking gehuld witloof in de supermarkt meeneemen.

Hugo De Schuyteneer

Zure oprisping van GOM

De Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) voor Vlaams-Brabant heeft in september 1980 een indringende studie gepubliceerd over „het wit en zwart van de witloofteelt“. Even later werd het lijvig rapport ook nog in verschillende gespreksrondes kritisch doorgelicht. Enkele markante oprispingen die ongetwijfeld alvast bij de witlooftelers zelf zure bemerkingen zullen ontlokken:

● „De concurrentie tussen de veilingen is zo groot dat ze mekaar de nek breken. (...) Het zijn vooral de veilingen die een goedwerkende witloofhandel tegenwerken.“

● „Aan de basis van de kwaliteitskontrolle zou de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en

Tuinbouwproducten (NDALTP) moeten liggen. Doch jarenlang werd het door allerhande instellingen (Boerenbond en andere) aan deze dienst verboden om te controleren op de veilingen, zodat het veiligwitloof bijna zonder kwaliteitskontrolle wordt aangeboden. (...) De NDALTP zou moeten we-

ten dat hij een verkoopbevorderende instelling dient te zijn en geen verkoopremmende zoals hij nu werkt.“

● „Het is wel zo dat veilingen hun nut hebben, maar dit wordt steeds kleiner. Naarmate de handel meer georganiseerd wordt, winnen de exporteurs en grootwarenhuizen aan belang. De handelaars voegen er echter aan toe dat de veilingen niet in alles slecht hebben gewerkt, doch wel met het witloof. (...) Op de veilingen krijgt de teler doorgaans minder voor het witloof omdat de veilingen op voorhand niets weten.“

● „Het sterkste wapen van het Belgisch witloof is de kwaliteit. Er werd de vraag gesteld of men de kwaliteit niet het best zou laten varen om grootschaligheid (hetzij vergroting van de aanvoer) te bekomen. De handelaars zien dit wel zitten: van het ogenblik dat het produkt goed is, speelt voor de gebruiker de kwaliteit niet meer zo'n grote rol: er zijn er nu al die het Franse witloof verkiezen boven dat uit eigen land. Het Franse is wel wat minder „vast“, maar meer uniform. Testen met „blindproeven“ toonden aan dat het verschil niet groot is.“

● „De GOM meent dat de invoering van de benaming „witloof“ in de andere talen ook reeds een goed promotie-etiket zou zijn voor het „Belgische“ witloof.“

● „Een middel om witloof langer vers te houden is de bestraling met kobalt, zoals reeds is gebeurd met aardbeien en aardappelen. Doch dit proces is erg duur en de gebruiker ziet er een gevaar in en is er tegen gekant. (...) Er werd ook de vraag gesteld naar de ervaring van de GB met ingeblikt witloof. Dit kan niet anders dan het gebruik van witloof stimuleren, als het voor consumptie het gans jaar aanwezig is. Maar het ingeblikt witloof is zeker geen concurrent voor het vers.“

● „Hoe staan de handelaars tegenover verpakking van Frans witloof als Belgisch? Als antwoord repliceren de handelaars dat indien de situatie met het „Belgisch“ witloof zo verder gaat, dit binnen een paar jaren geen probleem meer zal zijn... omdat het Frans loof dan beter zal zijn dan dat van eigen bodem.“

Een lange delikate operatie

De witloofteelt vergt enorme handarbeid.

Deze wintergroente bij uitstek vereist van de teler goede zorgen die haast het ganse jaar door een intensieve inzet betekenen.

In de lente en de zomerperiode is er de wortelteelt, en tijdens de herfst- en wintermaanden hebben de witlooftelers hun handen overvol met de forcerie (de nateelt of „trek“).

Het telersverhaal begint bij het klaarmaken van de open-veld gronden: ploegen, eggen, walsen...

Meestal in de meimaand wordt dan gezaaid. Na het kiemen moet herhaaldelijk „geschoffeld“ worden of onkruidverwijdering door harken. (Het kan niet ontkend worden dat meer en meer ook gesproeid wordt).

De kleine „plantjes“ moeten vervolgens uitgedund worden; meestal met de hand alweer.

Het streefdoel is zo'n 250.000 planten per hektare in volle was te laten komen.

En dan maar weer geregeld onkruid wieden.

Vanaf het midden van de zomer wordt de plant geroid, en nadat het groene loof is afgesneden, worden de „ontkopte wortelen“ van het volle veld (de landbouw) overgebracht naar de gereedgemaakte witloofhof (de tuinbouw).

Van ploegen tot „langen“

Vanaf dat moment spreekt men over „forcerie“; de nateelt.

De gezonde wortels worden dan ingetafeld in kuilen. (mettertijd werd ook geëxperimenteerd met nieuwe technieken zoals containeren waterkulturen).

Het witste witloof blijft evenwel afkomstig van teelten met dekgrond. Hoedanook dient de teler te zorgen voor gepaste vochtigheid, duisternis en warmte om een goede kweek te bereiken; met dekgrond, golfplaten, of in de schuur.

En dan maar hopen dat de witloofkoppes (gedurende zes weken) behoorlijk rijpen. Het proces kan met bijzondere technieken gemanipuleerd worden (versneld of vertraagd).

En ten slotte wordt dan natuurlijk geoogst: het „langen“ van de witloofplanten. De wortels worden uitgegraven, en de witte kroppen worden afgeknakt.

De wortels zelf dienen voor veeteelt van dieren of voor een nieuwe zaadteelt. De witloofkroppen worden (meestal „in het kot“) gekuist.

Dit is een delikate operatie en beïnvloedt mede de kwaliteit van het aangeboden witloof. Maar ook aan het sorteren zijn kwaliteitseisen gesteld. En aan het behoorlijk verpakken. Als de witloofteler zijn teelt aan de man heeft gebracht dan blijft hem uiteindelijk nog de intensieve zorg over voor het onderhoud van zijn witloofhof...

Zaterdag

11 DECEMBER

BRT

14.00 De steek-er-wat-van-op-show: Geweld in onze samenleving. — 15.00 De natuur rondom ons (open school). — 16.00 De vijfde kolonne (film). — 18.00 Tik tak. — 18.05 De prinses op de erwt (jeugdfilm). — 19.45 Nieuws. — 20.10 Jeroom en Benzamien (f.). — 21.20 Terloops. — 22.05 Cupido's pijlen (tv-film). — 22.55 Nieuws.

NED. 1

16.00 Don Quichot (strip). — 16.25 De Roze Panter en Kreezie de kraanvogel (f.). — 16.45 De aanval (f.). — 18.58 Nieuws. — 19.00 De Frank Kramer show. — 20.15 Lou Grant (f.). — 21.05 Wordt verwacht (info). — 21.37 Nieuws. — 21.55 Studio sport. — 22.25 Berichten uit bezet gebied (reportage). — 23.25 KRO-schaaktweekkamp. — 23.40 Nieuws.

NED. 2

18.35 Sesamstraat. — 18.50 Toeristische tips. — 18.57 Minibios. — 19.05 AVRO's toppop. — 20.00 Nieuws. — 20.28 Mies. — 21.30 Dallas (f.). — 22.20 Televisier magazine. — 23.00 De toestand in de wereld. — 23.05 AVRO's sportpanorama. — 23.35 Nieuws. — 23.40 Vegas (f.).

RTB

19.30 Nieuws. — 19.55 Le jardin extraordinaire (natuurmagazine). — 20.30 Les aventuriers (film). — 22.15 Face au public (Michel Legend). — 23.05 Nieuws.

F 1

20.00 Nieuws. — 20.35 Droit de réponse (diskussie). — 21.50 Dallas (f.). — 22.45 Actualiteitenrubriek. — 23.40 Nieuws.

A 2

20.00 Nieuws. — 20.35 Champs-Elysées (variété). — 21.50 La secte des Possédés (tv-film). — 23.20 Nieuws.

F 3

19.20 Gewestelijk nieuws. — 19.40 Regionaal programma. — 20.00 Les jeux de 20 heures (spel). — 20.35 Rendez-vous à Paris (tv-spel). — 22.05 Nieuws.

ARD

20.00 Nieuws. — 20.15 Wenn wir verheiratet sind (toneel). — 22.00 Nieuws. — 22.20 Zeugin der Anklage (film). — 0.15 Nieuws.

ZDF

19.00 Nieuws. — 19.30 Die Pawlaks (f.). — 20.15 Wetten, dass...? — 21.55 Nieuws. — 22.00 Das aktuelle Sport-Studio. — 23.15 Der Kommissar (f.). — 0.15 Nieuws.

D 3

19.55 Gewestelijk nieuws. — 20.00 Nieuws. — 20.15 Musik der Renaissance und des Frühbarock. — 21.00 Mensch, ich lieb' dich doch. — 0.00 Nieuws.

LUX.

20.00 Chips (f.). — 21.00 Columbo (f.). — 22.30 Animal Crackers (film).

Zondag

12 DECEMBER

BRT

10.00 Eucharistieviering vanuit Brugge. — 11.00 Konfrontatie (debat). — 12.00 Nieuws voor gehoorstoorden. — 14.30 Voor boer en tuinder (open school). — 15.00 31ste muziekwedstrijd van de ARD in München (concert). — 16.00 Wijnogstfeest in Lugano

(reportage). — 17.30 Sportuitslagen. — 18.00 Tik-tak. — 18.05 Leven en laten leven (kwis). — 19.45 Mededelingen. — 20.00 Sportweekend. — 20.30 Paradijsvogels (f.). — 21.05 Barok in Vlaanderen (dok.). — 21.55 Roald Dahl's verrassende vertellingen. — 22.20 Nieuws.

NED. 1

19.00 Nieuws. — 19.05 Happy days (f.). — 19.30 The story of... Abba (show). — 20.10 Dynasty (f.). — 21.00 Not the nine o'clock news (satire). — 21.15 Remmers ontmoet... André van Duin. — 21.50 De Hoezo? show. — 22.40 Magnum (f.). — 23.25 KRO-schaaktweekkamp. — 23.30 Nieuws.

NED. 2

12.00 Capitool (info). — 12.45 De magie van de dans (dok.). — 13.45 A time there was (portret Benjamin Britten). — 16.00 Nieuws. — 16.05 Jonge mensen op het concertpodium. — 17.00 Hier Frankrijk, hier Jan Brusse. — 17.40 Het museum van de diaspora in Tel Aviv (dok.). — 18.00 Sprekershoek. — 18.15 Sesamstraat. — 18.30 Oogst in beeld. — 19.00 Studio sport. — 20.00 Nieuws. — 20.10 Panoramiek. — 20.45 Ja, natuurlijk. — 22.15 Ander nieuws (info). — 22.55 Voorlichting NCRV-schooltelevisie. — 23.15 Nieuws.

RTB

12.00 Faire le point (debat). — 13.00 Nieuws. — 19.30 Nieuws. — 20.00 A qui le gant? (spel). — 21.30 La vallée des poupées (tv-film). — 22.55 Nieuws.

F 1

19.00 Les animaux du monde (dok.). — 19.30 J'ai un secret. — 20.00 Nieuws. — 20.35 Le grand blond avec une chaussure noire (film).

A 2

20.00 Nieuws. — 20.35 Le cirque de demain (circus). — 21.35 Mœurs en direct (reportage). — 22.50 Concert. — 23.20 Nieuws.

F 3

20.00 Benny Hill (humor). — 20.35 Un certain goût de la vie (film). — 22.00 Nieuws. — 22.30 Ziegefeld follies (film).

ARD

20.00 Nieuws. — 20.15 Adventsliederen. — 20.20 Danzig (dok.). — 21.05 Tatort (f.). — 22.40 Die Kriminalpolizei rät. — 22.45 Nieuws. — 22.50 Gelijkberechtiging van vrouwen in de USA (dok.). — 23.35 Nieuws.

ZDF

19.30 Mode made in Japan: tatoeage. — 20.15 Sonny Boys (toneel). — 21.40 Nieuws. — 21.55 Arbeiter aus Danzig (dok.). — 22.55 Protesten tegen tv uitzendingen. — 23.40 Nieuws.

D 3

19.55 Gewestelijk nieuws. — 20.00 Nieuws. — 20.15 Dörfer in der dritten Welt (reportage). — 21.00 Auslandsstudio.

LUX.

19.30 Filmmagazine. — 20.00 Quincy (f.). — 21.00 L'évènement le plus important depuis que l'homme a marché sur la lune (film).

poggenpohl
keukens

Kuchen-Zentrum
Belgiëlei 66,
2000 Antwerpen
Tel. 031-30.07.72

Maandag

13 DECEMBER

BRT

18.00 Tik tak. — 18.05 Sesamstraat. — 18.20 Klein, klein kleuter-tje. — 18.35 Veilig en zuinig autorijden (open school). — 19.00 Jukebox. — 19.12 Uitzending door derden (onderneming). — 19.45 Nieuws. — 20.15 Nancy Aster (f.). — 21.05 De sportshow. — 21.50 Ommekaar: de ziekte van Huntington. — 22.30 Nieuws.

NED. 1

18.58 Nieuws. — 19.00 Vinger aan de pols (info). — 19.30 Mount Everest 1982 (dok.). — 20.30 Airline (f.). — 21.20 Ontdek je plekje. — 21.37 Nieuws. — 21.55 Opsporing verzocht. — 22.30 Wie van de drie (kwis). — 23.05 Nieuws.

NED. 2

18.35 Sesamstraat. — 18.50 Jeugdjournaal. — 18.57 Maja, de bij. — 19.25 De verborgen vallei (f.). — 20.00 Nieuws. — 20.28 Terugkeer naar Brideshead (f.). — 21.10 De alles is anders show. — 22.10 Brandpunt speciaal (dok.). — 23.30 KRO-schaaktweekkamp. — 23.45 „Staande blijven tussen hoop en vrees" (adventsoverweging). — 23.55 Nieuws.

RTB 1

19.08 Waalse gewestelijke actualiteiten. — 19.30 Nieuws. — 19.50 La coupe à 10 francs (film). — 22.45 Nieuws.

RTB 2

19.55 De eerste Benelux? (dok.). — 20.30 Chansons souvenirs. — 21.40 Madeleine Grandry (portret).

F 1

20.00 Nieuws. — 20.35 Santé (over gezondheid). — 21.35 Le plus sauvage d'entre nous (western). — 23.25 Nieuws.

A 2

20.00 Nieuws. — 20.35 Chêne et lapins Angora (toneel). — 22.20 Ecoles sans frontières (dok.). — 23.15 Nieuws.

F 3

19.20 Gewestelijk nieuws. — 19.40 Regionaal programma. — 20.00 Les jeux de 20 heures (spel). — 20.35 Le coup de Sirocco (film). — 22.15 Nieuws. — 22.45 Thalassa (over de zee). — 23.30 George Sand, musicienne?

ARD

20.00 Nieuws. — 20.15 In Frankrijk notgelandet (f.). — 21.15 Operation Kanarienvogel (politieke dok.). — 21.45 Ein Münchner in New York (filmhumoreske). — 22.30 Tagesthemen. — 23.00 Das Dorf in Dschungel (film). — 1.00 Nieuws.

ZDF

20.15 Reklamationen. — 21.00 Heute-journal. — 21.20 Schwarzarbeit (tv-film). — 23.05 Nieuws.

D 3

19.45 Gewestelijk nieuws. — 20.00 Nieuws. — 20.15 Euro-Show. — 21.45 Tisa Schulenburg (dok.). — 23.10 Nieuws.

LUX.

20.00 L'île fantastique (f.). — 21.00 Cousin, cousine (film).

Dinsdag

14 DECEMBER

BRT 1

18.00 Tik tak. — 18.05 De Smurfen. — 18.30 Bingo de hond. — 18.40 Het geheim van de leeuw van Venetië (f.). — 19.07 Open studio:

„Om het recht van de zwaksten". — 19.45 Nieuws. — 20.15 I.Q. (kwis). — 20.45 Videofoon. — 21.10 Zal ik es wat vragen, dokter? (natuurlijke geboortenregeling). — 22.00 Aktie openbaar vervoer. — 22.30 Nieuws.

BRT 2

19.00 Toets (humor). — 19.45 Nieuws. — 20.15 De nieuwe orde (heruitzending).

NED. 1

18.58 Nieuws. — 19.00 Sporen in de sneeuw (film). — 19.30 Ronduit (info). — 20.10 Tijdsein (info). — 20.40 Het evangelie naar Johannes. — 21.37 Nieuws. — 21.55 Den Haag vandaag. — 22.10 Op zicht (kunstmagazine). — 22.25 De vitale faktor (dok.). — 23.15 Nieuws.

NED. 2

18.35 Sesamstraat. — 18.50 Jeugdjournaal. — 18.57 Dierenverhaaltjesland (strip). — 19.04 Matthew Star (SF-f.). — 20.00 Nieuws. — 20.28 Diamanten (f.). — 21.15 André's testshow. — 22.10 Tros aktua tv. — 22.45 Falcon Crest (f.). — 23.40 Nieuws.

ZATERDAG (11 dec.) — In *De vijfde kolonne*

(zw/w), een Amerikaanse spionagefilm van Vincent Sherman combineert Humphrey Bogart de rollen van een ex-gangster, een gokker, een loyaal familielid en kameraad én van spouder. Zijn „liefdadigheid" zorgt ervoor dat hij terecht komt in een spionagezaak (BRT). — In de uitstekende Russische jeugdfilm *De prinses op de erwt*, die al eerder op Nederland is geweest, wordt de sprookjeswereld van prinses en prinsessen sterk gerelativeerd (BRT). — In de Britse weekendfilm *Cupido's pijlen* wordt een loopje genomen met de zelfgenomen principes van edelgestrenge professoren en wetenschapslui. Aanleiding daartoe is een ontmoeting in de trein tussen de al oudere filosofie-professor Alan Calcutt en een zelfverzekerde schoonheid die haar brood verdient in een nachtclub. (BRT). — Het filmmagazine *Wordt verwacht* dat wordt gepresenteerd door de frisse Dieuwertje Blok wordt al als een vaste waarde beschouwd in het tv-pakket van de KRO. Vanavond met fragmenten, interviews enz. rond „A midsummer night's sex comedy", „The secret of Nimh", „Knokken voor twee", „De Boezemvriend" (met André van Duin en Corrie van Gorp) (Ned. 1).

ZONDAG (12 dec.) — Voor boer en tuinder is

gewijd aan onze nationale groente witloof (BRT). — Amateurs van enige spanning kunnen nog even afstemmen op BRT waar het programma afgesloten wordt met de aflevering „Een blijde gebeurtenis" van de reeks *Verrassende vertellingen van Roald Dahl*. Na vele jaren kinderloos te zijn gebleven en na talloze pogingen om een gezond kind ter wereld te brengen, krijgt dat echtpaar uiteindelijk een gezond kind. Wat een blijde gebeurtenis moest zijn, dreigt op een catastrofe uit te draaien. (BRT). — Veronica zorgt voor een portret van de suk-

— 22.15 Archeologie v
lucht (dok.). — 23.10 Nieu

ARD

20.00 Nieuws. — 20.15 A
nichts (kwis). — 21.00 Re
tualiteiten). — 21.45 Dalla
22.30 Tagesthemen. —
mistevreden generatie (f.
0.00 Nieuws.

ZDF

19.00 Nieuws. — 19.30 D
(tv-film). — 21.00 Heute-j
21.20 Wer überlegt dem
(reportage). — 22.05 Cau
nalis oder der Hexenar
spel). — 23.40 Nieuws.

D 3

19.45 Gewestelijk nieuws
Nieuws. — 20.15 Dani
(portret). — 21.00 Olivia
John (show). — 21.45 C
22.30 Medisch magazine
Nieuws.

LUX.

20.00 Le grand frère (f.)
Pearl Harbour (f.).

sesvolle Zweedse popgroep ABB
naarde suksescarrière (Ned. 1). —
magazine *Not the nine o'clock sh*
sterreporter Henri Remmers met o
lands meest bekende lolbroek An
mers ontmoet.)

MAANDAG (13 dec.) — Op

Nancy Aster het éne sukses na h
door het volk op de handen gedra
sommige van haar tegenstanders
pest. In haar privé-leven vergaat h
schitterend. Met haar echtgenoot
maar haar zoon uit haar eerste huw
losbandige karakter van zijn vader
al wat kopzorgen en zorgt regel
schandaal (BRT). — Het maats
Ommekaar behandelt eigenlijk een
de ziekte van Huntington, maar er
maatschappelijke en psychische t
bonden. De ziekte van Huntington
kwaal die geleidelijk de hersenen b
ke zowel lichamelijk als geestelijk a
en de dood als gevolg (BRT). —
Opsporing verzocht, een kopie va
zeichen XY... „ungelöst" heeft vruch
het gevolg dat de reeks mag
Nederland en een stukje Vlaander
voelen om privé-detektiefje te spē
— De KRO-actualiteitenrubriek *Br*
„Twee weken in de winter" is e
dokumentaire (BBC) over de twee
van vorig jaar in de ontwikkeling
binnenlandse politiek (Ned. 2).

DINSDAG (14 dec.) — B

haar slechtste jeugdfeuilletons die
tie werden gerealiseerd: *Het gehe*
Venetië. Was het een flop, het hee
uitstap opgeleverd aan acteurs en
dat is toch ook al wat. — Het med
es wat vragen, dokter? behan
medisch onderwerp: natuurlijke ge
medewerking van nogal wat spec
(BRT 1). — En nog steeds zitten
Aktie Openbaar Vervoer. Aan de
kijkers staan ook grenzen, of niet
antwoordelijken zouden beter de
lolbroeken naar hun respectievelij
ren en dat item in het kader van e
en van besnoeiingen en besparin
plaats van, wat in de wandelgang
steengoeie „De Fluwelen Strelin
„Leven... en laten leven". — BRT 2
met *Toets*, het satirisch-humorist
gramma voor jongeren. Met o.a. e
delt over drankgebruik bij jonger
o.a. Steve Miller. — Vanavond st
bijwerking van de 17-delige reeks
historische enquête van Maurice
dragspatroon van legerleiding, r
kerk, volksleiders, politieke leiders
na W.O. II.

...cheologie vanuit de
... 23.10 Nieuws.

...s. — 20.15 Alles onder
... — 21.00 Report (ak-
... 21.45 Dallas (f.). —
...themen. — 23.00 De
...generatie (dok.). —

...s. — 19.30 Der Heuler
... 21.00 Heute-journal. —
...überlegt den Ernstfall
... — 22.05 Cautio Crimi-
...der Hexenanwalt (tv-
...40 Nieuws.

...stelijk nieuws. — 20.00
... 20.15 Dani Karavan
... 21.00 Olivia Newton-
... — 21.45 Galerie. —
...ch magazine. — 23.45

...and frère (f.). — 21.00
...ur (f.).

Woensdag

15 DECEMBER

BRT 1

16.00 Veilig en zuinig autorijden (open school). — 17.00 Op het Schildpadplein. — 17.40 Triangel klub: de stroper. — 18.00 Tik-tak. — 18.05 Aubrey's motorcar. — 18.15 Chips (f.). — 19.00 Home made (info). — 19.12 Librado (PVV). — 19.45 Nieuws. — 20.20 Home sweet home (f.). — 20.45 Timon van Athene (klassiek drama). — 22.55 Nieuws.

BRT 2

19.00 Toerisme '82 (Canada). — 19.45 Nieuws. — 20.15 Zonder uitweg (film). — 21.40 Routine-operatie (dok.). — 22.35 Voetbal: België-Schotland (samenvattend reportage).

NED. 1

16.05 Bokkesprongen (jeugd maga-

zine). — 16.35 Kanaal 13. — 17.05 Een vader met fantasie (f.). — 18.58 Nieuws. — 19.00 Van gewest tot gewest. — 20.00 Het korte spel (tv-film). — 20.30 For- gotten land (ballet). — 20.55 Cinévisie. — 21.37 Nieuws. — 21.55 Den Haag. — 22.10 Studio sport. — 22.35 Goethe voor alleman. — 23.25 Nieuws.

NED. 2

18.50 Jeugdjournaal. — 18.57 Ster zonder hemel (tv-film). — 20.00 Nieuws. — 20.28 Socutera. — 20.33 Van Kooten en de Bie. — 21.20 Paul de Nooyer: Touring Holland by bicycle. — 21.25 Ik wil weer vrij zijn (dok.). — 22.25 Paul de Nooyer: Transformation (korte film). — 22.30 BGTV (aktueel, video, fenomeen). — 23.00 Teleac. — 23.35 Nieuws.

RTB 1

19.08 Waalse gewestelijke actualiteiten. — 19.30 Nieuws. — 20.00 Risquons-tout (kwis). — 21.00 Videogram (variété). — 21.45 Projet E.P.C.O.T. (reportage). — 22.30 Nieuws.

F 1

20.00 Nieuws. — 20.35 Les mer- credis de l'information. — 21.35 Se défendre chaque jour. — 22.30 Korte film.

A 2

20.00 Nieuws. — 20.35 Les cinq dernières minutes (f.). — 22.10 Paroles de femmes (reportage). — 23.00 Nieuws.

F 3

19.20 Gewestelijk nieuws. — 19.40 Regionaal programma. — 20.00 Les jeux de 20 heures (spel). — 20.35 Six jours à vivre (tv-film). — 22.00 Nieuws. — 22.30 Indische dansen en riten.

ARD

20.00 Nieuws. — 20.15 Zwei Wo- chen im Winter (dok. over Polen). — 22.00 Da irrten die Propheten. — 22.30 Nieuws.

ZDF

21.25 Die Strassen von San Fran- cisco (f.). — 22.10 Voor en over ge- handicapt. — 22.15 Pfarrer Joh- annes Kuhn antwoordt. — 22.45 Tafeltennis. — 23.45 Nieuws.

D 3

19.45 Gewestelijk nieuws. — 20.00 Nieuws. — 20.15 Mittwochs in... — 21.45 Auslandsreporter (Neu in Washington). — 22.15 Wir antwor- ten. — 22.30 Dillinger ist tot (satire). — 0.00 Nieuws.

LUX.

21.00 Alvarez Kelly (western). — 23.00 Spektakelmagazine.

Donderdag

16 DECEMBER

BRT 1

18.00 Tik-tak. — 18.05 Logans vlucht (SF-f.). — 18.55 Jukebox. — 19.05 Bier van het eigen vat (herha- ling). — 19.17 Uitzending door der- den (Vlaams-Nationale Omroep- stichting). — 19.45 Nieuws. — 20.10 Cinemanie (filmkwis). — 21.00 Panorama. — 22.15 Dallas (f.). — 23.30 Sporttribune. — 23.35 Nieuws.

BRT 2

19.00 Een vinger in de pap. — 19.45 Nieuws. — 20.10 Wikken en wegen (konsumentenmagazine). — 20.50 Stille post (korte film). — 21.00 Première.

NED. 1

16.15 Simonskoop voor jeugd. — 16.40 Sons and daughters (over de tweeling John en Angela). — 18.23 Nieuws. — 18.28 Kunstgeschiede- nis. — 18.58 Nieuws. — 19.00 Daar vraag je me wat (wetenschappelijk programma). — 19.40 De KRO komt langs in... Capelle aan de IJssel (show). — 20.40 Lou Grant. — 21.37 Nieuws. — 21.55 Den Haag vandaag. — 22.10 Beeld- spraak Jan Eijkelboom - omgang met de leegte. — 23.05 Nieuws.

NED. 2

18.35 Sesamstraat. — 18.50 Jeugdjournaal. — 18.57 Zo moe- der, zo zoon (spel). — 19.25 De ze- vensprong (f.). — 20.00 Nieuws. — 20.28 Mijn leven op Bamfylde (f.). — 21.20 Hier en nu. — 21.55 Showroom. — 22.55 In stemming (kerstliederen). — 23.25 Nieuws.

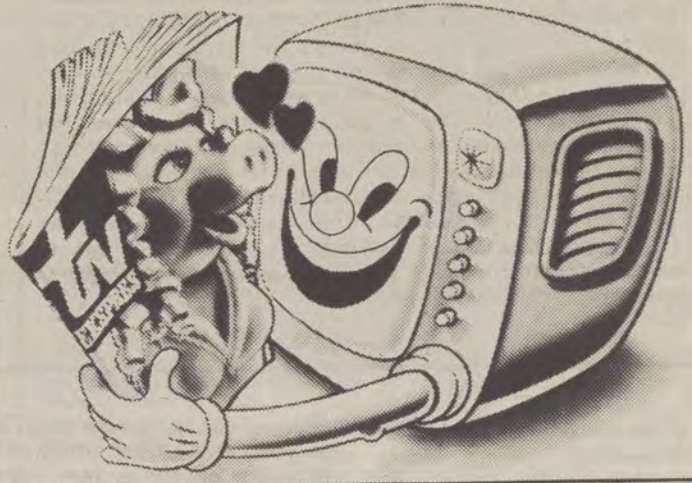
RTB 1

19.08 Waalse gewestelijke aktuali- teiten. — 19.30 Nieuws. — 19.55 Autant savoir (chocolade). — 20.20 On a volé la cuisine de Jupiter (film). — 22.00 Filmmagazine. — 22.50 Nieuws.

RTB 2

19.30 Nieuws. — 19.55 Le monde du baroque (dok.). — 20.50 Kon- cert: Bela Bartok.

TV Ekspres De dikste vriend van uw TV.

F 1

20.00 Nieuws. — 20.35 Prix Kam- mans 1982 (tv-film). — 22.10 Mon pays (poëtisch programma). — 22.20 Aux sources de l'horror. — 23.00 Nieuws.

A 2

20.00 Nieuws. — 20.35 L'histoire en question (dok.). — 21.55 Les enfants du rock (popmagazine). — 23.25 Nieuws.

F 3

19.20 Gewestelijk nieuws. — 19.40 Regionaal programma. — 20.00 Les jeux de 20 heures (spel). — 20.35 Dakkal (film en debat). — 23.00 Nieuws. — 23.20 Agenda 3. — 23.25 Prélude à la nuit.

ARD

20.00 Nieuws. — 20.18 Die Fern- sehdiskussion. — 21.00 Rudis Ta- gesshow (show). — 21.30 Schat- tenjacht per helikopter. — 22.30 Tagesthemen. — 23.00 Zoltan Ko- daly (portret). — 0.00 Nieuws.

ZDF

19.00 Nieuws. — 19.30 Die Udo Jürgens-show (show). — 21.00 Heute-journal. — 21.20 Ein Kampf um Jerusalem (dok.). — 22.20 Vom Überstehen der Stürme (tv-spel). — 23.50 Nieuws.

D 3

19.45 Gewestelijk nieuws. — 20.00 Nieuws. — 20.15 Ich kämpfe um mein Kind (film). — 21.40 Jongeren en seksualiteit. — 22.25 Hinter den Schlagzeilen. — 23.10 Nieuws.

LUX.

20.00 Police story. — 21.00 Kijkers kiezen hun film: La puce à l'oreille of Prudence et la pillule.

Vrijdag

17 DECEMBER

BRT 1

18.00 Tik-tak. — 18.05 Sesam- straat. — 18.20 Klein, klein kleuter- tje. — 18.35 Schatten van steen en goud (dok.). — 19.07 Het vrije woord. — 19.45 Nieuws. — 20.15 Ryans dochter (liefdesfilm). — 23.20 Nieuws.

BRT 2

19.00 De mysterieuze wereld van Arthur C. Clarke (dok.). — 19.30 Lieve plantjes. — 19.45 Nieuws. — 20.15 De Forsyte saga (f.). — 21.05 Dag aan dag. — 21.35 Koncert (Brandenburgs concerto Bach).

NED. 1

18.58 Nieuws. — 19.00 Tedshow

(kwis). — 20.30 Maggie Forbes (f.). — 21.20 Praten met de minister- president. — 21.37 Nieuws. — 21.55 Momentopname. — 22.45 Humanistisch Verbond. — 23.20 Nieuws.

NED. 2

18.35 Sesamstraat. — 18.50 Jeugdjournaal. — 18.57 De Smur- fen (strip). — 19.22 Vijf tegen vijf (spel). — 20.00 Nieuws. — 20.28 Achter het nieuws. — 21.10 Pisa (satire). — 21.20 Een stukje hemel (f.). — 22.20 De ombudsman. — 22.50 Sonja op vrijdag. — 23.50 Konsumententips. — 23.57 Nieuws. — 0.20 Bang the drum slowly (politiefilm).

RTB 1

19.08 Waalse gewestelijke aktuali- teiten. — 19.30 Nieuws. — 19.55 A suivre... (info). — 21.00 Qui va payer la chance (film).

F 1

20.00 Nieuws. — 20.35 Les cinglés du music-hall (show). — 21.35 Ma- dame S.O.S. (f.). — 22.30 De jacht op de wilde houtduif (dok.). — 23.00 Nieuws.

A 2

20.00 Nieuws. — 20.35 L'épingle noire (f.). — 21.40 Apostrophes (magazine). — 22.55 Nieuws. — 23.05 Sergent York (film).

F 3

19.20 Gewestelijk nieuws. — 19.40 Regionaal programma. — 20.00 Les jeux de 20 heures (spel). — 20.35 Actualiteitenmagazine. — 21.30 La robe en or (tv-spel). — 22.30 Nieuws. — 23.00 Prélude à la nuit (Maurice Ravel).

ARD

20.00 Nieuws. — 20.15 Unser kur- zes Leben (film). — 22.05 Economi- sche rubriek. — 22.30 Tagesthe- men. — 23.00 Tatort (f.). — 0.25 Nieuws.

ZDF

19.30 Auslandsjournal. — 20.15 Kottan ermittelt (f.). — 21.15 Expe- ditionsziel Negev (dok.). — 22.00 Heute-journal. — 22.20 Aspekte: kultuur. — 22.50 Sport am Freitag. — 23.20 Ein Nachtclub für Sarah Jane (film). — 0.50 Nieuws.

D 3

19.45 Gewestelijk nieuws. — 20.00 Nieuws. — 20.15 Nieuws uit Duits- land. — 21.00 Endlich 18 - und was nun? (dok.). — 21.30 Gott und die Welt. — 22.00 Der ältere Sohn (film). — 23.05 Kultur und Wissen- schaft (reportage). — 0.05 Nieuws.

LUX.

20.00 Le riche et le pauvre (f.). — 21.00 La statue en or massif (film). — 22.35 Autorubriek.

BBELTON

groep ABBA en z'n ongeëve-
Ned. 1). — Na het Brits satirisch
o'clock show praat Veronica's
mers met op dit moment Neder-
olbroek André van Duin. (Rem-

dec.). — Op politiek vlak beleeft
sukces na het andere. Zij wordt
anden gedragen, terwijl zij door
standers gehaat wordt als de
vergaat het haar echter niet zo
lichtgenoot Waldorf vlot het wel
eerste huwelijk heeft hetzelfde
zijn vader en bezorgt haar nog-
zorgt regelmatig voor een fikse
Het maatschappelijk magazine
igenlijk een medisch onderwerp,
on, maar er zijn heel wat sociaal-
sychische toestanden mee ver-
Huntington is een ongeneeslijke
hersenen beschadigt en de zie-
geestelijk aantast, met dementie
(BRT): — De eerste uitzending
en kopie van het Duitse „Akten-
heeft vruchten afgeworpen met
peks mag blijven en nu heel
Vlaanderen zich geroepen zal
liefje te spelen (AVRO/Ned. 1).
rubriek Brandpunt Special heet
nter" en is een gedramatiseerde
ver de twee belangrijkste weken
wikkeling van Polens sociale en
Ned. 2).

dec.). — BRT herhaalt één van
uilletons die ooit in eigen produk-
d: Het geheim van de leeuw van
op, het heeft dan toch een mooie
akteurs en produktiemensen. En
— Het medisch magazine Zal ik
er? behandelt een meer dan
natuurlijke geboortenregeling. Met
al wat specialisten in die materie
eds zitten Jagenau en Struye in
per. Aan de spot drijven met de
zen, of niet soms? De BRT-ver-
en beter deze twee vermeende
spektievelijke redakties terugst-
rader van eerbied voor de kijkers
en besparingen d'er uit gooien in
vandelingen de ronde doet, de
elen Streling" te schrappen uit
". — BRT 2 start het programma
ch-humoristisch informatief pro-
Met o.a. een onderdeel dat han-
k bij jongeren. Muzikale gasten:
anavond start ook de herhaling/
delige reeks De Nieuwe Orde, de
an Maurice De Wilde over het ge-
gerleiding, regering, koningshuis,
ieke leiders, enz. voor, tijdens en

WOENSDAG (15 dec.) — Voetbal: België-Schotland! — Na het succesrijke „Hamlet" in de reeks voor tv-bewerkte toneelstukken van Shakespeare komt vanavond Timon van Athene aan de beurt. Timon van Athene handelt over de ondankbaarheid en harteloosheid van de mensen. Timon is een rijke en naïeve filantroop die zowat alles kwijt raakt aan vrienden en kennissen. Nu hij arm is en hulp nodig heeft, keert iedereen hem de rug toe. Van mensenvriend wordt hij mensenhater... (BRT 1). — Routine-operatie (Wednesday's Child) behandelt een dicht aan de werkelijkheid aanleu- nend gebeuren: een 13 maanden oud kindje wordt verkeerd behandeld. Dokters, verplegenden, enz. wijzen alle schuld af... (BRT 2). — Eén van Walt Disney's dromen was de realisatie van een futuristische stad waarin de huidige en de toekomstige evolutie van de mensheid op wetenschappelijk, artistiek, sociologisch, cultureel enz. vlak zou worden bijgehouden. Dat is nu zover. In de buurt van Disneyland werd een reusachtig terrein verworven en hierop werd het E.P.C.O.T.-project ontworpen (Experimental Prototype Community of Tomorrow). RTB 1 besteedt vanavond uitgebreid aandacht aan dit gigantisch project.

DONDERDAG (16 dec.) — Uitzending van de dag: Uitzending door derden met de VU (Vlaams-Nationale Omroepstichting) als gast (BRT 1). — Het thema van het jongerenmagazine Vinger in de pap is gastarbeiders (BRT 2). — Wie zich in vorm voelt om vanavond eens uitbundig aan de lach te gaan en daarenboven over een vrij ruime voorraad kennis beschikt van de Franse taal zit goed op RTBF 1. Hier wordt de lachfilm On a volé la cuisine de Jupiter gedraaid. Met Philippe Noiret en Annie Girardot, een ijzersterk duo en de nieuwelingen van toen Catherine Alric en Francis Perrin. — Een belangrijke prijs in de Franstalige tv-wereld is de Kammans-prijs. De RTBF heeft die in de wacht gesleept met het tv-spel Le coup de bol, waarvan het verhaal doet denken aan „De man van 12 miljoen" van Wilfried Henderickx en Marc Didden dat vorige week door BRT werd uitgezonden in de reeks „Made in Vlaanderen".

VRIJDAG (17 dec.) — In Uitzending door derden besteedt het „Vrije Woord" aandacht aan werkloosheid: met en over werklozen (BRT 1). — De vrijdagavondfilm op BRT is een kwaliteitsproduct: Ryans dochter (Ryan's daughter). De film speelt op het ruige Ierse platteland en spiegelt een realistisch beeld af van het leven en de sfeer in een Iers dorp. Alles gebeurt uiteraard tegen de achtergrond van de eeuwige vete tussen Ierland en de Engelse bezetters. De bevallige Rosy Ryan (Sarah Miles) trouwt in 1916, in die jaren maken de Ierse rebellen het de Engelse bezetters erg lastig, hals over kop met de al oudere onderwijzer Shaughnessy. De onder- wijzer, een kleurloze figuur, kan haar geen uitbundig hu- welijksleven bezorgen. De komst van de jonge Britse officier Doryan opent andere perspectieven op een re- latie die zij gretig aanpakt. De bevolking van het dorp neemt haar dit niet in dank af. En wanneer haar vader, de plaatselijke kafeebaas, een verzetsstrijder verraadt, krijgt Rosy de schuld. Het volk wil haar lynchen...

„Zakdoek” vierde vijf jaar samen

VILVOORDE — Vorig weekeinde was het voor de Brabantse Volksmuziekgroep „Zakdoek” feestten geblazen. De vier vierden hun eerste vijf jaar samen. Het werd een uitbundig gebeuren, omringd door een eivolle zaal folkiefhebbers en vrienden van het eerste uur die er weer trouw bij waren. Met een korte en sfeervolle set gaf het viertal te horen wat het aankan en stelde meteen ook een eerste plaatje voor. Waarna ook Sinterklaas en Piet ten tonele verschenen en nog een liedje meezongen, ook enkele muzikanten die eerder als invaller bij de groep speelden en het Ardens trio dat de avond had ingezet. Een welgevulde kaastafel en wijnstand brachten de gepaste stemming om de zigeunergroep „de Piotto's” uit Brugge hartelijk te ontvangen.

Vijf jaar samen is heelwat in het muziekwereldje, een hechte vriendschapsband is één van de redenen van dit samenblijven. Zanger en akkordeonist *Dirk Declercq* en violist *Tom Serkeyn* zijn de spilfiguren (zij schreven ook de liedjes van de plaat), samen met de bassist en gitarist *Robert Thijs* en *Erwin van de Velde* zochten en vonden ze een eigen herkenbare stijl. Ze startten samen in 1977 in het vooruitzicht van een „vrij podium” en... bleven samen.

Eigentijds

De vijf merkten vlug dat, wellicht onder invloed van het opkomende punk- en newwavegeweld, de grote tijd van de pure traditionele volksmuziek was afgesloten. Ver-

trekkend van bestaande dans- en zangnummers uit het traditionele repertoire gaven ze hun optredens een eigen kleur. Deze aanpak kende zowel bij de jeugd als bij het verwerende folkpubliek grote bijval. Het was als jonge groep echter zwaar knokken tegen de gevestigde namen. *De Snaar* (die het imago van RUM had overgenomen) 't *Kliekske*, *Wannes van de Velde* en de anderen. Met tweemaal 45 minuten veroverden de vijf de vele parochiezaaltjes en folkklubs van Vlaanderen.

De ongedwongen manier van optreden en het contact met het publiek maakte van *Zakdoek* gauw een veelgevraagde naam op allerlei festivals. In het najaar van 1980 kreeg *Zakdoek* een eerste grote kans op het VU-jongerencongres en even later stonden ze naast de Schotse topgroep *Ossian* op het Harens Volksfestival. Meteen waren ook de pure folkiefhebbers overtuigd.

Internationaal

Ondertussen werd hard gezwogen aan bewerkte instrumentale nummers, en de ervaring op festivalweiden en volksdansavonden wierpen vruchten af. Samen spel van instrumenten werd sterker dan ooit, en dank zij contacten met RUM-manager *Leon Lamal* en na geslaagde optredens volgden dan ook kontrakten bij onze zuiderburen en over de Moerdijk, terwijl de soldaten in Duitsland eveneens van de ludieke klanken genoten.

Tom Serkeyn, (duivel-doet-al van *Zakdoek*): „*Wij verlangen steeds naar de echte optredens en minder om als animatiegroep voor volksdans of bal op te treden. Hoewel we vooral daardoor bekend raakten en we dus nog een tijdje die dingen — met plezier — zullen doen werken we hard aan nieuwe nummers gericht op luisteravonden. We kregen inmiddels heelwat optredens in Nederland te verwerken, gelukkig voor ons is het genre ginder vrij onbekend. De mensen hier hebben misschien iets teveel van het goede gehad in de zeventiger jaren. Ginds zitten ze stil naar je te luisteren en reageren spontaan op wat je brengt. Je voelt ook meer wanneer het echt goed of minder goed was!*”

„Anno 82”

Dit feest is alvast een meevaller geweest voor de groep die het feest „vijf jaar samen” met ernst opnam. „We droomden hardop van een plaatopname, en via wat ruggesteun kwamen we ertoe enkele mensen hierover aan te spreken, zoals een muzikant van Jef El-

bers, die ons aan een studio kon helpen. Aan de andere kant was er Miel Appelmans (ex-redakteur van het betreurde folktijdschrift T'Liedboek, en producer van een singeltje voor Lieve van Millegem) die ons een kans wou geven. Ex-Lamp Wim Bulens was de geknipte man om de produktie in handen te nemen. En we hebben er geen spijt van, het is allemaal best meegevallen. Als muzikant ontdek je na tientallen keren beluisteren altijd kleine fouten die hadden kunnen vermeden worden.

Maar we zijn met zijn allen tevreden dat het zo goed verliep, en dat de plaat bij de viering kon worden voorgesteld.”

Ook voor ons is het een meevaller geworden. De voorkant „Anno 82”, op tekst en muziek van akkordeonist en zanger *Dirk De Clercq* is een nummer dat wat in de lijn ligt van de politiek getinte liedjes van *Wannes van de Velde* en *De Nieuwe Snaar*, met maatschappijkritische tekst omtrent crisis, kernraketten en rechtvaardigheid.

Een wat ongewone aanpak voor *Zakdoek*, die vijf jaar slechts de bedoeling had de mensen te amuseren en te doen dansen. Maar het verduidelijkt de ernstige bedoeling van de jongens om met „betere dingen” op luister- en kleinkunstavonden te verschijnen. Want ondanks alles bestaat er toch nog steeds een groot kleinkunstminnend publiek. Op de achterzijde staat het pittige „Cowboy Joe”, op tekst van Tom Serkeyn, en melodie geput uit het publiek domein. De viool van Tom evolueerde hier tot rasechte fiddle en de groep bewerkte het nummer in ware country-stijl.

Twee liedjes die het zaterdag goed deden en beslist heelwat liefhebbers zullen vinden. Aan het standje van het nieuwe folktijdschrift „Gandalf” uit Leuven gingen aardig wat exemplaren over de toonbank.

Keerpunt

Vervangers als broer *Jopie Serkeyn* en ex-Snaar-fluitist *Stef Koekoek* waren er steeds graag bij om samen met een gitarist de groep te helpen maar hun inbreng verruimde wellicht de muzikale horizon. Gevolg: *Zakdoek* staat op een keerpunt, de toekomst blijft voor de jongens een open vraag. Tussendoor trekken de leden van de groep ook met andere muzikanten op, als muzikale driekoningen b.v. ...

Stef Koekoekx speelt ook invaller bij de nieuwe groep „de Vlaar” en

in de ludieke fanfare van Sint-Attendoor en met ex-Snaarzanger Jan Demelkman die op 18 december e.k. met een pseudo-rockgroep te Elewijn in de zaal „De Prins” optreedt.

Kortom 1982 zal in de nog jonge geschiedenis van *Zakdoek* geboekstaafd blijven als het jaar van de doorbraak maar ook als het jaar van „de nieuwe wegen”.

Alvast van ons: veel succes!

Sergius

Muziekgroep „Zakdoek”: Tom Serkeyn, Elewijnsesteenweg 170 te 1840 Epegem-Zemst (015-61.08.39).

„Mijn vriend de gitaar”

Gedurende enkele jaren geeft Bernd Radtke (van het folkduo The Balladeers) met een overweldigend succes bij gitaarkursus „Gitaar spelen zonder noteleer”.

Het is een cursus die hij in Amerika begon en die op praktische ervaring berust.

„Bernd's Guitar Course” werd ontworpen door Bernd Radtke en is een directe methode om gitaar te spelen zonder enige kennis van notenleer en bestaat al 16 jaar lang...

Op initiatief van het Nationaal Centrum Culturele Animatie (NCCA) werd deze cursus nog verder uitgebreid en wordt nu als een compleet cursuspakket uitgegeven.

De cursus „Mijn vriend de gitaar” omvat 3 lessenreeksen in een „package” van ruim 100 (grote) bladzijden en wordt te zamen met twee muziekcassettes aangeboden.

Via deze cassettes kunnen de verschillende lessen stap voor stap worden beluisterd (én nagespeeld) en kan de cursist zijn vooruitgang testen. Naast mensen die pas met de gitaar beginnen is

de cursus zeer interessant voor al wie al gitaar-ervaring heeft om de „finesses” en „trukskes” onder de knie te krijgen.

In de cursus komen een groot aantal liedjes voor (chansons, ballades, folksongs, rock'n'roll, hedendaagse songs...) die aan deze cursus een extra-dimensie geven: van Donovan, Dylan, Emmylou Harris, Linda Ronstadt, The Beatles, Simon & Garfunkel over Gordon Lightfoot tot Boudewijn de Groot en vele anderen...

Plezierig is ook dat de cursus „losbladig” is gehouden, zodat de cursist liedjes van eigen keuze tussen de lessen kan inlassen...

De verkoopprijs voor deze complete cursus „Mijn vriend de gitaar” (inclusief de twee muziekcassettes + verzendingskosten) bedraagt bij voor-intekening tot 31 december 1982: 1.200 fr. Nadien wordt de verkoopprijs: 1.350 fr. De verschijningsdatum werd bepaald op: 15 januari 1983. „Mijn vriend de gitaar” kan besteld worden door overschrijving van het verschuldigde bedrag op rek. nr. 001-0077412-82 t.n.v. NCCA vzw, de Merodelei 174, 2300 Turnhout, waar trouwens ook alle verdere inlichtingen kunnen worden bekomen (tel. 014/41.96.90 - 41.96.34).

Hendrik Versmissen, schrijver voor het volk

Op initiatief van de VTB-afdeling Hoogstraten vond op 5 mei 1979 een grootse dokter Hendrik Versmissen-herdenking plaats, waarbij door de VTB een monument met rustbank werd opgericht. De viering was een blijk van waardering voor het schoonmenselijk leven van dokter Hendrik Versmissen (1879-1966), die niet alleen als volksverbonden huisarts zeer geliefd was, maar ook in de Kempen bekendheid verwierf als dichter en heimat-schrijver. Prof. dr. August Keersmaekers, vriend van de betreurde geneesheer, hield bij die gelegenheid de herdenkingsrede. De herwerkte tekst van die toespraak wordt nu aangeboden in de brochure „Dokter Hendrik Versmissen”, die als nr. 286 in de Vlaamse Toeristische Bibliotheek verscheen. Hoewel de gedichten en verhalen van dokter Versmissen bezwaarlijk tot de grote literatuur gerekend kunnen worden, getuigen ze toch van levensoptimisme en van oprechte eenvoud van een romantisch ingestelde man, die met liefde voor zijn streek en haar mensen schreef om de lezer op te beuren.

De brochure is verkrijgbaar in alle VTB-boekhandels tegen 40 fr. per exemplaar. Men kan ook inschrijven voor een jaargang van 12 achtereenvolgende nummers tegen 400 fr., verzendingskosten inbegrepen (bankrekening KB 410-0328771-61, Vlaamse Toeristenbond, 2000 Antwerpen).

Tentoonstellingen te Antwerpen

Buiten de grote Fred Bervoets-retrospektieve in het Museum voor Schone Kunsten bood het Antwerpse tentoonstellingsseizoen tot dusver weinig opzienbarends. Des te verrassender is daarom het feit dat er deze maand liefst drie exposities lopen die beslist de moeite lonen: Cel Overberghe, Vic Gentils en Dre Peeters.

Overberghe: lotsbestemming

In de galerij van de Grote Witte Arend aan de Reyndersstraat loopt tot 15 december een merkwaardige expositie van een van de aan de galerij verbonden kunstenaars. Cel Overberghe was in 1958 het jongste lid van de revolutionaire Hessenhuis- Groep. Sedertdien hield hij een twintigtal persoonlijke tentoonstellingen, onderscheidde zich herhaaldelijk in de Prijs Jonge Belgische Schilderkunst en behaalde tijdens het voorbije voorjaar de Grand Prix du Festival de la Gravure van het

Eenzaamheid, symbool van een tijd

Zuidfranse stadje Uzès. De reeks schilderijen die Overberghe nu toont, vormen grotendeels een tematisch geheel. Vormelijk zijn ze weer uitgesproken figuratief, maar de lange abstracte periode van de schilder is nog duidelijk aanwijsbaar in de kompositie en de technische aanpak van de achtergronden. Een steeds terugkerende inhoud is de mens als mikpunt, slachtoffer zelfs van zijn eenzaamheid. De in de opbouw herhaaldelijk opduikende vierkanten kunnen als een goedkope kompositietruuk beschouwd worden, maar ze zijn veel meer: symbolen van het gevangen zijn, het ingekapselde, voorbestemde bestaan zonder uitweg. De existentiële, beklemmende boodschap is duidelijk afleesbaar; de mens wordt opgejaagd

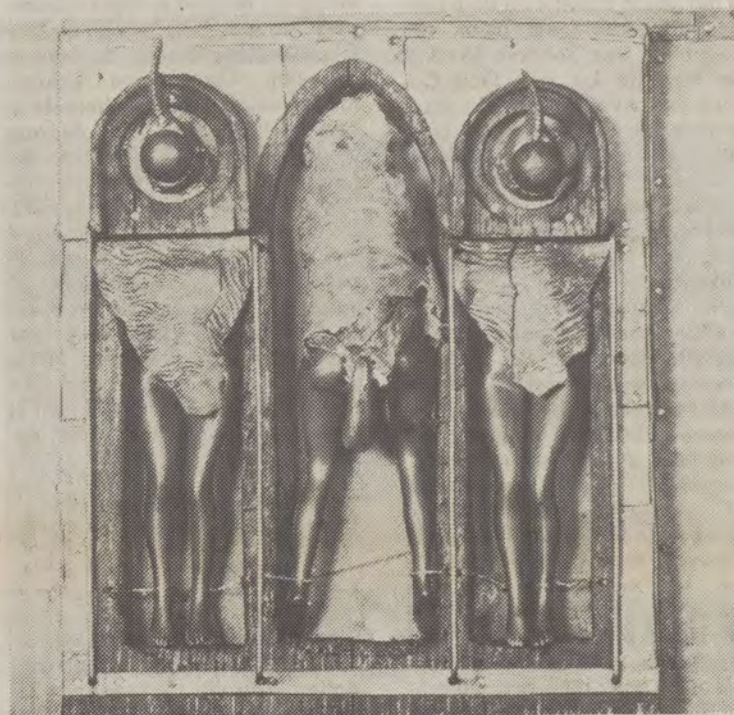
door zijn onontkoombare lotsbestemming. Ondanks de vaak lichte, speelse en gevoelige kleuren en de virtueuze, soms filmische vormstructuur gaat het hier dus niet om optimistisch werk, wel om doeken als signalen, om zich in te spiegelen en van te houden. Ter gelegenheid van de expositie werd de fraaie kunstfardie „De zwarte wandelaar” uitgegeven, een bundel met etsen van Cel Overberghe en mooie, in hun sobere zeggingskracht sterk aangrijpende gedichten van Jos Daelman.

Gentils en Peeters: barok en drama

Vic Gentils behoort al jaren tot de coryfeeën van onze plastische kunst en was ook een van de grondleggers van de hierboven genoemde G-58. In de grote hal van het BP-gebouw aan de Jan van Rijswijkklaan wordt deze maand een grootscheepse tentoonstelling aan hem gewijd die enigszins teleurstelt omdat we veel van de getoonde werken al eerder zagen (en vooral omdat we op zoveel nieuw verlekkerd waren). Maar gelukkig kan dit werk een herhaalde confrontatie moeiteloos aan, vooral dan de grote composities en konstrukties, waarvan de monumentale kracht tijdloos is. Ook in Gentils werken is de eenzaamheid een veel voorkomend thema. Zelfs al wordt de mens in een breder groepsverband geïntegreerd, dan nog blijft hij machteloos alleen, ook als heerser. Gentils behandelt zijn inhoud met een barokke grootsheid waarin sakraliteit, dramatiek en humor hand in hand gaan. Hij heeft die skulpturale grootheid trouwens nodig; zijn grafiek mist duidelijk een derde dimensie, zijn juwelen zijn vaak te estetiesch. Estetiek is uiteraard een wezenstrek van de juweelkunst, maar niet van Vic Gentils die een te overweldigend en te expansief talent is om zich in miniaturen op zijn best te voelen. Dre Peeters is tot 23 december, om zijn hoek, te gast bij de galerij van collega-kunstenaar Pieter Celie (Generaal Capiaumontstraat 5, Zurenborg). Deze tentoonstelling mag als een revelatie beschouwd worden. Het vroegere werk van Dre Peeters overtuigde reeds door zijn plastische sterkte en originele verbeeldingskracht. Daar is nu een diepe, dramatische inhoud bijgekomen. Dre Peeters is een meester in het verwerken van materialen, hout en metalen, gevonden voorwerpen, enz. Soms scheidt hij een feilloos uitgebeelde „condition humaine”, dan weer als het ware rituele objecten van sakrale allure, soms morbiede altaren of surreële assemblages van een kwasi perverse zintuiglijkheid. Men kan de werken van Peeters geen met woorden te omschrijven inhoud meegeven, zij ademen een klimaat van emotionele dramatiek, een sfeer van geladen erotiek met niet zelden sadistische trekjes. Heiligheid en perversie raken elkaar in deze vaak magisch en bezwerend aandoende plastische fantazieën vol handtastelijke realiteit.

Cel Overberghe

Dre Peeters

Vic Gentils

Nic van Bruggen

Nieuwe boeken

„De laatste dagen” van Jet Jorssen

Het verhaal van een desillusie

In het tweede boek van de Nederlandse auteur Frans Stüger wordt een immigrant met Oosteuropese naam op het toneel gebracht. Het zijn de hier opgelopen desillusies die de schrijver op treffende wijze weet weer te geven. Samen met zijn ondertussen oud geworden moeder leeft hij sinds jaren in Nederland. De immigrant Kowalsky is een gevoelig mens die zijn medemens zoveel mogelijk uit de weg loopt omdat hij heeft ondervonden dat kontakten hem meer naden voordeel brengen. De schrijver laat aan de lezer te beslissen of de misère bij Kowalsky wordt te weeggebracht door zijn overgevoeligheid dan wel door harteloosheid, egoïsme en vreemdelingenhaat. Gelukkig heeft hij zijn moeder nog; maar de dag komt dat zij wegvault en dan staat hij moederziel alleen. Op vergevorderde leeftijd, rond de zestig, wil hij blijvend contact leggen met iemand van het andere geslacht. Op zijn werk, waar hij als een kleurloos en bespot kantoor-mannetje zijn dagen slijt, wil hij een kollega, een vijftientigjarige vrouw, het hof maken. Daarom gaat hij haar op zekere dag thuis opzoeken. Hij wist niet dat de jonge vrouw gehuwd was en zijn ontgoocheling is dan ook zeer groot als hij te haren huize wordt betrapt terwijl hij haar aan het liefkozen is. Letterlijk en figuurlijk wordt nu voor hem de deur dicht gedaan. Het ruime familiekapitaal dat hem na moeders dood is te beurt gevallen, raakt hij niet aan; het is alsof hij te moedeloos is om het te gebruiken. Het is een deerniswekkende geschiedenis die de schrijver echter op een boeiende wijze en met taalvaardigheid weet weer te geven. — „Desillusie”, Frans Stüger. Uitg. Em. Querido, Amsterdam, 123 blz., 27,50 f.

Met deze novelle brengt de schrijfster Jet Jorssen ons terug naar de laatste maanden van de tweede wereldoorlog. In het pittoreske heuvelland rond Hannover bestuurt Helga, de vrouw van een Duitse hereboer, haar hofstede, haar man vecht mee in het Duitse leger. De boerderij zit nokvol met mensen van allerlei slag: daklozen, vluchtelingen, twee krijgsgevangenen en verder nog verplicht tewerkgestelden. Gelukkig is er Omer, één van de krijgsgevangenen, die een boerenzoon is en voor haar het zware landbouwerswerk kan doen. Verder is er een Oekraïens meisje dat tot grote ergernis van Helga een verhouding aanknoopt met Omer. Buiten haar schoonouders, die ook in haar huis verblijven, is er nog een Vlaamse vrouw met haar kind van twee jaar. Als op een dag de burgemeester met nog een vluchteling aankomt, wordt het de boerin te veel en ze weigert kategorisch. Maar de burgemeester verplicht haar deze op te nemen. Met de naderende Amerikaanse troepen stijgt de spanning in het overbevolkte huis. Maar Helga weet toch het hoofd boven water te houden, zelfs wanneer Omer er met de traktor vandoor gaat. Samen met de zoon van de burgemeester gaat zij op zoek naar de vluchteling. Ze komen terecht in het oorlogsgeweld en de zoon van de burgemeester wordt zwaar gekwetst. Als op het einde van de oorlog de andere krijgsgevangenen opgehaald worden, overvalt Helga een schuldgevoel: ze meent dat ze al die tijd verzuimd heeft haar gasten als mens te behandelen. Jet Jorssen heeft in deze novelle van nauwelijks 50 bladzijden een waardevolle bijdrage geleverd tot meer begrip van deze oorlogperiode. Ze schrijft een kernachtige en duidelijke taal waardoor ze in weinig woorden veel weet te vertellen. — „De laatste dagen”, Jet Jorssen. Uitg. De Clauwaert zvw, Leuven, 125 fr.

SPORT

ECC: de grote uitverkoop

Het eerste ECC-tennistornooi is dus verleden tijd. Zondag waren ze allemaal present in het Antwerpse sportpaleis: de high-life. Of wie daarvoor wil doorgaan. En ze mogen heus gerust zijn: Vlaanderen heeft hen gezien. Daarvoor heeft de televisie gezorgd. Want ook de BRT geeft niet op een inspanning gekeken. Ze heeft haar relaties met de kapitaalcrachtige sponsors van het tornooi verstevigd. De heren uit de Reyerslaan staan voortaan op het beste blaadje bij de bazen van Volvo, van Kredietbank, van Blaupunkt, van Johnnie Walker, van biscuits Lu, van Océ Copiers, van weet ik veel. De lezer verbaast er zich misschien over dat wij ze zo vlot kunnen opnemen. Maar dan heeft hij zeker geen uur naar de (eindeloze) uitzendingen gekeken: welke sport leent zich beter dan tennis tot sluikreklame. Een „statisch” beeld waarop twee mannetjes bewegen voor en tussen de hoge publiciteitspanelen. We kunnen zowaar begrijpen dat de betrokken adverteerders er enkele miljoenen voor over hebben: het loont heus de moeite. Zeker wanneer de BRT er zich toe verbindt het „spektakel” urenlang in de huiskamers te spuien. Het is ver gekomen wanneer de adverteerders — vermomd achter het masker van ProServ City 7, de zogeheten organisatoren — de inhoud van de televisieprogramma's van... een staatsomroep mogen bepalen. En deze er ook nog

toe aanzetten de kaartenverkoop voor het evenement te propagieren. Waarom dringt de PVV eigenlijk nog aan om de oprichting van... een commercieel net? Want wees nu eerlijk: sportief had het tornooi weinig of niets te betekenen. Voor de kwartfinales werden wedstrijden tussen derangfiguren gespeeld. Geen televisiestation met enig journalistiek inzicht zal er zich ooit laten toe verleiden de verheven slagwisselingen van Barazutti, Wilborts, Martinez, Richer, Schapers, Hooper, Iskersky en andere Claudio Panatta's op de buis te brengen. Soortgelijke gekken mogen enkel in België „beleidslijnen” uitstippelen. En daarom wendde Donald Dell, één van die geldmagnaten die de tenniswereld beheersen, zich tot de BRT. De man schermde met miljoenen, met glamour en glitter en met de zogeheten „uitstralingskracht” van het evenement die de roem en de faam van Vlaanderen over de wereld zou verbreiden. Niets meer of niets minder dan een goedkoop fabeltje dat je enkel naïeve Vlamingen kunt wijs maken.

Van weinig betekenis

Wij beperken ons daarom ook tot twee voor de hand liggende conclusies. Sportief was het gebeuren nagenoeg waardeloos. In de halve finales waren de Zweden Borg en Wilander met geen miljoenen vooruit te branden. Zij speelden hun zoveelste demon-

stratiewedstrijd en hielden daar elk ruim drie miljoen aan over. In de eigenlijke finale speelde John McEnroe één set op niveau. De man was aan zijn negende wedstrijd in tien dagen toe. Daags nadien was de rumoerige Amerikaan overigens al elders aan de slag... Veel belang hechtten de heren niet aan het evenement. John McEnroe kwam gewillig ruim zes miljoen opstrijken en Ivan Lendl, een machinaal efficiënt maar totaal emotioneel spelende crack, kreeg daar als winnaar nog eens vier miljoen bovenop. Pikant was wel dat McEnroe nu al zes keer na elkaar tegen de Tsjechoslowaak verloor en... dat Borgs wederoptreden niets liet voorspelen over zijn toekomstmogelijkheden. De twijfels omtrent de mogelijke terugkeer van de Zweed naar de absolute top worden alsmaar groter. Steeds meer insiders nemen aan dat Björn noch de moed noch de wilskracht zal kunnen opbrengen om na anderhalf jaar verwijdering van het toptennis een „volmaakte” come-back te verwezenlijken.

Maar nogmaals: sportief had het allemaal maar weinig te betekenen. De enige opvallende prestatie werd... in Melbourne neergezet. Chris Evert-Lloyd won er voor het eerst de open Australische kampioenschappen. Het enige Grand Slam kampioenschap dat nog op haar erelijst ontbrak.

Ongeloofwaardig

Het tweede besluit betreft het „publicitaire” beleid van de BRT. Het heet dat de nieuwe bewindvoerders al een paar maanden op kruistocht zijn tegen de overdadige reclame rond sportvelden. In Beveren moeten de panelen die de fijnkost van de plaatselijke edelslager aanprijzen en die geen mens op zijn kleine scherm kan lezen absoluut verdwijnen en in Sportweekend kondigt men geregeld aan dat een voorziene reportage wegens „overdading” reclame sneuvelt maar voor tennis gelden dus andere normen. Officieel verstopt men zich — de eerste „aktiviteit” die men in de Reyerslaan aanleert — achter Eurovisienormen. Wij willen daar niet dieper op ingaan want we zijn desbetreffend onbevoegd maar we kunnen niet geloven dat de „geest” van een mogelijke reeks voorschriften een agressief publiciteitsfestival als in Antwerpen kan tolereren. Maar daaraan stoort zich blijkbaar niemand. Voor ons heeft de BRT in de voorbije week uitverkoop gehouden van een jarenlang gevoerde politiek waarbij men de sluikreklame met meer of minder succes poogde in te dijken. Die bekommernis was in Antwerpen duidelijk niet aanwezig. Het zal de heren niet beletten moord en brand te schreeuwen wanneer in de een of andere parochiezaal twee onleesbare borden boven elkaar hangen. Lachwekkend en ongeloofwaardig.

Wereldkampioene ook sportvrouw van het jaar

Ingrid Berghmans, de vrouwelijke judoka uit Leopoldsborg, is voor de tweede keer wereldkampioene geworden. In Parijs won zij goud in de open categorie en zilver in de categorie van -72 kg. Normaliter zou zij twee gouden plakken hebben behaald maar de scheidsrechters benadeelden haar in de eerste finale (tegen de Westduitse Classen) zo flagrant dat het publiek spontaan de zijde koos van de Limburgse. Ingrid herstelde daags nadien zelf het onrecht: zij veegde de vloer (of beter de tatami) aan — letterlijk en figuurlijk — met de Japanse Tadeiski. Ingrid Berghmans, goed éénentwintig, is blijkbaar geen kampioene als een andere. Toen zij voor twee jaar in de Verenigde Staten werd was dat voor iedereen — en voor haarzelf niet in het minst — een volslagen verrassing. In Parijs droeg zij de hoop mee van de Vlaamse judobond. Na de aftocht van Olympisch kampioen Robert Vandewalle gaapte immers de afgrond. Voor een sport als judo een catastrofe. Nevensporten hebben immers evenzeer behoefte aan kampioenen als de zogeheten populaire sporten. Elke piramide heeft nu eenmaal een scherpe top. Zeker wanneer zij adepten wil bijwinnen. Op dit vlak werd alvast geruststelling verworven. Biezonder aan Ingrid is dat zij de enige wereldkampioene van voor twee jaar was die haar titel kon vernieuwen. Judo voor vrouwen nam in de voorbije jaren immers uitbreiding. In Parijs traden judoka aan uit vijfendertig landen in zeven gewichtsklassen. Dat is niet niets.

Ingrid Berghmans mag evenwel worden aangezien als een... semi-prof. Al staat het vast dat zij haar (niet lonende) sport beoefent met het hart van een echte amateur. Ingrid is al enige tijd werkzaam in het goed draaiende fitness center van... Robert Vandewalle. Een betere leermeester-trainer kon zij zich niet wensen. Temeer daar de kampioen uit Oostende met verstopte hartpijn afstand nam van de competitiesport. Vandewalle had evenwel geen ongelijk toen hij destijds — bij zijn afscheid — stelde dat jarenlange inspanningen hem geen frank hadden opgeleverd. Hij oordeelde dat de tijd was aangebroken om zijn sociaal-maatschappelijke toekomst te verzekeren. Alles wijst erop dat hij daarin voortreffelijk is geslaagd. Van de ervaring en de klasse van haar werkgever maakt Berghmans nu dankbaar gebruik. Zij vond de ideale combinatie. Beroep en hobby vallen voor Ingrid samen. Het is jammer dat judo voor vrouwen in Los Angeles nog niet als Olympische sport zal worden erkend. Vier jaar later in Seoel zal dit waarschijnlijk wel het geval zijn. Maar daar zal Berghmans wel geen boodschap meer aan hebben. En wellicht ook Jeanine Peeters niet. Die was immers ook goed voor een (bronzen) medaille. Intussen was Berghmans evenwel nog een andere bekroning. Het staat zo goed als vast dat zij de Belgische sportvrouw van 1982 zal worden. Omdat zij de enige was die in de voorbije twaalf maanden sportieve prestaties leverde die internationaal weerklink vonden.

Toch één verrassing

Tegen de aanvankelijke verwachtingen in heeft Eddy Depauw zich niet ontwikkeld tot „de verrassing” van de Cross Cup 1982-1983. Na zijn zege in Roeselare durfden wij veronderstellen dat de gewezen wereldkampioen bij de junioren in de daaropvolgende weken de bevestiging zou brengen van zijn talent. Het tegendeel was waar. Depauw werd opnieuw geremd door kwetsuren die nu meer dan ooit vragen doen rijzen omtrent zijn toekomst als topatleet. De lichtgewicht van Zova is te vaak gekwetst om goed te zijn...

Desondanks hebben de veldlopen van Hannuit en Denderhoutem toch één grote bevestiging gebracht: deze van Willy Van Huylenbroeck, overigens de stevige leider in de tussenstand van de Cross Cup. Deze onortodokse atleet — zijn stevige geblokte li-

chaamsbouw laat niet direkt een hardloper veronderstellen — eindigde tweemaal tweede en éénmaal vijfde. Zelf verklaart hij zijn late doorbraak — hij is inmiddels als zesentwintig — door te verwijzen naar zijn nieuwe trainingsgewoonten. Van Huylenbroeck legt zich pas sinds twee jaar echt toe op veldlopen. Voordien geloofde hij noch zijn trainer in zijn mogelijkheden. Indien hij na de jaarwisseling dezelfde vorm als nu kan tentoon spreiden wordt hij misschien wel de „zeer onverwachte” winnaar van de eerste Cross Cup. Al even onverwacht als Miel Puttemans zondag in Denderhoutem. De oude meester liep een afwachende wedstrijd en was in de laatste meters nog snel genoeg om een onverhoopte maar prestigieuze overwinning in de wacht te slepen. Klasse liegt inderdaad nooit.

Winnaar Lendl (met 35 miljoen in de tennishanden): sandwichman voor kapitaalcrachtige sponsors...

in de Volksunie

VVM-kaderdag in West- en Oost-Vlaanderen

Elke VU-verkozene moet blijven „studeren“ ...

Na Mechelen, Herent, Izegem en St-Niklaas rest VVM nog één aankomst in deze wel bijzondere Ronde van Vlaanderen. Leden van de redactie waren op elk van deze bijeenkomsten aanwezig en telkens dienden zij een laaiend enthousiasme bij de aanwezigen vast te stellen. Hier enkele korte flitsen van de bijeenkomsten van het voorbije weekeinde. Zondag zijn wij er weer bij. Op naar Bilzen!

De Izegemse zaal „Sportief“ was vorige week zaterdag, goed gevolgen met Westvlaamse VU-mandatarissen. Jan-Pieter Pillaert leidde, op de hem eigen entoesiaste wijze, elke spreker in. Burgemeester Jaak Gabriëls, overgekomen uit het „verre Limburg“, onderhield de meer dan 100 aanwezigen over

de VU-visies omtrent het gemeentebestuur. Daarop hield VU-kamerlid Julien Desseyen (en toevallig burgemeester van Middelkerke) een vurig pleidooi voor een écht beleven van het rijke VU-ideeëngoed. „De mandataris moet de schakel zijn tussen de overheid en de burgers.

Precies daarom is het meer dan noodzakelijk dat elke mandataris intens in voeling blijft met de basis. (...) Elke VU-mandataris moet gedreven worden door een diepe sociale bekommernis en de bereidheid hebben een eerlijk dienstbetoon te ontwikkelen ten bate van alle mensen (dus niet enkel voor de VU-sympatizanten) (...) Daarnaast is het onontbeerlijk dat elke verkozene de bestendige wil tot studie en herbronning aan de dag legt. (...) Ik wil er ook op drukken dat de mandataris geen alleenrijder mag zijn, maar in groep — samen met zijn afdelingsbestuur en de hele VU — onze afdelingen moet trachten te verwezenlijken. (...) En natuurlijk dient elke VU-vertegenwoordiger zich altijd op te stellen als een rechtlijnige Vlaams-nationalist, trouw aan de principes van het integraalfederalisme.”

VNS-direkteur Gilbert Vanoverschelde sloot hierbij aan en handelde over de structuur en de werking van de Vereniging van Vlaamse Mandatarissen. Ook werden enkele concrete aktiemiddelen door hem toegelicht.

Tot slot sprak algemeen VU-voorzitter Vic Anciaux. Evenwel niet vóór J.P. Pillaert de vergadering er had op gewezen dat Vic Anciaux en de Brusselse VU straks waarschijnlijk opnieuw naar de stembus moeten, tengevolge van de „pensenaire“ van Vanden Boeynants. De VU-voorzitter pikte hier pittig op in door zijn inleiding in je reinste VdB-stijl te houden. Tot groot jolijt van de vergadering.

Voorzitter Anciaux belichtte nog even een aantal bijzondere aandachtspunten uit het VU-gemeentelijk programma en waarschuwde: „Niemand heeft het recht om, uit persoonlijke motieven, het werk van vele jaren kapot te maken!“ Ook kondigde hij aan dat de eerste stappen werden gezet om een echt, Vlaamsnationaal archief op te richten: „Om uit onze rijke geschiedenis mee de kracht te putten ter voltooiing van onze droom: een eigen, rechtvaardige Vlaamse staat!“

Deze geslaagde bijeenkomst werd afgerond, hoe kon het ook anders, met een „natje en droogje“. Tientallen VU-mandatarissen uit de Noordzeegouw staan klaar om vanaf 1 januari ook in de vele gemeenten onze boodschap uit te dragen... Sukses!

Zaal Sportief te Izegem, zaterdag 11: een aandachtige zaal voor een begerend panel!

St.-Niklaas...

Indedaad, het kon niet mooier dan op de vooravond van 6 december het Vlaamse land door, richting St-Niklaas.

Zowat alle Oostvlaamse mandatarissen waren in de opgefriste zaal Nantes op de grootste Grote Markt.

Arr. voorzitter Daan Antheunis verwelkomde vriendelijk en stelde het gastarrondissement (met zijn successen en nederlagen) voor aan het aandachtig publiek. Partijbestuurslid (en toekomstig schepen te Zottegem) André Geens schetste het profiel van de Vlaams-nationale mandataris terwijl VNS-direkteur Gilbert Van Overschelden VVM voorstelde. Kamerlid-burgemeester Jaak Gabriëls en VU-voorzitter Anciaux reden ook deze vierde rit met overtuiging en begeestering.

Even na het middaguur knalden de stoppen en konden voorzitter en mandatarissen het glas heffen. Oost-Vlaanderen was met een bijzonder hoog aantal mandatarissen aanwezig. Kompliment daarvoor!

Na Mechelen, Herent, Izegem, St.-Niklaas NU ZONDAG BILZEN!

Nu zondag 12 december komen alle Limburgse gemeentemandatarissen samen in zaal Edelweiss, St-Lambertuslaan 46 te Bilzen. Daar spreekt gemeenteraadslid mevrouw An Giesen-Demeester (Genk). De werkvergadering begint

stipt om 10 u. en eindigt rond de middag. Omdat het partijbestuur en de VVM heel veel van deze ontmoeting verwachten rekenen zij er op al de VU-mandatarissen van Limburg te mogen begroeten in Bilzen!

SP- en CVP-motie over klassering van Hobokense Polder onontvankelijk!

Clem De Ranter kreeg spreekverbod!

Op de laatste dag van de gewone zitting van de Antwerpse provincieraad is het de gewoonte om ook moties en wensen die van provinciaal belang worden geacht, te bespreken. Dit jaar is hier helaas door de SP-CVP-meerderheid een stokje voor gestoken. Toen VU-raadslid Clem De Ranter op het spreekgestoelte de ontvankelijkheid van zijn motie bepleitte, werd hij plots het woord ontnomen door de voorzitter van de raad, met de nogal ongemeen zwakke argumentatie dat Clem de kern van de zaak raakte.

Ons raadslid verdedigde zich heftig en maakte de opmerking dat een SP'er even voor hem, wel mocht komen pleiten over een motie i.v.m. biologische, chemische en kernwapens. Dit wuifde de voorzitter (CVP) weg met de verklaring als zou deze spreker niet tot de kern van de zaak zijn gegaan... Pure nonsens natuurlijk. Clem zou het bij deze ene poging niet laten en juist voor het ter stemming brengen verkreeg hij een tweede gelegenheid. Toen onze vertegenwoordiger, die erg begaan is met het groenbehoud, andermaal het woord voerde werd hij nu vooral door de deputatie belet om zijn betoog af te maken.

Uit onderstaande tekst zal de lezer kunnen opmaken dat deze motie wél van provinciaal belang is en dat al het gekonkel van de meerderheid gewoon een ontlopen van haar verantwoordelijkheid in deze zaak is.

„De provinciale raad van Antwerpen, bekommerd om de beperkte groenzones rond de Antwerpse agglomeratie, sluit zich aan bij diegenen die de klassering van de Hobokense Polder vragen.

De provinciale raad wijst de bevoegde overheid op de ecologische waarde van dit gebied en op de uitzonderlijke fauna en flora. Dit laatste natuurgebied op de rechter Scheldeoever tussen

grootstad Antwerpen en de Rupelstreek, herbergt naast een grote diversiteit aan biotopen talrijke bij KB beschermde diersoorten.

De raad herinnert eraan dat Antwerpen meer en meer door lucht- en waterverontreiniging bedreigd wordt, denk maar aan de metaalverwerkende bedrijven in de directe omgeving van dit natuurgebied. Dit 150 ha groot poldergebied betekent eveneens een stopplaats voor de vele vogelsoorten in hun trek naar het zuiden.

De raad doet een dringende oproep tot de heer minister, nu reeds zoveel hektaren ongerepte natuur in deze streek verkaveld en bebouwd werden, om dit zeldzaam biotoop ongeschonden te bewaren en te beschermen.”

De gewraakte aktie

Tijdens de verdere bespreking van het ontwerp van deze begroting vermelden wij nog enkele korte sekwenties door ons raadslid Clem De Ranter uitgesproken.

Clem De Ranter: „Uit het verslag van de beheers- en begrotingsrekening blijkt dat het overschot op deze rekening het niet onaardige bedrag van 1 miljard 123 miljoen bedraagt. Ook wil ik nog even in herinnering brengen dat wij in deze begroting op post nr. 21 van de ontvangsten een ingeschreven

bedrag van 36 miljoen vinden, zijnde kredietinteressen, niet alleen geplaatst op zichtrekeningen maar ok op termijnrekeningen van het Gemeentekrediet.

Wie niet zo goed is in wiskunde kan uit wat voorafgaat m.i. toch konkluderen dat om 36 miljoen aan intresten te vergaren men toch een tijdje over niet onaanzienlijke bedragen moet kunnen beschikken.

In de commissie van Financiën hebben wij i.v.m. de liquiditeiten kunnen opmaken dat onze provincie niet in directe geldnood verkeert. Ik ben dan ook de mening toegedaan dat, om een begroting in evenwicht in te dienen, men niet direkt naar een verhoging van belastingen hoeft te grijpen. Daarom zullen wij in de eerste plaats tegen de belasting op het tewerkgesteld personeel stemmen, omdat wij van oordeel zijn dat in deze kristijd en grote werkloosheid het innen van zulke belasting gewoon onzinnig is. Beter ware het, aan de KMO's een aanmoedigingspremie toe te kennen omdat deze bedrijven nog altijd het grootste deel van onze bevolking tewerkstellen.”

Om dezelfde redenen stemde de VU ook „neen” op de belasting op de drijfkracht van de bedrijven.

Clem De Ranter: „Zoals u wel weet vraagt de Volksunie sinds geruime tijd de afschaffing van de belasting op de fietsplaten. Wij stellen hieromtrent vast dat men deze belasting, niet ten onrechte, in de meeste gemeenten van onze provincie niet meer durft te innen. De provincie daarentegen blijft zulke achterhaalde belasting met een ongekende koppigheid innen en voegt er als klap op de vuurpijl voor 1983 nog een forse verhoging aan toe.

De woordvoerder van de SP leek ons gisteren niet zo goed geïnspireerd toen hij deze vergadering en zichzelf trachtte te overtuigen dat de fietsers na al die jaren dat deze belasting ten onrechte wordt geheven, nog behoorlijk tevreden konden zijn...”

Welkom Bart Van Loon

Tineke en Hugo Van Loon uit Borgerhout glunderen ter gelegenheid van de geboorte van hun negende kleinkind. Dat de liefvallige oma en stoere opa graag een bordje bijzetten aan de feesttafel voor hun zevende kleinzoon bleek uit hun geestdrift bij zijn eerste optreden op moeder Aarde.

Bart Van Loon is het jongste broertje van Steven en Ann. Hij is geboren op 24 november 1982 en zegt moeke en vake tegen Marijke en Walter Van Loon-Van Genegen uit Berchem. Ook peter Koen en meter Mirjam lieten zich in hun vreugde niet onbetuigd. Onze hartelijkste gelukwensen voor Bartje en nogmaals proficiat aan grootouders en ouders.

v.v.

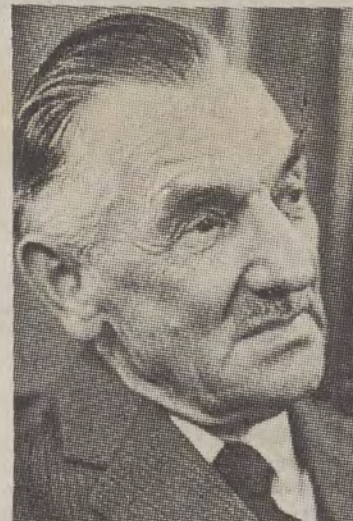
ANTWERPEN

DECEMBER

- 10 EDEGEM: Tentoonstelling in bovenzaal „Drie Eiken” over Mexicaanse kunst, ingericht door Guy Vereycken. Ook op 11-12 's namiddags en op 12-12 in de namiddag.
- 10 TURNHOUT: VU-herfstbal om 20 uur in zaal „Den boomgaard”, Boomgaardplein 42. Tijdens het bal overhandiging van de „reis naar Parijs”, aan de winnaar van de aktie ter gelegenheid van de gemeenteraadsverkiezingen.
- 11 EDEGEM: Klubavond in „Drie Eiken” ingericht door VNSE.
- 11 LAAKDAL: Groot VU-overwinningbal in zaal Dennenoord te Eindhout Laakdal. Disco Delturo. Inkom gratis.
- 11 Wommelgem: voetbalwedstrijd Texaco—Den Klauwaert (nl. lokaal).
- 11 EDEGEM: Gezellig samenzijn met een dansje en een babbeltje in zaal „Eendracht”, Strijderstraat te Edegem-Centrum. Om 20 u. 30. Inr.: Blauwvoetgemeenschap Edegem. Vrije toegang.
- 13 TIENEN: Vormingsavond „De Volksunie ziet het zo”, door Walter Luyten, om 20 uur in lokaal „Onder ons”, Grote Markt.
- 15 EDEGEM: Gespreksavond over „Alternatieve natuurvoeding” om 20 u. 30. Inr.: FVV.
- 17 BORGERHOUT: maandelijkse VU-ledenvergadering om 20 u. 30 in zaal De Passer, Turnhoutsebaan 34. Ook dit jaar een kwisavond en alle deelnemers ontvangen een prijs. Bijdrage: 30 fr.
- 18 EDEGEM: Kaartavond om 20 u. 15. Inschrijven op voorhand. Inr.: VNSE.
- 19 Wommelgem: Dienstbetoon in Den Klauwaert van 11 tot 12 u. Bart Vandermoeren. Gratis en voor iedereen.

De VU-afdeling Mortsel in rouw

Hubert Kunnen ten grave gedragen

De VU-afdeling Mortsel heeft in de periode 1981-'82 heelwat pioniers van het eerste uur ten grave gedragen. Het afscheid van de twee onvermoeibare propagandisten mijnheer Dewil en vader Claessens (zoals beiden door allen genoemd werden) ligt nog vers in ons geheugen, alsook het afscheid van twee oud-voorzitters Frans Van Dyck en Rudy Van Boven. Op zaterdag 27 november hebben we in de H.-Kruiskerk te Oude-God afscheid genomen van Hubert Kunnen. De heer Kunnen was ook één van die

pioniers die vanaf de stichting van de Volksunie op de bres stond. Onvermoeibaar is hij zijn jeugdidealen trouw gebleven. Als sinjoor geboren, als zesde in een gezin van elf kinderen, brachten de levensomstandigheden mee dat hij in het landelijke Tongerlo terecht kwam. Hij werd burgemeester van Tongerlo tijdens de oorlog en heeft in die periode, zoals zoveel andere oorlogsburgemeesters, zich volkomen zelfvergeten ingezet om de bevolking te dienen.

Na de oorlog te Mortsel gevestigd, was de heer Kunnen bereid zich kandidaat te stellen voor de provincieraad in een periode waar het nog moeilijk was om kandidaten te vinden. Hij werd verkozen en zetelde geruime tijd in de provincieraad. Hij was er bijzonder fier op, dat hij als ouderdomsdeken de eerste zitting mocht voorzitten in de legislatuur waarin hij nadien ontslag nam om de verjonging in onze partij door te voeren.

Rusteloos volgde hij het politiek gebeuren met veel aandacht en was altijd bereid om de bestuursleden en mandatarissen met raad en daad bij te staan. Zijn laatste jaren waren ook gevuld als actief bestuurslid van het Vlaams Verbond voor Gepensioneerden. Op 3 februari 1980 vierden we nog de diamanten bruiloft van „Bert en Bertje Kunnen”. Beiden waren in zeer goede gezondheid en zoals altijd kon hij schalks en gevat antwoorden op al de lovende woorden die bij deze gelegenheid werden uitgesproken. Nadien bleef hij nog kranig, en ondanks de voortekens van zijn ziekte bleef hij op stap tot het echt niet meer kon.

In zijn negenentachtigste levensjaar is hij vroom van ons heengegaan. Wij bieden aan mevrouw Kunnen, zijn kinderen en kleinkinderen, namens alle bestuursleden, mandatarissen en leden, onze innige deelneming aan. We zullen de heer Kunnen nooit vergeten.

Jan Vandewalle

Achtste Baskenavond in Wilrijk werd een succes

Zaterdag 27 november waren ze weer met enkele honderden samengestroomd in de aula major van de UIA. Het Vlaams Steunkomitee voor Baskische Scholen (Flandriatic I kastolentzat) had het toch weer voor mekaar gekregen.

De avond werd ingezet met het Pedakoor van het Pius X-instituut en de hele zaal, met het ondertussen bij het trouw publiek reeds zeer bekende „Euskadi”, dat indertijd aangebracht werd door de Vlaamse Barden.

De Reetse volkskunstgroep de Mandoorse, die enige jaren geleden haar kunst ook in Baskenland is gaan vertonen, bracht dan enkele Vlaamse volksmelodieën ten beste.

Vooraleer onze Baskische gasten zelf aan bod konden komen, werden we via een diareeks ingeleid in Baskenland: de Baskische aanwezigheid op de IJzerbedevaart van 1973, het werk van hoop en moed van landbouwingenieur Etxamendi, het bezoek van vele groepen Vlaamse jongeren, enz.

En dan werden Etxamendi en Larralde ten tonele gevoerd. Zij zongen afwisselend a capella en met gitaar- en fluitbegeleiding van twee Vlaamse jongeren.

De zaal werd onmiddellijk stil bij het aanhoren van de sterk geëngageerde liederen. Dank zij het puike werk van de Flik-vertaaldienst, konden we de teksten zeer goed volgen. Met erg aangrijpende teksten brachten zij hun boodschap. En dat de appel nooit ver van de boom valt werd nadien nog bevestigd toen de dochter van Etxamendi, Mai, samen met haar vader enkele liederen bracht.

Na een pauze en nogmaals een intermezzo van de Mandoorse werd de zaal helemaal stil bij enkele zeer aangrijpende liederen zoals Mendi gaineko aitaxi en Ez dinat ez gero. Als bisnummer werd het overpopulaire Yup lala gebracht, waarna besloten werd met de nationale liederen van Euskadi en Vlaanderen. Opnieuw een geslaagd Flik-initiatief.

SIEMENS

Raadpleeg de Gouden Gids van uw telefoonboek onder de rubriek „Elektrische huishoudtoestellen-klein”.

Lang leve uw linnen!

Uw mooie linnen - een heel kapitaal eigenlijk - vertrouwt u tien- en tientallen keren per jaar toe aan uw wasmachine. Reden te over dus om een machine te kiezen die echt zorg draagt voor dit kapitaal. Zo'n machine biedt Siemens u:

- interval-centrifugeren om de natte vezels niet uit te rekken
- programma's en aangepast centrifugeren voor alle soorten tekstiel
- trommel en kuip in roestvrij staal
- en een drievoudige besparing op energie, water en waspoeder.

Siemens, gevoel voor perfectie

■ 23-jarige jongeman, licentiaat pers- en communicatiewetenschappen, zoekt een betrekking. Hij is bereid te werken als BTK'er of dergelijke. Voor inlichtingen zich wenden: O. Van Ooteghem, senator, A. Lonqustraat 31, 9219 Gentbrugge. Tel. 091-30.72.87.

VUJO-Turnhout begint info-campagne

Baskische vluchtelingen ongewenst?

Op 25 september 1979 vluchtten Juanjo Arrese en Fernando Bilbao, twee Baskische syndikalisten, om politieke redenen uit Spanje en vroegen de dag daarop politiek asiel aan in België. Direkt na hun aankomst in België vroegen zij het statuut van politiek vluchteling aan bij het Hoog Kommissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties. Deze instantie gaf echter — om onverklaarbare redenen — een eerste negatief advies (5 september 1980), waartegen onmiddellijk beroep werd aangetekend. Op 7 januari 1982 leverde de UNO een definitief negatief advies af. Door de inzet van het Vlaams Komitee voor Baskische Vluchtelingen „Anai Artea” en van enkele parlementariërs, waaronder vooral senator Walter Luyten (VU)

en de kamerleden Willy Kuijpers (VU) en Luc Van Den Bossche (SP), konden nieuwe elementen aan het dossier worden toegevoegd, zodat het opnieuw ter sprake kon komen op het Hoog Kommissariaat. Nu heeft het H.K. echter bekendgemaakt dat de heropening van het dossier niet doorgaat, omdat men vertrekt van de premisse dat Spanje voortaan een „demokratisch” land is.

Er bestaat nochtans een verpletterende hoeveelheid bewijsmateriaal dat deze stelling volledig weerlegt. Vanuit Baskenland werd door alle democratische partijen, vakbonden en drukingsgroepen (nationalistische, socialistische, kristen-demokratische) unaniem bevestigd dat een verplichte repatriëring voor Arrese en Bilbao fataal zou kunnen aflopen. Folteringen zijn in Baskenland nog steeds schering en inslag en de frekwentie ervan ligt nu, paradoxaal genoeg, hoger dan tijdens het Franquistisch bewind.

Verwijzend naar de internationale rechtsregels ter zake heeft Justitieminister Gol beslist dat Arrese en Bilbao, van zodra de eindbeslissing van het H.K. officieel betekend zal zijn, binnen de 48 u. het land moeten verlaten. Daar geen beïnvloeden.

VUJO-arr. Turnhout laakt de hypokriete opstelling van Gol, die zich verschuilt achter een UNO-beslissing. België kan — zelfs ingeval een negatief UNO-advies — zonder problemen gebruik maken van zijn soevereiniteitsrecht om de Basken een vaste verblijfsvergunning te verlenen. Dit kan trouwens des te gemakkelijker gebeuren daar vanuit Madrid niet eens een officieel verzoek tot uitlevering is formulaird!

VUJO-arr. Turnhout trekt ook de aandacht op een aspect van deze zaak, waaraan tot dusver door niemand aandacht werd besteed: de permanente rechtsonzekerheid betekent voor de beide Basken en hun families een zware, stilaan ondraaglijke psychische belasting.

VUJO-arr. Turnhout eist met klem dat aan de beide Basken en hun families onmiddellijk een politiek statuut wordt toegekend en dat elke uitwijzingsprocedure onmiddellijk wordt stopgezet. Om deze eis kracht bij te zetten, organiseert VUJO-arr. Turnhout a.s. zaterdag 11 december in de hal van de Warande een info-stand rond het probleem van de folterpraktijken in Baskenland. Tevens zal een petitie tegen de uitwijzingen ter ondertekening aangeboden worden. In de daaropvolgende dagen zal deze petitie-actie door bemiddeling van de Volksunie-jongeren uitgebreid worden tot het hele arrondissement Turnhout. Mensen die meer over deze actie wensen te vernemen, of er zich voor in wenssen te zetten, kunnen contact opnemen met het arr. sekretariaat van VUJO, Zwanevenstraat 2, 2360 Oud-Turnhout, of met de Turnhoutse Anai Artea-vertegenwoordiger Jef Nys, Graatakker 105, 2300 Turnhout.

Gekke boomhistorie te Geel

Waar mandatarissen zich zoal mee moeten bezig houden! Een Sequoia is een mammoetboom die tot 3.000 jaar oud kan worden. Een waardevol groentje in deze tijd, vooral daar hij nog maar 110 jaren jong is. Hij pronkt op het kerkhof van Stelen, een buitenparochie van Geel. Het schepenkollege besliste echter hem om te hakken, zonder advies van deskundigen in te winnen. Om te weten of dit echt wel nodig is schakelde mandataris Sus Teuwkens mensen van het „Groenplan” in, die ter plaatse zouden komen. Maar Geel zou Geel niet zijn: op de gemeenteraad beloofde zowel burgervader H. Van Rompaey als schepen C. Luyten dat de boom toch zou gekapt zijn vooraleer het „Groenplan” ter plaatse zou zijn.

DUO? twee winstkansen
DUO? twee trekkingen per maand
DUO? een extra kans om het geluk aan uw kant te hebben

Duo?

het dubbelkansbiljet van de Nationale Loterij

PARTNER 106 304

Circusnummertjes bij Meerhoutse koalitevorming

De VU, die als grote overwinnaar uit de voorbije verkiezingslag in Meerhout kwam, werd door twee verliezende partijen, CD en PVV, in de oppositie gedrongen. Hiervoor moest de PVV zelfs haar kartelgenoot, de SP, in de steek laten. In een krampachtige en lachwekkende poging om toch maar iedereen een schepenpostje te kunnen geven, werd van de koalitevorming een echt circusnummertje gemaakt. Er werden schepenen voor zes jaar, voor twee jaar en voor vier jaar uit de hoed getoverd en er is er zelfs eentje bij die voor 2 jaar begint als schepen, dan voor twee jaar terug naar de gemeenteraadsledenbank verwezen wordt om de laatste twee jaar terug een totaal ander schepenmandaat te krijgen. In een reactie noemt VU-Meerhout deze hokus pocus een flagrante uitholling van de gemeentelijke democratie en een beschamende aanfluiting van de kiezerswil.

Vooral de houding van de PVV vindt de VU weinig in overeenstemming met een aantal minimumregels van het politiek fatsoen. Het kartel dat deze partij voor de verkiezingen afsloot met de SP, was er immers juist speciaal op gericht de meerderheid van de CD te doorbreken. Toen dit op 10 oktober, door de overwinning van de VU, een feit werd, blies diezelfde PVV echter het kartel op om sloop te gaan met de CD. De PVV speelde, steeds volgens de VU, aldus voor politieke hoer omdat ze bij de CD een schepenambt voor twee jaar méér loskreeg dan in een eventuele coalitie met de SP-kartelgenoot en met de Volksunie. De VU vindt het resultaat van dit alles een verbijsterende koehandel, waarin naar de meest absurde formules werd gegrepen om toch maar iedereen voor een tijdje een schepenpostje te kunnen geven. Deze konklusie trekt de Volksunie althans uit de vaststelling dat, van de 4 schepenambten, er amper één gedurende de volle zes jaar door een en dezelfde persoon zal waargenomen worden. De 3 overige schepenmandaten worden inderdaad in stukken gekapt en verdeeld over 5 personen, wat bovendien telkens geaard zal gaan met bevoegdheidswisselingen. De VU ziet hierin dan ook het volkomen tegengestelde van een open, sa-

menhangend en planmatig beleid en heeft de nodige schikkingen getroffen om de volgende jaren een harde maar konstruktieve oppositie te gaan voeren. Een van deze schikkingen is dat de 4 VU-raadsleden elk ook een rol als schaduw-schepenen zullen gaan vervullen en het gevoerde beleid, op een aantal bevoegdheidssterreinen, op de

voet zullen volgen en proberen te verbeteren. Lucien Beyens, die ook aangeduid werd als fractievoorzitter, zal dit doen op het vlak van onderwijs, jeugd, informatie, ruimtelijke ordening en gemeentelijke administratie. Door Wouters, de 2de VU gekozen neemt openbare werken, landbouw en leefmilieu plus verkeersveiligheid te harte, terwijl Sooi Beyens hetzelfde zal doen voor sport, verenigingsleven en openbare nutsvoorzieningen. Herman Engelen, de 4de VU-verkozene heeft, omdat hij de volgende jaren een veel-eisende avondopleiding in de fotografie volgt, besloten te opteren voor een mandaat in het OCMW. Zijn plaats in de gemeenteraad zal ingenomen worden door de eerste opvolgster, Elviane Jorissen. Zij zal vooral financiën, cultuur, sociale zaken en middenstand opvolgen.

Overweldigend VU-bal te Hoboken

Onder de veelzeggende titel „Nacht van een van de acht” richtte afdeling Hoboken zijn overwinningbal in.

Inderdaad, VU-Hoboken had alle redenen om de zegevlag uit te steken. Fonne Crick sprintte zich, in een nek-aan-nek-race, vanuit de negende plaats tussen de eerste acht verkozenen van de nieuwe Groot-Antwerpse gemeenteraad.

In een feestelijk ingerichte en overvolle zaal dankte Fonne Crick alle propagandisten en medewerkers en met name: Boudewijn Valkaert, Jo Gerlo, Joz Meeus, Jos Van den Nieuwenhof, Alois Besbrugge, Marleen Bryssinck, Eddy Heyrman, Lieve Dox, Els Marcelo met nog een extraatje voor Clem De Ranter om hun steun en enorme inzet. Ook begroette hij onder de vele aanwezigen o.m. de heer De Tollenaere,

volksvertegenwoordiger André De Beul, arrondissementsvoorzitter en ondervoorzitter van Vlamat Frans Kuypers, de nieuw verkozen gemeenteraadsleden Dirk Stappaerts, Dirk Van Gelder, Bart Vandermoere en Clara Govaerts, Vujo-voorzitter Joris Roets en nog vele andere vrienden. De gezellige muziek en de enorme sfeer werden nog eenmaal onderbroken door de nu al beroemde tombola, waarvan de vele prachtige prijzen geschonken werden door de Hobokense middenstanders.

C.D.R.

De gelukkige bezitters van een inkomkaart met een van de volgende nummers winnen nog een prachtige prijs: 128, 276, 531, 692 en 701. Af te halen in het VNC, Steynstraat 85, alle dins- en donderdagen van 18 u. 30 tot 19 u. 30.

Schepen Laurent De Backer laat „Home Stock” niet los!

Taaldekreet bijna wet in „Ternat”

TERNAT — Op 16 oktober jl. ging in Ternat de zogenaamde „blokkade van Ternat” door. Ons weekblad bracht uitvoerig verslag over deze door TAK ingerichte manifestatie.

Aanleiding tot deze en andere (voorafgaandelijke) manifestaties zijn de taalverhoudingen binnen Inno-GB-Home Stock op het plaatselijke industrieterrein langs de E5.

Reeds eerder maakte de cultuurraad van Ternat bezwaar tegen de gang van zaken binnen dit grootwarenhuis. Ook schepen van cultuur Laurent De Backer (VU) liet reeds herhaaldelijk protest horen tegen de taalverhouding binnen het bedrijf.

Vrijdag jl. riepen beiden de pers samen om een stand van zaken mee te delen. Komt er dan toch verandering in die ooit onverbeterlijk genoemde toestand?

Schepen De Backer: „Begin 1979 besliste de cultuurraad van Ternat onder voorzitterschap van A. De Feyter, dat werk diende te worden gemaakt met de toepassing van het taaldekreet en dat de verfransing van Ternat via dit grootwarenhuisbedrijf diende te worden stopgezet.

Dank zij allerhande akties en heel wat energiekostende briefwisseling en zelfs parlementaire tussenkomsten van de volksvertegenwoordigers Coppieters, Diegenant, De Wulf en vooral dokter J. Valkeniers, kwam er dit jaar een kentering.

De Raad van Beheer van GB, dank zij vooral de steun van de vakbonden en zijn afgevaardigden, besliste dat in gans Vlaanderen en dus ook in Ternat alle briefwisseling en officiële documenten eentalig in het Nederlands dienden opgesteld en behandeld te worden.

Ondanks dit feit en niettegenstaande de afvloeiing van het huidige personeel (prepensioen e.d.) waarvan meestal het Franstalige, Nederlandsonkundige personeel door strekeigen mensen wordt vervangen, stellen we vast dat bij de hogere kaderfuncties van de personeelsdienst zich nog steeds Nederlandsonkundige mensen bevinden met alle onprettige gevolgen en de gekende vriendjespolitiek ten voordele van de Franstalige personeelsleden! Er dient daarom snel werk te worden gemaakt van de strikte en wettelijke toepassing van het taaldekreet. GB-INNO-BM dient zijn vijftigtal Franstalige hogere personeelsleden (en daarboven via Franstalige uitzendbureau's tijdelijk tewerkgesteld personeel) te vervangen door werkloze mensen uit Ternat en omgeving.”

Milieuhinder!

GB-Inno-BM is eveneens een bron voor milieuvervuiling!

Soc. dienst-betoon Jan De Berlangeer

Het sociaal dienstbetoon van agglomeratieschepen en gemeenteraadslid Jan De Berlangeer gaat te Jette door alle zaterdagen van 10 tot 12 u., Jetsesteenweg 548. Elke 1ste maandag van de maand in 't Schuurke, Oude Graanmarkt 25 te Brussel.

ZOEKERCJE

■ Jonge dame, 22 jaar, gehuwd, diploma A6/A3 steno-daktylo N en F, zoekt een betrekking als klerk-typiste. Voor inlichtingen zich wenden: senator O. Van Ooteghem, A. Lonquestraat 31, 9219 Gentbrugge, tel. 091-30.72.87.

■ Jonge man, 27 jaar, student kunstgeschiedenis, zoekt een kamer aan schappelijke prijs te huur te Gent. Voor inlichtingen zich wenden: senator O. Van Ooteghem, A. Lonquestraat 31, 9219 Gentbrugge, tel. 091-30.72.87.

De gemeente Ternat stelde inderdaad menigmaal vast dat een bepaalde kléenteel, meestal uit het Brusselse, na aankoop van nieuwe produkten zich ter plekke ontdoet van de versleten en/ of defekte materiaal. Sluikstortingen werden waargenomen in de GB-Inno-BM-zone. Meestal afgedankte matrassen, zetels, kasten, e.d. Schepen De Backer: „Een campagne van inlevering van oude stukken bij aankoop van nieuw materiaal kan bijvoorbeeld georganiseerd worden. Er kunnen bij voorbeeld containers bij de ingang van de Home Stock geplaatst worden, met duidelijk verzoek de vervangen produkten daarin te deponeren. Een en ander kan misschien nog gerecupereerd worden. Tweedehandsmeubilair, wie weet?”

Tot slot resumeerde schepen De Backer namens de cultuurraad en het gemeentebestuur nogmaals de eisen aan het adres van de GB-Inno-direktie: „1. Alle nota's en werkdokumenten worden eentalig Nederlands; 2. Alle vergaderingen van het personeel van Ternat verlopen volledig in het Nederlands (taaldekreet 19-7-1973); 3. Alle interne werkuitingen moeten integraal Nederlandstalig worden.

Franstalige dienstoversten die er geen prijs op stellen in het bedrijf van Ternat steeds Nederlands te spreken, vragen liefst hun overplaatsing naar een Waals filiaal. Er zijn trouwens Vlamingen genoeg om deze goedbetaalde jobs over te nemen!

En tot slot: zou het trouwens niet meer dan billijk zijn, dat 50 % van de leidinggevende functies in de GB-Inno-BM hoofdzetel zouden bekleed worden door Nederlandstalige gediplomeerden?”

Uit ervaring weten ook wij dat de toestand in „Ternat” de jongste tijd ten goede verbeterd is, vooral in de relatie naar het publiek toe. Intern kan er nog verbeterd worden. De Vlaamsbewustenen van Ternat en omgeving dienen verder een oog in het zeil te houden!

GALERIJ DE KEIZER

Exclusiviteit: salons lustrerie kleinmeubelen geschenkartikelen

Openingsuren:

Dinsdag, woensdag en vrijdag van 13 tot 20 u. Donderdag van 9 tot 20 u. Zaterdag van 9 tot 20 u. Zondag van 14 tot 18 u. Maandag gesloten

Zaakvoerder
Staf Kieseckoms
Keizerstraat 2
TERNAT
Tel. 02-582 22 22

Geo Sempels bij FVV te gast

De Federatie van Vlaamse Vrouwen-groepen van Zaventem, St-Stevens-Woluwe, Kraainem en Wezembeek-Oppem nodigt uit op de vernissage van de tentoonstelling met werken van de kunstenaar Geo Sempels.

Deze aktiviteit gaat door op zaterdag 11 december 1982 om 16 u. in de „Drij Molenijzers”, agentschap ASLK, Stationsstraat 92 te Zaventem. De kunstenaar leidt de tentoonstelling

in. Deze wordt officieel geopend door Theo Beenders, schepen van cultuur, en blijft vrij toegankelijk tot en met 19 december, op de weekdagen van 9 u. tot 16 u., het weekend van 10 u. 30 tot 12 u. 30 en van 14 tot 19 u. Meer inlichtingen bij Paule Dewael, Eversestraat 94 te 1940 Zaventem (02-720.12.46) of op het sekretariaat: Wim Van Biesen, Wilde Rozenweg 1 te 1950 Kraainem.

Sierpleister op gevels? Alle vochtisolaties

ATHOS pvba

Eikenstraat 212, Reet

Tel. 03-888.64.68

Kelderdichtingen

Ook ruwbouw & sleutel op de deur

Wandelen rond Affligem

De Vlaamse Wandelaarsbond (VTB) — Klub „Affligem” — nodigt uit op zondag 19 december a.s. voor een wandeltocht „De Faluintjes in winter-tooi”. Samenkomst vanaf 13 u. 30 aan de abdijtoeren van Affligem. Ruime parkeergelegenheid. Vertrek om 14 u. stipt. Langs het renaissance-waterslot van Moorsel, de gehuchten Klarhaag en Kokerij, de nog schilderachtige „Mooie Molen” en „Meldert-Vijver”.

Nog een kijkje op de St-Rochuskapel en dan terug naar de abdij. Maximaal 9 km. Laarzen wenselijk, want de Faluintjes zijn meestal drassig. Vieruurtje meenemen. Na de tocht: kerststemming in de Affligemkelder (kerstleisen zingen bij de kerstblok, begeleid door muzikanten-wandelaars). Iedereen

welkom. Deelneming in de kosten: leden 10 fr. (niet-leden: 20 fr.); kinderen: gratis.

Zondag 23 januari 1983 (ca. 15 km) „Sint-Antonius-zwerftocht”, prettige dagtocht met (s'voormiddags) deelneming aan de folkloristische St-Antoniusviering (offeren en openbare verkoop van varkenskoppen en dergelijke). Na een smulparkje van boerenfret in de feesttent: 's namiddags zwerftocht door Asbeek en Doment, over (besneeuwde?) winterse paden... Vertrek om 9 u. stipt aan de abdijtoeren te Affligem. Vooraf inschrijven noodzakelijk met het oog op een verrassing bij het einde van de zwerftocht. Verdere inl. en inschrijving: Laurens van der Schueren, Kruisstr. 23 te 1790 Hekelgem-Affligem tel. 053-66.72.00.

BRABANT

DECEMBER

- 11 BUIZINGEN: Pensenkermis vanaf 17 uur in de Don Boscokelder, Alsembergsesteenweg. Ook op zondag 12.12 vanaf 11 u. 30.
18 HALLE: VUJO-TD in de St-Jozefzaal te Essenbeek met optreden van Halse rock-groep. Vanaf 20 uur.

VU-jongeren aan de Vrije Universiteit Brussel

Op 1 december werden er aan de VUB nieuwe verkiezingen gehouden. In haar 3-jarig bestaan is de VUJO uitgegroeid tot één van de sterkste politieke jongerenbewegingen aan de VUB.

Ons ideeëngoed vormt duidelijk een aantrekkingspool voor de studenten en dit weerspiegelt zich in een sterke toename van het ledenaantal.

Wij opteren voor een pragmatische lijn en in dit kader houden wij regelmatig „hearings” tijdens de middagpauze. VU-parlementairen en andere topfiguren uit onze partij worden gevraagd specifieke onderwerpen waarin ze thuis zijn aan te snijden.

Naar de toekomst toe zullen er werkgroepen starten die gaan werken rond bepaalde onderwerpen. Samen met profs, assistenten en studenten zullen wij trachten nieuwe ideeën naar voren te schuiven. In eerste instantie zullen er twee werkgroepen worden opgericht rond de thema's „Vlaanderen 2000” en „Economie”.

In de raad van beheer aan onze universiteit zetelen enkele studenten met een duidelijke VU-overtuiging. VUJO-VUB wenst te ijveren voor een vaste vertegenwoordiging van de VU binnen deze belangrijke vergadering.

Vanuit de bijzondere plaats die de VUJO-VUB inneemt wensen wij te streven naar een open en verdraagzame maatschappij met respect voor ieders mening en overtuiging en alzo ons steentje bij te dragen aan de uitbouw van onze eigen Vlaamse staat.

Samenstelling nieuw bestuur:

Voorzitter: Luc Luwel (Hasselt). Vice-voorzitter: Roman Billy (Oostende). Sekretaris: Greet Driljeux (St-Truiden). Penningmeester: Dirk Daeninck (Brugge). Aktie en standverantwoordelijke: Ivo Loozen (Aarschoot). Vorming en publikaties: Wilfried Remy (Hasselt). A.Z.: Christof Rummens (Grimbergen). Gekoopteerd: Luc Vandeweyngaert (Hove), Erik Van Baelen (Grimbergen) en Jan voet (Tremelo).

Studiedag over stads- en dorpsfeesten

Nu zaterdag te Brussel

Op zaterdag 11 december 1982 vindt in het Centrum voor Vlaamse Volkskultuur te Brussel een nationale studiedag plaats met als onderwerp „Stads- en dorpsfeesten”. Tijdens die studiedag worden diverse lezingen gehouden over stads- en dorpsfeesten in het Vlaamse landsdeel. Veurne-Ambacht heeft de eer in deze studiedag ook aan bod te komen, want het centrum heeft zijn oog laten vallen op het Sint-Hubertusfeest en de folkloristische dorpsmarkt van Beauvoorde. Het Centrum voor Vlaamse Volkskultuur (CVV) is een instelling, verbonden aan het ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, en werd begin 1981 opgericht. Het Centrum heeft zich tot doel gesteld de beoefening van de volkskundige wetenschap in Vlaanderen te stimuleren, zowel wat betreft volkse zaken uit het verleden, als hedendaagse fenomenen. Bovendien is het centrum een plaats waar heemkundige kringen en aanverwante verenigingen steeds terecht kunnen voor allerhande dokumentatie. Het CVV wordt geleid door professor dr. Stefaan Top (afkomstig uit Langemark), die docent is bij het Seminarie voor Volkskunde van de Katholieke Universiteit te Leuven. Verleden jaar organiseerde het CVV reeds een eerste druk bijgewoonde studiedag over het Vlaamse marktlied in de twintigste eeuw.

Op deze tweede studiedag komen dus de stads- en dorpsfeesten in onze huidige tijd aan bod. In de voormiddag spreekt Jan Huyghe uit Veurne over de folkloristische dorpsmarkt te Beauvoorde. Zijn referaat, dat naderhand met enkele dia's omlijnd wordt, behandelt vooral het ontstaan van de VVV Veurne-Ambacht, het ontstaan, de organisatie en de invloed van de jaarlijkse dorpsmarkt met de oude ambachten en dorpsfiguren omstreeks juni. Ook in de voormiddag belicht e.h. J. De Meester het Sint-Hubertusfeest te Beauvoorde. Dit referaat wordt geïllustreerd met een videofilm, gerealiseerd m.m.v. het klank- en beeldcentrum. In een tweede deel is het de beurt aan de belichting van de stadsfeesten, waarvoor Hasselt (750 jaar en Virga Jesse) uitgekozen werd. Er is daarna een videofilm over het jubeljaar in Hasselt. Om 15 u. 30 volgt een panelgesprek m.m.v. de h. P. Judo (voorzitter Virga

Jesse-komitee Hasselt), M. Kocken (hoofd kulturele dienst stad Mechele), P. Meyers (burgemeester van Hasselt), W. Van Lishout (schepen van cultuur van Hasselt), K. Verhoeven (voorzitter feestkomitee Massemen) en J. Wouters (ondervoorzitter CVV). De studiedag wordt besloten met een syntese en evaluatie door prof. dr. J. Van Haver, voorzitter van het CVV. Achteraf worden de referaten gebundeld en in boekvorm uitgegeven. Ook buitenlandse universiteiten en andere kulturele instellingen worden van de inhoud van de studiedag op de hoogte gebracht.

„Amnestie = vrede”

De TAK-oproep in het weekblad Wij van enige weken geleden om met kerstnacht een kaarsenaktie te organiseren kende massaal bijval. Uit alle hoeken van Vlaanderen hebben VU-afdelingen en sympatizanten gehoor gegeven aan deze oproep, want op amper drie dagen werden duizenden bijbehorende affiches verstuurd. Een nieuwe voorraad werd besteld. Nu reeds zal de aktie een ongekend succes kennen.

TAK hernieuwt de oproep en vraagt aan de twijfelaars nu onmiddellijk het nodige te doen om de aktie in hun streek, dorp, stad, buurt of gemeente te laten slagen. Met kerstnacht zullen in tientallen Vlaamse gemeenten met bloemenkruisen, pamfletten, fakkels, schandpalen, houten kruisen akties voor amnestie georganiseerd worden aan de kerken waar de middernacht-mis gehouden wordt.

Met kerstnacht zelf kan eenieder het verslag van zijn aktie kwijt op het aktiecentrum, tel. 03/457.72.40 van 22 u. 's avonds tot 2 u. in de morgen. Dit voorval om alle versplinterde akties tot één geheel in een centrale persmededeling te koördineren.

Affiches „Amnestie = vrede” kunnen nog steeds besteld worden bij Erwin Brentjens, Edegemse Steenweg 2 bus 5 2550 Kontich, kostprijs 5 affiches voor 20 fr. (verzendingkosten inbegrepen). Alles wordt toegestuurd na storting op PCR 000-1113561-01 van bovengenoemd adres.

lepel & vork...

<p>Café Het Vlaams Huis</p> <p>bij Jef Meys-Cypers Steenweg op Wijchmaal 59 PEER Tel. 011-79.70.84 Kom es binnen waar Vlamingen thuis zijn.</p>	<p>Dortmunder Thier Braü-hoven Tervuursevest 60, LEUVEN. Tel.: 016-22.86.72. Kon. Astridlaan 85, KONTICH. Tel.: 031-57.30.32. Nieuw Brugstraat 28, BRUSSEL. Tel.: 02-218.74.89. Brugse Baan 1, HULSTE. Tel.: 056-71.15.36.</p> <p>Grote parkeerterreinen, zalen vrij voor feesten, banketten e.a. Duitse specialiteiten: Dortmunder Thier van 't vat, Levende Water Tönisteiner Sprudel, goed en goedkoop eten.</p>	<p>Wijnimport HERMAN Douane - stapelhuis Menenstraat 376 WEVELGEM Tel. 056-41 29 22 056-41 81 68</p> <p>Invoer Bourgondië- en Bordeauxwijnen. Alle grote wijnen rechtstreeks uit de kastelen. Degustaties en verkoop: elke vrijdag van 17 tot 19 u. elke zaterdag van 10 tot 13 u. en op afspraak.</p>	<p>Koffiebranderij SANO</p> <p>Emiel Witmannstraat 36. Schaarbeek Tel. 02-734.56.09</p> <p>Levert kwaliteitskoffie bij u thuis!</p>	<p>Welkom</p> <p>IN DE GROENE POORT</p> <p>Dorpsstraat 31, 1686 Gooik Tel. 02-532.54.81</p> <p>Lokaal van de Volksunie.</p>
<p>RESTAURANT KAPELLEKESHOEF</p> <p>Kapelstraat 1 TONGERLO-WESTERLO Tel. 014-54.40.07</p> <p>Maandag gesloten. Rustieke sfeer.</p>	<p>Maak ook eens kennis met de gezellige sfeer in</p> <p>Restaurant SCHUTTERS HOF Dorpstraat 10 2922 RAMSDONK Tel. 015-71.15.49</p>	<p>Industriële brood- en banketbakkerij Roomijs</p> <p>Wilfried BLANCQUAERT</p> <p>Grote Kouter 47 UITBERGEN Tel. 091-67.57.12</p>	<p>Hotel-restaurant-pub Tower Bridge</p> <p>Op 5 min. van Heizelpark. Hotel met goede smaak, standingkamers, alle comfort. Heidebaan 98, 1850 Grimbergen Tel. 02-252.02.40. Rest. zondag gesloten - Hotel open. Tijdens de week, suggesties van de chef + spijsskaart. Open alle dagen - maaltijdchecks.</p>	
<p>bulthaup poggenpohl</p> <p>e.a. moderne of massieve KEUKENS Küchen-Zentrum Belgiëlei 66, 2000 Antwerpen Tel. 03-230.07.72</p>	<p>Het Palinghuis 1910-1980</p> <p>WEKELIJKE RUSTDAG VRIJDAG TOT ZATERDAG 18 UUR JAN PAUWELS-DE BRAUWER De familiezaak met traditie.</p> <p>9328 SCHOONAARDE Oude Brugstraat 16 052-42.32.46</p> <p>JAARLIJKS VERLOF DECEMBER</p>		<p>Banketbakkerij ANTWERPIA</p> <p>Geruardsbergsestraat 38 Dr. Van De Perrelei 51 9300 AALST BORGERHOUT Maurits GOSSYE Joost GOSSYE Tel. 053-21 35 33 Tel. 03/236.56.54</p>	
<p>Café-restaurant MUTSAERT</p> <p>Eikenlei 61 2280 GROBBENDONK</p> <p>Tel. 014-51.21.48 Sluitingsdag, maandagavond en dinsdag</p>	<p>BROOD - BANKETBAKKERIJ - DOOPSUIKER LASAT - Tel. 521.14.40</p> <p>SPECIALITEIT: GELEGENHEIDSGEBAK</p> <p>Bergense Steenweg 1123 1070 Anderlecht</p>		<p>FEESTZALEN - SALONS DE LANDSKNECHT</p> <p>Aannemer van alle feesten Ook verhuring van tafelgriep Schilderstraat 33 2000 Antwerpen Tel. 03/237.45.72</p>	<p>CAFE-FRITUUR DE SNOECK</p> <p>Elie van Laere en Marcella Naessens Lokaal Volksunie Gontrode Heirweg 49 9230 Melle Tel. 091-30.06.53.</p>
<p>Lokaal „T SCHUURKE“</p> <p>Oude Graanmarkt 25 1000 BRUSSEL Tel. 02-513.25.64</p> <p>Waar Vlamingen THUIS zijn.</p>	<p>SPECIALIST VOOR AL UW FEESTEN</p> <p>Verzorgde keuken Demokratische prijzen Uitgelezen dienstbetoon. Kesselsteenweg 38 2260 Nijlen - Tel. 03/481.88.41</p>	<p>Voor een lekker etentje in een gezellige sfeer:</p> <p>Eethuis 't Voske</p> <p>Verbertstraat 145-147 2120 Schoten, 03/658.41.76 Wij verzorgen al uw feesten.</p>	<p>Café Taverne Ten Doolaert Putsebaan 6, Keerbergen Tel. 015-51.66.54 Specialiteit: Paling in 't Groen Eigenaar-uitbater Marina en Kamiel De Roover-Van Wese-mael Volksunielokaal Woensdag gesloten</p>	

VU-kamerleden geven Vlaamse jeugdmuziekscholen meer zuurstof

Bij de bespreking van het ontwerp van begroting '82 van de Vlaamse Gemeenschap in juni 1982 in de Vlaamse Raad bleek dat er een bepaalde jeugdwerkform, nl. de jeugdmuziekscholen, fors en onverklaarbaar diende in te leveren. Fors, inderdaad, want het globale subsidiebedrag was van 9 miljoen tot 7 miljoen verminderd. Onverklaarbaar ook, want geen motivering werd opgegeven waarom nu precies deze jeugdwerkform diende aangepakt. De reden zou weleens kunnen zijn dat deze jeugdmuziekscholen geen politieke bindingen kunnen doen gelden. Een weerloze groep dus. Want deze jeugdmuziekscholen (een 70-tal in Vlaanderen) zijn onafhankelijke initiatieven die in alle stilte, en gedragen door vrijwilligers, zeer waardevol muziek-pedagogisch werk verrichten ten bate van kinderen en jongeren. Twee didactische pijlers schragen dit werk: groepsmuziceren vanaf de beginnende opleiding en praktische muziekbeleving. Heel anders dus in het traditioneel muziekonderwijs waar theorie en individuele

opleiding centraal staan. Het instrumentaal en vokaal groepsmuziceren in de jeugdmuziekscholen is gebouwd op het eigen volks- en kinderlied.

Nadat kamerlid Jan Caudron bij de bespreking van de cultuurbegroting de drastische inkrimping van de werkingskredieten voor deze sektor aan de kaak had gesteld, hernamen zijn collega's Daan Vervaeke en Jaak Gabriëls het probleem nog eens via mondelinge interpellaties aan het adres

van minister Poma. Die verklaarde prompt zijn best te zullen doen het krediet op te trekken. Intussen liet Jaak Gabriëls de zaak niet in het dak steken: honderden petitie van ouders werden gericht aan het kabinet van cultuurminister Poma... en jawel, in het Bijblad werden nog twee miljoen toegewezen aan de jeugdmuziekscholen. Daardoor bereiken zij dus ten minste nominaal hetzelfde bedrag als vorig jaar, maar waakzaamheid blijft geboden!

De Duitse gemeenschap leren kennen

Het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel vzw organiseert een verlengd weekend in Duits-Oost-België om de Duitstaligen beter te leren kennen. Vanuit het Missionhaus in Montenuw (gemeente Amel bij Sankt-Vith) zullen we die Duitstalige gemeenschap, haar leef- en denkwereld en vooral ook haar ruimtelijk kader leren kennen.

De kennismaking gaat door van zaterdagvoormiddag 18 december tot

woensdagmiddag 22 december in het Missionhaus, Montenuw 21 te Amel, tel. 080-34.95.77. Bijdrage: 5.000 fr., 4.500 fr. (studenten en niet-werkenden). Kursusleider is senator Walter Luyten.

Inschrijving: Vormingscentrum Lodewijk Dosfel vzw, Bannesteeg 4, 9000 Gent, tel. 091-25.75.27. Of door het storten van de deelnemersbijdrage op bankrekeningnummer 068-0638900-85

Aanleggen wervingsreserve van klinisch bioloog (man of vrouw) OCMW-Brugge

geldig tot 31 december 1984

Voorwaarden:

- Gewone administratieve voorwaarden.
  - Leeftijd:** De leeftijdsgrens van 50 jaar niet overschreden hebben bij indiensttreding. Voor de personeelsleden, die in dienst van een OCMW zijn of werkzaam bij een andere overheidsdienst geldt, inzake deze leeftijd, de volgende regeling: op 65-jarige leeftijd ten minste 20 pensioenaanspraak verlenende dienstjaren kunnen laten gelden ten aanzien van de Omslagkas voor Gemeentelijke Pensioenen.
  - Diploma van doctor in de wetenschappen of doctor in de geneeskunde.
  - Erkend zijn door het Ministerie van Volksgezondheid voor het verrichten van verstrekkingen die tot de klinische biologie behoren.
  - Ervaring hebben op het gebied van:
    - lipiden en lipoproteïnen
    - plasma fosfolipiden
    - plasma eiwitten
    - biezondere bioanalytische technieken.
  - Slagen voor een gewoon aanwervingsexamen.
- Weddeschaal:** 1.91 tegen indexcijfer 243,79 %: 837.272 - 1.282.267 (in 23 jaar).
- Inschrijvingsgeld:** 400 frank storten op P.R. nr. 000-00995.81-59 van het AZ Sint-Jan, Ruddershove 10, 8000 Brugge, vóór 10 december 1982, met vermelding „Eksamen klinisch bioloog“.
- In te sturen:** Uiterlijk tegen 10 december 1982 aan de Personeelsdienst van het OCMW-Brugge, Kartuizerinnenstraat 4, 8000 Brugge: geschreven aanvraag deelneming examen, voor eensluidend verklaard afschrift diploma, bewijsstukken ervaring. (Adv. 156)

Economie-debat te Oostende

De Volksunie-Jongeren Oostende organiseren op woensdag 22 december a.s. een debatavond over economie. Tijdens deze open dialoog zullen twee sprekers handelen over de oude en de nieuwe stelsels en theorieën in de economie alsmede een toestand van de Belgische economie schetsen.

De bedoeling is een algemeen overzicht te krijgen van wat heden ten dage leeft op economisch vlak. Hoe geraken wij uit de crisis, wat zijn de nieuwste principes, hoe evolueert ons BNP...

Zo zullen naast de oude stelsels van Marx, het liberalisme, de markteconomie, ook de nieuwe stromingen van Friedman, de Club van Rome, de verschillende Planbureau's aan bod komen.

Na het overzicht gegeven door twee eminente sprekers is er mogelijkheid tot discussie en tot vragenstellen.

Sprekers zijn: de heren Luk Delancker, licentiaat handels- en financiële weten-

schappen en Mark Vanhecke, licentiaat economische wetenschappen. Deze avond gaat door in het Oostends Trefcentrum, P. Benoitstraat 58 te Oostende en vangt aan om 20 u. 30 stipt. Deelname is gratis en iedereen is welkom.

Vujo-Middelkerke opgericht

Enkele VU-jongeren hebben de koppen bijeen gestoken en hebben beslist om definitief met Vujo-Middelkerke te starten. Het is Marc De Jonghe, Kerkstraat 33, 8430 Middelkerke die instaat voor alle beginactiviteiten.

Mogen wij vragen aan de diverse deelgemeenten om alle jongeren aan te sporen tot aansluiting bij deze jongeren-beweging. Nadere berichten zullen volgen omtrent verdere uitbreiding, werking en eventuele activiteiten.

J.L.K.

Dienstbetoon

Fr. Van Steenkiste

Kortrijk: Elke maandag van 18 u. 30 tot 19 u. 30: Café „t Fortuintje”, Houtmarkt 1 (nabij de St-Niklaaskliniek) of op afspraak: tel. 21.05.40.

Bissegem: Elke 1ste vrijdag van 18 u. 30 tot 19 u. 30: Café „Leopold”, Gullegemstraat 23.

Heule: Zeger van Heulestraat 40 of op afspraak: tel. 35.79.92 of 21.05.40.

Deerlijk: Elke 3de vrijdag van 18 u. tot 19 u.: Café „Bloemenhof” Tulpenlaan.

Kuurne: Elke 4de vrijdag van 18 u. tot 19 u.: Café „De Cirkel”, Harelbeekstraat 40.

Wevelgem: Elke 1ste vrijdag van 17 u. 30 tot 18 u.: Café „Drie Molentjes”, Van Ackerstraat 35.

WEST-VLAANDEREN

DECEMBER

- 9 **IZEGEM:** Bloemen schikken voor de feestdagen, o.l.v. Josée Dermaut-Nijsten. Om 20 uur in de bovenzaal van het Vlaams Huis. Organisatie: FVV.
- 11 **BISSEGEM:** Kerstfeest in zaal naast de kerk van Mariadorp, Pyferoenstraat. Vanaf 14 u. 30. Vooraf inschrijven tel. 35.08.40 of 35.49.47.
- 17 **MIDDELKERKE:** Jaarlijks mossel-feest om 20 u. 30 in lokaal „Were-Di”, de Smet de Nayerstraat 19. Prijs: 250 fr.
- 18 **KOEKELARE:** Kerstbal in zaal Zuudhove om 20 uur.
- 18 **IZEGEM:** Hutsepotteling. Jaarlijkse wandeling naar Kachtem en feestelijk einde van het wandeljaar, met hutsepotsouper, tombola, film, enz., in het Nieuw Gemeentehuis in Kachtem. Inschrijven vóór 12 december (250 fr. per volwassenen, 150 fr. per kind onder de 12 jaar) bij Wilfried Lagae of Victor Steelant of Joris Verbeke of in het Vlaams Huis. Organisatie: Wandelclub Vlaams Huis.

Abonnementenslag '82-'83

De plaatsen in de top-twintig worden duur...

Wij hebben voor de aardigheid eens de top-twintig van begin december van vorig jaar van onder het stof gehaald. Buiten de toenmalige uitschieter Jan Caudron is het zeer duidelijk dat de scores dit jaar heel wat hoger liggen. Vorig jaar volstonden 36 punten voor een veertiende plaats. Vandaag is dit puntenaantal onvoldoende om bij de twintig toppers te behoren. Het is een bewijs dat de „Wij”-werverschare sterk is aangegroeid. Hartelijk dank beste wervers ook aan diegenen die (nog) niet hebben postgevat in onze top-20.

Top-20 van 3 december '81

1. Jan Caudron, Aalst	624
2. Erik Vandewalle, Izegem	264
3. Anny Lenaerts, Wilrijk	240
4. Jef Vincx, Erps-Kwerps	228
5. Rik Haelterman, Denderwindeke	120
Willy Kuijpers, Herent	120
7. Frans Kuijpers, Schilde	84
Georges Raes, Ledegem	84
Veerle Thijssens, Ekeren	84
10. Paul Cresens, Schaffen	72
Willy Serpieters, Oostende	72
12. Achiel Goderis, Oostduinkerke	60
13. Roos Lernaut-Martens, Geluwe	48
14. Guido Callaert, Opwijk	36
Lieve Favoreel-Craeynest, Lauwe	36
Johan Vancoppenolle, St-Truiden	36
Erwin Van Driessche, St-Kruis	36
VU-Assebroek	36
19. Noël De Smet, Gent-Brugsepoort	24
Gaby Laridon, Diksmuide	24
Raf Van der Donckt, Bertem	24
Jan Van Dooren, St-Martens-Latem	24
Michael Van Opstal, De Haan	24
VU-Wommelgem	24

Top-20

1. Erik Vandewalle, Izegem (1)	480
2. Anny Lenaerts, Wilrijk (2)	372
3. Paul Cresens, Diest (3)	336
4. Rik Haelterman, Denderwindeke (4)	168
5. Jan Van Dooren, St-Martens-Latem (5)	162
6. Jan Caudron, Aalst (9)	144
VU-Wommelgem (6)	144
8. Firmin De Blicq, Neder-Overheembeek (7)	132
9. Georges Raes, Ledegem (8)	108
VU-Essen (13)	108
11. Freddy Baert, De Haan (13)	96
Lieve Favoreel, Lauwe (9)	96
VU-Antwerpen-Stad (11)	96
VU-Kruibeke (19)	96
VU-Zedelgem (16)	96
16. Jozef Verhaeghe, Oostende (11)	84
17. Maurits Passchijn, Meise (13)	72
18. Frans Kuijpers, Zoersel (18)	60
Willy Kuijpers, Herent (16)	60
20. Eddy Sannen, Mol (-)	48

DE BELANGRIJKSTE KLEDINGZAAK IN VLAANDEREN

BIEDT U EEN ENIG VOORDEEL !

Bij afgifte van onderstaande bon genieten alle lezers van „Wij”

10% KORTING

op alle getekende prijzen, uitgezonderd solden en promotie-artikelen

SKM Aartselaar

Dames-, heren- en kinderkleding
Rouw- en trouwkledij

- meester-kleermaker sinds 1870
- ruim 1000 m² winkelruimte
- grote parking
- koffieshop met kunstsalon

**BON
10%
KORTING
VOOR
U !**

10% korting

voor alle lezers van „Wij”

Naam .....

Straat ..... nr .....

Gemeente ..... postnr .....

Deze bon is alleen geldig als hij getoond wordt aan uw verkoper of verkooptster. Niet aan de kassa !

SUCCEES KLEDING MEYERS

BOOMSESTEENWEG 35 - AARTSELAAR

OPEN : alle werkdagen van 9 tot 19 uur - vrijdag koopjesavond tot 21 uur - zaterdag van 9 tot 18 uur

Ijzerbedevaartkomitee kanton-Maaseik: neen Happart!

Deze vierde Uilenspiegelavond ingericht door het Ijzerbedevaartkomitee kanton-Maaseik, werd ingezet met een innig doorleefde en fijn verzorgde eucharistieviering in de parochiekerk van Opoeteren. Het thema: vrede en vriendschap in Vlaanderen, werd eenvoudig en mooi naar voor gebracht door kinderen en rake teksten. Pater Do-naat Sniijders verzorgde de homilie waarin hij treffend een oproep deed tot vrede in het Vlaanderen van vandaag; uiteindelijk is dat de boodschap van de Fronters uit '14-'18! Het zang-

koor uit As luisterde deze vredesmis op.

De zaak „De Oeter” zat met tweehonderd entoesiaste Vlamingen stampvol. Voorzitter W. Rosiers deed een dringende oproep tot samenwerking, om vandaag, gesteund door de inspanningen van hen die ons voorgingen, het Vlaanderen van morgen uit te bouwen. Ontroerend was het moment waarop de voorzitter hulde bracht aan eregast mevrouw weduwe Theo Brouns. De provinciale voorzitter Mathieu Driessen bracht de groet van het Ijzerbedevaartkomitee nationaal en tevens een warme hulde aan de harde stille werker Fernand Theuwissen.

Jaak Cuppens belichtte even de mogelijkheden om op plaatselijk vlak de Vlaams-nationale gedachte gestalte te geven in het beleid.

De feestrede werd verzorgd door journalist Jos Bouveroux. In een eenvoudige, kernachtige, goed gedocumenteerde toespraak belichtte spreker een stuk verleden van Vlaanderen en de huidige toestand, op cultureel en vooral op economisch gebied... Wat we nu beleven werd jaren geleden „profetisch” voorzien door wijlen professor Karel Pinxten (1903-1956), Limburger van afkomst en befaamd ekonomist.

Het werd een deugddoende en gezellige avond waar Vlamingen elkaar konden vinden en bemoedigen, waar sa-

men heerlijk werd gezongen onder leiding van Josée en Mark, of werd geluisterd naar de fijn gebrachte volksliedjes door het Horizonkwartet.

Uitslag tombola

Tombola Ijzerbedevaartkomitee kanton-Maaseik, de winnende nummers: 847 2044 1582 1925 208 2136 335 1345 657 2160 262 1370 2064 554 122 1648 750 1248 1745 1696 1190. Prijzen af te halen bij J. Cuppens, Kinrooiersteenweg 42 te 3670 Neer-oeteren, vóór 31 december 1982 (tel. 011-86.34.50).

VU-Riemst nodigt uit

Ondanks een onvolledige lijst is Volksunie Riemst erin geslaagd twee verkozenen in de gemeenteraad te krijgen. Lijsttrekker Gaby Konings wist met 1417 stemmen de eerste zetel in de wacht te slepen. Sekretaris van het arrondissement Tongeren-Maaseik Jan Peumans wist met 567 stemmen de tweede zetel te bemachtigen. Beide verkozenen en de overige 17 kandidaten nodigen U uit op hun overwinningbal van zaterdag 18 december 1982 vanaf 20 u. in Zaal Lido, Bolderstraat 1 te Zichen-Zussen-Bolder. Inkom 49 frankes. De opbrengst van het bal is voor ons informatieblad „Het Leeuwke”.

Vujo Groot-Hasselt koos nieuw bestuur

Op de algemene ledenvergadering van de VU-Jongeren, onder voorzitterschap van provinciaal Vujo-voorzitter W. Remy werd een nieuw bestuur samengesteld.

Daarnaast werd een activiteitenplan uitgewerkt.

Bestuursamenstelling: voorzitter Carl Smeets, Koningin Astridlaan 8 te 3500 Hasselt (011-22.36.00); sekretaris Rita Drees, Windmolenstraat 72/6 te 3500 Hasselt; penningmeester en subsidieverantwoordelijk Dany Moors en Rigo Paque; ondervoorzitter en vorming Wilfried Remy, Casterstraat 98 te 3500 Hasselt (voorzitter Vujo-Limburg); aktie en propaganda Herwig Praet; bestuursleden Luc Luwel (sekretaris Vujo-Limburg), Guy Oversteyns, Frank Remy en Eddy Thewis.

Vujo-Hasselt neemt nieuwe coalitie niet

De VU-Jongeren van Groot-Hasselt, in algemene ledenvergadering samengekomen onder voorzitterschap van provinciaal voorzitter W. Remy verkozen een nieuw bestuur.

Daarnaast werden de resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen in Hasselt besproken.

De VU-Jongeren Hasselt protesteren tegen het feit dat de twee verliezende partijen, CVP en PVV, in Hasselt een coalitie vormden terwijl de overwinnaars SP, VU en Wakker niet eens bij coalitiegesprekken betrokken werden. Dit is een miskenning van de democratische uitspraak van de Hasseltse kiezer.

Vujo-Hasselt zal vanaf nu oppositie voeren buiten de gemeenteraad om de Hasselaar te informeren over het gemeentebestuur. De Hasseltse bevolking moet zelf medebeslissingsrecht in het gemeentebestuur krijgen.

Vujo-Hasselt zal hieraan ten volle meewerken op basis van het volksnationalisme-integraal federalisme.

Neen aan Happart!

Het Ijzerbedevaartkomitee kanton-Maaseik sluit zich aan bij de vele moties tegen een eventuele benoeming van José Happart, als burgemeester van Voeren.

Dit is gewoonweg onaanvaardbaar en een kaakslag voor Vlaanderen en voor Voeren in het bijzonder.

Het komitee dringt erop aan dat de Provinciale overheid van Limburg hieromtrent een duidelijk standpunt inneemt en de centrale overheid onder sterke druk zet, zodat onvergeeflijke stomiteiten vermeden worden!

LIMBURG

DECEMBER

11 LOMMEL: Informatieavond met TAK in zaal van het O.-L.-Vrouw Instituut, Kloosterstraat 11. Om 20 uur. Inkom: 50 fr. Inr. VUJO-Lommel.

18 HERK-DE-STAD: Groot mossel-feest in zaal 't Reehof om 20 uur.

Hoe sparen slimme ouders voor snelle groeiers?

Deskundig KB-advies voor vooruitziende ouders.

Voor zorgzame ouders heeft de KB een waaier van spaarmogelijkheden klaar. Want klein wordt snel groot. En dat telt niet alleen voor uw kinderen, maar ook voor het geld dat u bij de KB op een deposito-boekje spaart, of belegt in een termijnrekening, in kas- en multibons of in het Fivestfonds van de KB.

Kom eens langs. Voor meer deskundig KB-advies bent u altijd hartelijk welkom. U krijgt dan meteen onze verhelderende brochure "Hoe sparen, beleggen en lenen voor... uw kinderen".

Dan kunnen wij u ook inlichten over onze interessante Komfortlening, voor het inrichten van een gezellige kinder- of studeerkamer voor zoon- en dochterlief.

Tot binnenkort!

KB KREDIETBANK

Service begint bij het betere onthaal.

Gentse raad goochelt met miljarden

Dat het huidige schepencollege van de stad Gent een niet zo zuinig sociaal beleid voert is reeds herhaalde malen ter sprake gekomen. Tijdens de jongste gemeenteraad werd dit beleid nogmaals op de korrel genomen door VU-gemeenteraadslid Hugo Waeterloos.

Het Stedelijk Grond- en Bouwbedrijf renoveerde onlangs 11 woningen in het beluik Spitaalpoortstraat te St-Amandsberg. Waeterloos berekende de kostprijs van het renovatieproject en kwam tot een heel ander resultaat dan schepen Monsaert. Volgens de schepen wordt de post loonkosten vastgesteld op 4585.924 fr. Aangezien er 26.760 werkuren gepresteerd werden, betekent dit een uurloon van 171,37 fr. De uurloren in de bouwsector sociale lasten inbegrepen, bedragen echter 479 fr. per uur. Een ernstige kostprijsberekening geeft als resultaat een loonkost van 12.800.000 fr., hetzij 8 miljoen méér.

Miljoenen en...

De economische kostprijs van het beluik is dus 23 miljoen i.p.v. 14,7 zoals door het college vooropgesteld (wat ongeveer 2 miljoen per huisje betekent). Het stadsbestuur dient zich ernstig te beraden over de ingeslagen weg i.v.m. de renovatie van de beluiken, aldus Waeterloos. De VU onthield zich dan ook bij de stemming over dit punt.

Raadslid Bracke (CVP) had nog enige commentaar bij de huurvoorwaarden van deze huisjes. Hij wenste er de nadruk op te leggen dat de initiatieven van het college goed zijn op het gebied van renovatie, maar dat men beter dergelijke projecten laat uitvoeren door sociale huisvestingsmaatschappijen, met het oog op de leninglast die voor de stad aanzienlijk zwaarder is.

Schepen Monsaert gaf toe dat de redenering van Waeterloos matematicus juist is. De werken zijn evenwel uitgevoerd met tewerkgestelde werk-

lozen, zodat de kostprijs voor het Stedelijk Grond- en Bouwbedrijf lager is. Bij de overdracht van de huizen aan de stad is het deze reële last die moet in rekening gebracht worden. Bij renovaties spelen naast economische ook sociale motieven een rol. Daarom worden de huurprijzen laag gehouden. Daarnaast is het ook belangrijk enkele beluiken te renoveren als getuigen van het verleden.

Raadslid Waeterloos bevestigde nog dat hij zeker geen bezwaar maakt tegen sociale huurprijzen. Er dient evenwel over nagedacht of renovatie de juiste weg hiertoe is en of men in bepaalde gevallen niet beter aan nieuwbouw zou denken. Ook de verhuur van de nieuwe bejaardenflats op de Lousbergskaaï kwam in de raad nog ter sprake. Het reglement bleek wel voor enige kritiek vatbaar, maar verdaging van het collegevoorstel was toch niet haalbaar gezien het daarmee gepaard gaande uitstel van verhuur.

Hugo Waeterloos stelde vervolgens met genoegen vast dat het college eindelijk zijn standpunt inzake de parking Vrijdagmarkt volgt. In plaats van te financieren via een leasingcontract gaat de stad nu de parking aankopen, wat door ons raadslid reeds van in het begin als de beste methode was aangezien. Hij betreurde evenwel dat de BTW thans slechts 1 jaar later kan teruggevorderd worden dan wanneer de stad onmiddellijk zelf tot de bouw was overgegaan. Schepen Temmerman gunde Waeterloos geen gelijk. Hij beweerde dat het reeds van in den beginne de bedoeling was de parking zo snel mogelijk aan te kopen.

...miljarden!

Waeterloos nam ook nog namens de VU-fractie het woord om de onthouding te motiveren bij het aangaan van een nieuwe lening van 2 miljard door de stad. Enkele maanden geleden werd immers nog maar pas 5 miljard geleend.

In 1990 zal in totaal 4 miljard 650 miljoen moeten terugbetaald worden en waar zal men dit ooit vandaan halen? Deze nieuwe lening is ook reeds voor de helft opgebruikt voor aflossing van intresten en kapitaal in 1984.

Schepen Roels verdedigde zijn financieel beleid. Hij wees erop dat Gent thans voor het eerst sedert jaren terug de kans krijgt om op de openbare kapitaalmarkt te komen, terwijl andere steden dit niet meer mogen. De tesaurieproblemen van de stad voor de onmiddellijke toekomst zijn nu opgelost. In 1990 zal men de lening moeten omzetten in een nieuwe openbare lening met wellicht minder hoge intresten en voor een minder bedrag ten gevolge van de inflatie. Het Gentse bedrijf Fabela, dat inmiddels in falig werd gesteld, kwam ook opnieuw ter sprake. CVP'er Bauwens stelde voor een motie te stemmen tot steun van het bedrijf en zijn werknemers.

De Roo (VU) herinnerde aan de motie gestemd in de vorige raad. Hij wou weten welke initiatieven door het college reeds genomen werden.

Ook Plasschaert (SP) sloot zich aan bij de vorige tussenkomen. Burgemeester De Paep stelde de raad in kennis van de contacten die hij had met de hogere overheid. Hij wenste dat de voorgestelde motie door alle fracties zou worden gesteund, en nodigde de PVV uit om ook hieromtrent het woord te nemen. Van Hove sloot zich dan namens zijn fractie aan bij de geest en de woorden van de motie, zodat deze eenparig werd goedgekeurd. De burgemeester vroeg tenslotte de parlementsleden uit de Gentse raad zich voor het getroffen bedrijf in te zetten.

Carla Brion

„Naar een Vlaamse spaarbank?”

Godfried Van de Perre (voorzitter van de Vlaamse personeelsvereniging van de ASLK) spreekt over: **Naar een Vlaamse spaarbank**, van slogan naar concept. Deze activiteit gaat in de bovenzaal van het Gulden Vlies (VU-lokaal) op vrijdag 10 december. Begin: 20 uur. Organisatie: Werkgroep politiek van het jeugdhuis.

OOST-VLAANDEREN

DECEMBER

10 **BUGGENHOUT**: Pensenkermis in zaal 't Varkenskot, Krapstraat 127, van 18 tot 23 uur. Ook op zaterdag 11 december van 12 tot 24 uur. Prijs: 110 fr. Voorverkoop: 100 fr.

11 **LOCHRISTI**: Derde groot hutsepotfestijn in zaal De Schakel, Zevenekendorp 23. Om 20 uur. Inkom: 150 fr. Org.: VU.

11 **ZWALM**: VU-kaas- en wijnavond in zaal Maxim-Hundelgem vanaf 20 u. Steunkaart: 50 fr.

12 **MERELBEKE**: Gezinsontmoeting om 4 u. 30 in Patrokring, Astridlaan te Bottelare.

Sociaal dienstbetoon senator Nelly Maes

Zaterdag 11 dec. — Om 10 u. te Kieldrecht-Verrebroek-Doel bij raadslid Boudewijn Vlegels, Tragel 53, 2790 Kieldrecht, tel. 773.51.29.

Om 11 u. te Melsele-Beveren bij raadslid Ghisleen Van Vossel, Gaverlandstraat 16, 2740 Melsele, tel. 775.95.07.

Woensdag 22 dec. — Om 18 u. te Sint-Gillis bij Albert Van Wiele, Stationsstraat 159, Sint-Gillis, tel. 770.65.78.

Zaterdag 18 dec. — Om 11 u. te Tielrode bij Herman Kegels, Antwerpsestweg 105A, Tielrode, tel. De Wilde 771.34.97.

Om 14 u. te Stekene, Vlaamse Mutualiteit Waasland, Oost-Eindeken 8bis, Stekene.

Om 15 u. te Kemzeke-Stekene-L. Klinge bij raadslid Walter Drumont, Voorhout 5 te Kemzeke, tel. 779.77.07.

Om 16 u. te Sinaai bij Georges Maes, Vleeshouwerstraat 24, Sinaai, tel. 772.31.79.

Elke 4de zaterdag — Om 15 u. te Lokeren in De Groene Poorte, Markt 72, Lokeren, tel. 091-48.17.78. Daar deze zitdag te Lokeren juist op Kerstdag valt (25/12) zal deze zitdag niet doorgaan. De mensen die wensen kunnen dan een persoonlijke afspraak maken voor dringende gevallen bij Nelly Maes, tel. 03-776.49.74.

Op afspraak: elke maandag, woensdag- en vrijdagmorgen, tijdens de kantooruren Nelly Maes, Gentse Baan 50 te Sint-Niklaas, tel. 03-776.49.74.

HET LEVENDE WATER

Eeuwen geleden spraken de Romeinen reeds van de buitengewone gezondheidseigenschappen van „Tönissteiner Sprudel”. Bij de bron vindt men oude inschriften als „fons sanitatis, effectu mirabilis” (gezondheidsbron, wonderbaar in haar helende werking).

Mijnheer Beylemans, onderpostontvanger van Roosbeek, is de oude Romeinen heel erg dankbaar. Daarom een leuk verhaal, dat zelfs Asterix wat gunstiger tegen de Romeinen zou stemmen.

Een achttal jaar geleden, zat Mijnheer Beylemans aardig geplaagd met nierstenen. Wie ooit een nierkrisis kreeg, zal in het lijden en de pijn van de postontvanger kunnen inkommen.

Gelukkig hoorde de held van dit verhaal ergens praten over Sprudel Tönissteiner, naar samenstelling en smaak een waarachtig wonderwater.

Naar Duitsland geschreven, waar de wonderbronnen zich bevinden, kwam snel een antwoord met het adres van de alleenverdelers voor Benelux, Abts, Tiensesteenweg 128, Korbeek-Lo. Tel. 016/46.03.11. Pijn maakt echter sceptisch en onze onderpostontvanger kocht één enkel flesje bij Vader Abts, en liet de inhoud van dat flesje grondig analyseren. En

waarachtig, er bleek calcium en magnesium en natrium en al die dingen die op het etiket vermeld staan, in te zitten.

Navraag bij een bevriend dokter, die overigens nu ook een overtuigd Tönissteiner-drinker is, bevestigde dat:

Tönissteiner Sprudel speciaal aanbevolen is bij de bestrijding van:

1. ziekte der urine-afvoerkanaalen.
  - a) reinigen der nieren, urinewegen, blaas- en voorstanderklier (prostatitis).
  - b) reinigen bij nierstenen; ook fosfaat- en karbonaatstenen.
2. chronische maagslimvliesontsteking. Herstellen na darmontsteking. Zenuw- en functionele storingen.
3. chronische ontsteking der luchtpijpen (pharyngitis tracheïtis, chronische spastische bronchitis, allergische huidafectie).
4. ziekteverschijnselen bij de stofwisseling. Urinezuur diathese met haar gevolgen. Jicht.

Wie meer wil weten over Tönissteiner, het levende water, neemt best even contact met Abts, Tiensesteenweg 128, Korbeek-Lo. Deze zal er dan wel voor zorgen dat je dit levenswater gemakkelijk aan huis krijgt.

(advertentie)

VU richt werkgroep Stads- en Dorpsherwaardering op

Wordt stads- en dorpsherwaardering eindelijk aangepakt in Ninove?

NINOVE — Overtuigd dat er in Groot-Ninove nog veel kan gedaan worden om bestaande woningen en woonkernen te saneren heeft de VU een werkgroep opgericht om deze problematiek te bestuderen en concrete projecten uit te werken. In het kader van de stads- en dorpsherwaardering heeft de Vlaamse deelregering het licht op groen gezet om steden, gemeenten en particulieren financieel te steunen op dit vlak. Er werd 500 miljoen uitgetrokken om herwaarderingsprojecten te subsidiëren waarvoor dossiers ingediend worden door de lokale overheden en nog eens 100 miljoen voor het stimuleren van particuliere vernieuwbouw.

Voor wie mocht twifelen aan de noodzaak van een dringende sanering van ons woningbestand, enkele cijfers uit de recent uitgevoerde woningschouwing van het Nationaal Instituut voor Huisvesting op woningen van voor 1946.

Uit de resultaten blijkt dat er slechts een zeer klein percentage van de volledige onderzochte woningen, nl.

7,51 % zonder gebreken zijn. Anderzijds heeft een zeer groot gedeelte van de woningen zware gebreken of meerdere zware gebreken, nl. 68 %.

Opmerkelijk is dat het hoogste percentage slechte woningen zich situeert in de plattelandsgemeenten, nl. 78 %.

De Volksunie van Ninove eist dan ook van het nieuwe stadsbestuur dat het eerste dossier dat onder handen genomen wordt in 1983, het dossier over stads- en dorpsherwaardering zou zijn. Alvorens hier aan concrete projecten kan gedacht worden dient eerst een grondige studie gemaakt te worden van de bestaande toestand met als onmisbare schakel in dit proces de inspraak van de betrokken burgers.

Op het gebied van stadsherwaardering vraagt de VU de Burchtdam als eerste project aan te duiden en wat betreft het herwaarderen van dorpskernen komt het Marktplaats van Denderwindeke ongetwijfeld bij voorrang in aanmerking.

Tot slot beklemtoont de VU-afdeling dat er een einde dient te komen aan grootschalige bouwwerken in de zin van het nieuwe stadhuis als er nog zoveel kan gedaan worden aan het verhelpen van elementaire noden. Gezonde woningen in een gezond leefmilieu: dat is de eerste taak van een gemeentebestuur. Als de nieuwe meerderheid dat niet inziet, zal zij een keiharde VU-fractie op haar weg vinden. En de CVP, die zich als verdediger van alles en nog wat opwerpt, zal dan met programma en al, ook op gemeentelijk vlak, de mist in gaan!

(R.H.)

lees de
ZV KULTUURKRANT
de enige cultuurkrant
voor Zuid-Vlaanderen

verschijnt maandelijks op 20 of 24 blz.
Nu speciale voorwaarden voor
voor nieuwe abonnees....

ZV 5 JAAR

Aanbevolen huizen

PVBA VAN IMPE & Zonen
Steen-en marmerhouwerij
Brilstraat 41
HAALERT
Tel. 053-21.22.48

Alle werken in marmer en natuursteen.
Open haarden. Grafzerken.

PVBA J. BORREMANS-COCK & KINDEREN
Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u sleutel op de deur.

ANTIENZAAK
Marcel Asselman
Rollebeekstraat 45, 1000 Brussel
Tel.: 511.61.33 Privé: 569.03.18

Aankoop en verkoop van Hollandse, Luikse en Vlaamse meubelen van de 17de en 18de eeuw. Kunstvoorwerpen.

VAKANTIE AAN ZEE TE OOSTDUINKERKE

uitgebreide keus bemeubelde villa's - appart. - en studio's
in alle prijsklassen alles inbegrepen
vraag gratis catalogus met foto's

West Littoral

LEOPOLD II-LAAN 205
8458 OOSTDUINKERKE
TEL. 058/81.26.29
WOENSDAG GESLOTEN

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING
VAN DER CRUYS

Assesteenweg 65, TERNAT
Tel. 582.14.41

Toonzaal alle dagen open van 9-19 u. Zondag gesloten.

TEL. 014-21.12.07.
FRAIKINSTRAT 20,
HERENTALS

PVBA BERT

Assesteenweg 101, Ternat
Tel. 02-582.13.12

VERDELER
VOLKSWAGEN-AUDI

De prijsbreker
van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 ANTWERPEN
Tel. 03/236.45.31

Open van 10 tot 19 u 30

Zondag en maandag gesloten

MATRASSEN PLATTEAU

Alle maten, alle soorten, ook medikale en anti-allergische matrassen.

Platteau-Lievens,
Portugeesstraat 9,
1780 Teralfene.
Tel. 053-66.74.56.

ESOX STAN PHILIPS

Groothandel Hengelsport

Panorama 36
1810 WEMMEL
Tel. 02-478.19.93
Import - Export

HAGO

Sanitair en plastiek.

Merchtemsestwg. 36,
1810 WEMMEL
Tel. 460.04.10

poggenpohl

e.a. moderne of massieve KEUKENS

Küchen-Zentrum
Belgielei 66,
2000 Antwerpen
Tel.: 03/230.07.72

Wij bouwen voor u...
- sleutel op de deur
- en... zonder problemen.

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF
Van d. Branden pvba

Wuitenslaan 39, 9160 Hamme
Tel. 052-47.88.09

Gratis voorstudie en prijsofferte.

FRANSSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 21.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel.: 03/235.65.75

DE CRAEN ROM pvba

Verwarming - stoom - sanitair.
Alle herstellingen.

Molenstraat 78
NIEUWENRODE
Tel. 015-71.12.40

KLEDING LENDERS

Sint-Damiaanstraat 41
WOMMELGEM
Tel.: 03/353.70.39

Dames-, heren- en kinderkleding.

B + M

Bouwpromotoren
en daktimmerwerken

Gasthuisstraat 42B
1760 ROOSDAAL

Tel. 054-33.06.87

Loodgieterij, sanitair, zink, gas, roofing, waterverwarmers, schouwvegen en regelen mazoutbranders.

Guido NUYTENS

Longinstraat 126, 1090 Brussel
Tel. 426.19.39

MEUBELN MOENS

Markt 28
TERNAT
Tel. 582.10.55

Specialist primitief -
stijlmeubelen en modern

TETRONIC

vervaardigt en plaatst elektronische

ALARMSYSTEMEN

anti-brand en -inbraak; talrijke referenties.
Den Eekhofstraat 2, 2520 Edegem-Antwerpen.
Tel. 03-440.26.86. Bestek op aanvraag.

Georges DE RAS pvba

Autocars, autobus,
ceremoniewagens,
begrafenisonderneming

Hoogstraat 20
LEDE
Tel. 053-21.36.36

Gevraagd voor plak en inpakwerk (van reproducties) dame of heer die dit thuis kan doen. Per stuk 25 B.fr. Inl.: Saturnus, Kerketiend 31, 4731 GE Oudenbosch/Ned. tel. 0031-1652-7866 (na 19 u: 7867). (Adv. 148)

KOSTUUMS EN BROEKEN
moeilijke maten,
vakkundige retouche
meesterleermaker
Vermees

STEENHOUWERVEST 52 ANTWERPEN Tel. 31.38.83

P.V.B.A. ORGANI-COMP

Oostvaardijk 60
1850 GRIMBERGEN
Tel. 02-251.11.36

Boekhouding - Fiskaliteit en vennootschapsstichtingen.
Over het ganse land.

lustrerie marc de vriese

bar. ruzettelaan 56c brugge
050/35 74 04
baan brugge-kortrijk

GELD

onmiddellijk te bekomen bij

Frans VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, ERPE

Tel. 053-21.29.11 en 053-21.27.57.

Dames en heren, in uw belang wendt u voor uw

SCHILDER-BEHANGWERKEN
en **VLOERBEKLEDINGEN**
tot mannen van het vak
ADOLF CLAES EN ZONEN

Kerkweg 8,
1760 Roosdaal-Strijtem
Tel. 054-33.37.56

Drukkerij A.D.B.

Kerkstraat 222
Grimbergen-Humbeek

Alle drukwerken
Tel. 02/269.50.80

STUDIO DANN

02-428.69.84

- Industriële fotografie
- Mode/architectuur
- Huwelijksreportages
Leon Theodorstraat 36,
1090 Brussel

DROOGKUIS - WASSERIJ
BEDRIJFSKLEDIJ ST.-PIETER

Kollegestraat 33, 2400 MOL
014-31.13.76

PVBA SIMILLON

Tuitenbergstraat 130
1680 LENNIK
Tel. 054-33.37.25 - 016-23.69.79

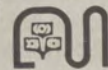
Elektrische installatie ook industrieel - verlichting - elektrische verwarming.

n.v. de winne - uyttendaele

handeldrukkerij typo - offset
fabrikatie omslagen - zakomslagen

migrostraat 24, 9328 dendermonde - schoonaarde
tel. 052-42.33.04 - 42.39.16

VIDEO-MASTER
PVBA

TECHNICUS
MARC UYTDEWILGEN

TV- en VIDEO-SPECIALIST

Generaal Lemanstraat 29
2000 ANTWERPEN
Tel. 03-216.34.16

NTG-regisseur Walter Moeremans:

„ In een katholiek land, 35 jaar later, nog geen amnestie...??! ”

„Het was van meet af aan duidelijk dat het belang van België niet het belang was van Vlaanderen. De Vlaming die geen Frans sprak was een cultureel curiosum; men moest nu eenmaal begrijpen dat er in België twee rassen leefden: één om te heersen, één om te dienen. (...)

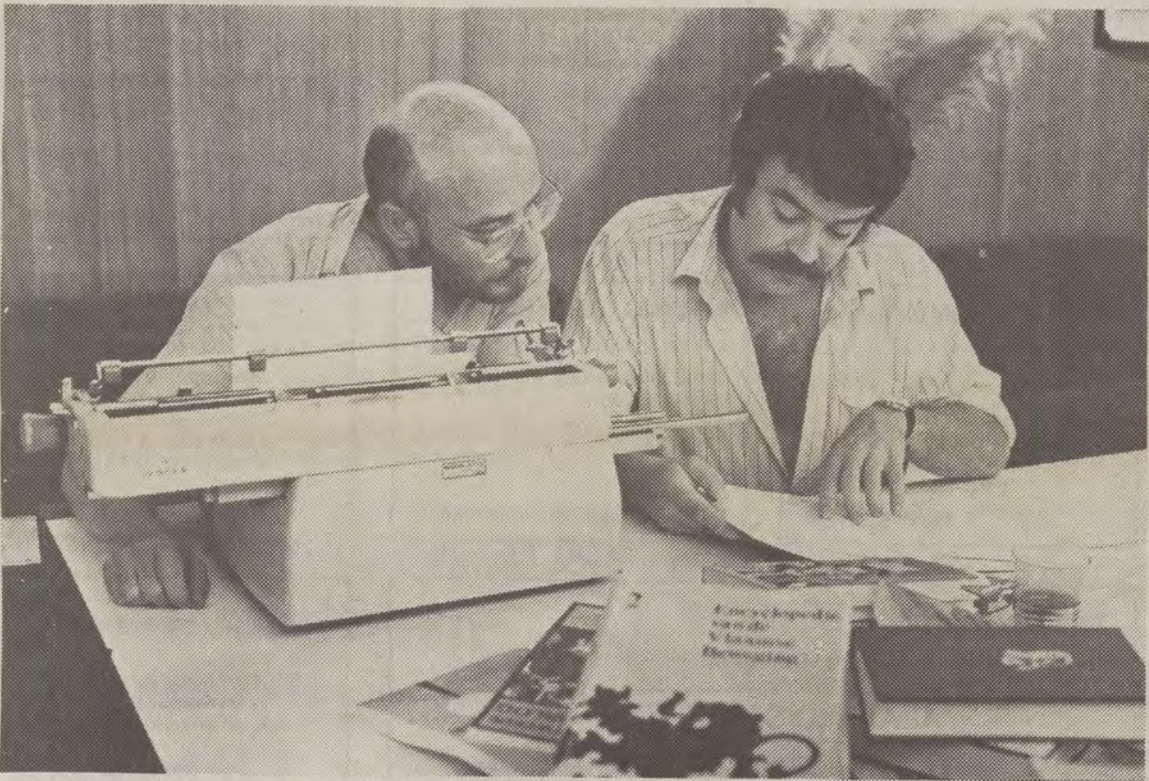
Zodat wij plots moesten gehoorzamen aan een onweerstaanbare drang. (...) Voor uw nieuwsgierige ogen passeren de revue: Julius Caesar, Jan Breydel en Pieter de Coninck, Alva, Napoleon, Hendrik Conscience, koning Albert, August Borms, Hendrik Borgignon, koningin Elisabeth, Frans Van Cauwelaert, de helden van de IJzer en het Oostfront...”

Dit staat te lezen op een aankondigingsblaadje van de jongste NTG-productie, gete-

kend door Walter Moeremans en Frans Redant.

Voor het eerst wordt de geschiedenis van de Vlaamse Beweging, of een interpretatie van de historiek van deze ontvoogdingsstrijd, aldus ten tonele gevoerd. Zeven uur beroepstheater „Belgische Cirque Belge. Patriottische Revue Patriotique”. Met hierna een beknopt verslag van een lange nachtelijke babbel met de beide „vaders” van dit magistrale werk. Volgende week brengen wij uitgebreider verslag over het stuk zelf.

Een vreemd duo overigens: de emotionele, praatgrage Moeremans, die best de vergelijking met een protestzanger doorstaat, en de kalende Redant die door uiterlijke blikken en innerlijke gedachtenkronkels iets oproept dat aan Lenin herinnert.

Links Frans Redant en rechts Walter Moeremans, auteurs van de „Belgische Cirque Belge”. Twee jaar vorsingswerk gingen vooraf aan het geslaagde eindproduct.

Wij: Wat vormde de aanleiding tot het schrijven en het creëren van een dergelijk teaterstuk? Waarom doet iemand zoiets?

Moeremans: Ja... Wat een onmogelijke vraag. Waarom? Ik denk: uit menselijke betrokkenheid... en omdat wij iets wilden duidelijk maken aan het ruimere publiek in Vlaanderen. Het is toch waanzinnig vast te stellen dat, wanneer iemand, vandaag nog, zich uitteefte voor „flamingant” of „voorvechter van de Vlaamse belangen”, hij door een bepaalde hoek steevast wordt versleten voor „zwartzak” en „fascist”.

Kijk, mijn vader was een repressieslachtoffer. En daardoor ben ikzelf, totaal ongewild, mee betrokken geworden in het naoorlogse kluwen. Als kleine jongen ben ik getraumatiseerd georden bij het zien wegvoeren, door de gendarmes, van mijn vader. Tot op vandaag draag ik dit mee...

In 't jaar 2000 is er geen probleem meer...

Wij: Hebt u dit werk geschreven, omdat de studie over „de kollabo-

ratie” in de markt ligt? Zo 'n beetje in het voetspoor van Maurice De Wilde in zijn „Nieuwe Orde”.

Redant: Neen. Toen wij startten, ruim twee jaar terug, wisten wij dat er binnen de BRT wel iemand bezig was met een reeks rond dit probleem, maar dit stuk schreven wij totaal onafhankelijk van elkaar.

Alhoewel wij bij de opzoekingen en vraaggesprekken dikwijls werden gepolst of wij geen „spionnen” van De Wilde waren...

Moeremans: Wij vertrokken van een onthutsende vaststelling: In België, een katholiek land, ruim 35 jaar na de oorlog, werd nog steeds geen amnestie afgekondigd. Dit kán niet! Het waarom van dit feit roept onmiddellijk de vraag op naar de motieven van de kollaboratie. Of zal men wachten tot het jaar 2000 om dit probleem op te lossen. „Presentator” Baudouin zegt het in 't stuk: op dat ogenblik zal er geen „vraagstuk” meer zijn. De betrokkenen zullen tegen die tijd allemaal overleden zijn. Neen, indien wij hierover teater willen maken, dan moesten wij het nú

doen! Uitstellen had geen zin meer.

Ons oorspronkelijk opzet was dus een toneelstuk ineensteken en uitwerken rond de kollaboratie. Wij zijn gaan lezen en opzoeken... en vlug kwamen wij, tot onze verrassing, te weten dat alles eigenlijk lang vóór 1940 begonnen was. Dat de zelfbestuur-gedachte reeds na en ook tijdens de eerste wereldoorlog bestond... en dat dit op zijn beurt verbonden was met de 19de-eeuwse verdrukking van het Vlaamse volk. Tot bij de geboorte van België, waar wij het stuk echt laten aanvatten.

Wij: Hoe lang duurden de voorbereidingen en hoe ging u hierbij te werk?

Moeremans en Redant: Twee jaar lang hebben wij bijna dag en nacht gelezen, gestudeerd, opzoekingen verricht, getelefoneerd, ooggetuigen geïnterviewd... Met een belachelijk klein budget en aan een hels tempo. Toen het voorbij was heb ik mezelf beloofd: nooit meer. Het was „beestenwerk”. En toch... Wij: Meneer Moeremans, was het voor u niet een soort „bevrijding”?

Moeremans: Waarschijnlijk wel ja. Ik heb iets van me „af-geschreven”. Nochtans ben ik nog niet van mijn trauma genezen. Ik blijf het repressiespook bewaren...

Redant: Sommige informanten stonden ons echt bereidwillig te woord en hielpen ons daadwerkelijk. Terwijl anderen dichtklapten bij bepaalde vragen...

Wij: Wat mij is opgevallen is het feit dat u de personages bijna lijfelij en visueel herkenbaar op de scène brengt?

Moeremans: Wij hebben bewust gezocht om ook de visuele vergelijking te laten doorstaan met de historische aktors. Sommige nog levende ooggetuigen bevestigden ons nadien: „'t Was echt. Ik heb Borms en Staf de Clercq terug gezien...”. Dit kan je evenwel uitsluitend wanneer je ook de psychologie van dit of dat personage tracht te rekonstrueren. En dat is nu precies een typisch teatergegeven: tussen wat in de historische dokumenten beschreven staat en hoe het écht gegaan is, ligt vaak een onnoemelijk groot verschil. Wij moesten teater brengen, en dat is veel meer dan historische tekstjes afdreunen. En blijkens de reactie van de „mensen die het nog allemaal beleefd hebben”, schijnen wij in ons opzet gelukt.

Historisch juist

Wij: In de (prachtige) programma-boekjes staat de lijst van geraadpleegde „adviseurs” o.m. de historici Albert De Jonghe en Maurits Coppieters, evenals senator Van Ooteghem en Vanderelst, tot zelfs Hendrik Borgignon.

Redant: Het moest historisch korrekt zijn. Nergens leggen wij een personage iets in de mond wat hij niet gezegd of niet zou bedoeld hebben. De „petite histoire” was niet zelden een verhelderend gegeven voor onze rekonstruktie.

Wij wilden de toeschouwers geen onwaarheden vertellen. Men heeft tot vandaag al te zeer de ene zijde belicht. Ook de „netelige” zaakjes. Zoals het bewezen feit dat de VNV-leiding wist dat de Vlaamse Oostfrontstrijders in de offensieve linies zouden worden ingezet plus dat zij de eed aan Adolf Hitler moesten zweren. Maar evengoed klagen wij aan dat repressieslachtoffers dezelfde folteringen ondergingen als deze die plaatsgrepen in de concentratiekampen. Men verweet zaken die men zelf later toepaste.

Wij: U spot vaak met de leden van de top? Bij voorbeeld de „Londense” regering wordt totaal belachelijk gemaakt.

Moeremans: En terecht. Wanneer je weet dat deze smeerlappen nadien verweten aan Leopold III en de kollaborateurs wat ook zij hadden geprobeerd, namelijk een akkoordje met de nazi's maken, dan word ik echt kwaad. Zij zijn hier in '44 als scherprechters opgetreden, daar waar zij in feite

geen haar beter waren. En dat echte „kollaborateurs” gestraft werden lijkt mij normaal, maar waarom moesten Borms en Vindevogel tegen de muur worden gezet? Zij hebben er een „cirque” van gemaakt.

Onvolledig?

Wij: Op bepaalde punten bent u wel onvolledig gebleven...

Redant: Wij maken geen aanspraak op volledigheid. In die zin is ook het teater geen strikte wetenschap; onze „waarheid” is er een subjektieve. We beschikken niet over de nodige speelduur, de nodige bladzijden, talent allicht en zelfs na twee jaar voorbereiding, tijd... Dan hadden wij zeven stukken moeten brengen in plaats van twee.

Zoals gezegd komen wij later op de toneelkreatie zelf terug. Wij hielden eraan dit vraaggesprek reeds nu te brengen, omdat de tijd dringt. Het stuk speelt immers slechts tot begin januari '83. En, samen met de auteurs hopen wij intens dat zoveel mogelijk Vlamingen dit werk gaan bekijken en beleven. Met de nodige zin voor kritiek. Het loont, ons inziens, écht de moeite. Dansend op de smalle koord van satire en keiharde historische gegevens zijn zij erin geslaagd een eigen(tijdse) en gedurfde benadering te brengen van een stukje van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd. Het gebeurt zelden of nooit dat in een officieel, door België gesubsidieerd, teater, op een sublieme wijze dingen geheld worden die wij sinds jaar en dag aanklagen.

(pvdd)

MENSEN VAN BIJ ONS

„Belgische Cirque Belge”

De „Belgische Cirque Belge. Patriottische Revue Patriotique” speelt in het Nederlands Toneel Gent, Sint-Baafsplein 17, 9000 Gent. Telefoon voor het bespreken van plaatsen: 091-253208, vanaf 12 u.

Het stuk bestaat uit twee delen, maar wordt op volgende dagen in één stuk door gespeeld, onderbroken door een lange pauze: op zaterdag 11 december en zaterdag 8 januari vanaf 18 u. 30. Deel 1 speelt men ook op 12, 14, 17, 18, 20, 23, 28 dec. en 2, 3, 6 jan. vanaf 20 u. En deel 2 op 10, 13, 16, 19, 21, 26, 27, 30 dec. en 4, 7 jan.

Er worden reisvoorstellingen gehouden in de Brugse stadsschouwburg op dinsdag en woensdag 11 en 12 januari, in het Cultureel Centrum van Hasselt op zaterdag 15 januari en in het Cultureel Centrum van Strombeek-Bever op 20, 21 en 22 januari.